

© T.C. Kùltür ve Turizm Bakanlığı
Kùtùphaneler ve Yayınlar Genel Mùdùrlùđù

Eser Adı: Yûsuf ve Zelhâ
Mùellifi: Şeyyâd Hamza
Hazırlayan: İbrahim Taş
Yayın Yılı: 2017
ISBN: 978-975-17-399-5
Ana Yayın Numarası: 3565
Kùltür Eserleri Dizisi- 564

Adres: Anafartalar Mahallesi, Cumhuriyet
Caddesi, No: 4, B-Blok, 06030 Ulus/ANKARA
Telefon: 00 90 312 3099001
Faks: 00 90 312 3098998
e-posta: yaphaz@kulturturizm.gov.tr

www.kulturturizm.gov.tr-
<http://ekitap.kulturturizm.gov.tr>

ŒEYYĀD ĦAMZA

YŪSUF VE ZELĪĦĀ
[GiriŒ-Metin-Çeviri-Notlar-Sözlük]

Hazırlayan
Dr. İbrahim TAŒ

Ankara
2017

KISALTMALAR

Ar.	Arapça
bk.	Bakınız
çev.	çeviren
h.	hicri
hzl.	hazırlayan
m.	miladi
ö.	ölümü
s.	sayfa
vd.	ve diğerleri
yay.	yayınları
yy.	yüzyıl

GİRİŞ

GİRİŞ

Şeyyād Ḥamza

Hayatı

Şeyyād Ḥamza¹ ile ilgili bilgilerimiz bugün için sınırlıdır. Yazardan ilk kez söz eden Fuad KÖPRÜLÜ olmuştur.² KÖPRÜLÜ'ye göre Şeyyād Ḥamza bir 13. yy. şairidir: “Hacı Kemal’in, hattâ tezkirelerde bile adları geçmeyen en eski Anadolu şâirlerinin de eserlerini içine alan meşhur *Câmiü'n-Nezâir*'inde Şeyyād Ḥamza adlı bir şâirin basit bir lisan ve ibtidâî bir arûz ile yazdığı tasavvufi-ahlâkî bir şiiri vardır ki dil, mevzu', nazım şekli bakımından eski bir eser olduğunu açıkça gösterir. Tezkirelerde ve hâl tercemesi kitaplarında hiç ismi geçmeyen bu adam hakkında Lâmi'î'nin *Lâtâ'if*'inde mevcut bir rivâyet onu, Naşre'd-dîn Ḥoca ile çağdaş, kerâmet gösteren bir mutasavvıf olarak bildirmektedir. Naşre'd-dîn Ḥoca'nın H. 683 (M. 1284-85)'de öldüğünü gözönüne alacak olursak³; Şeyyād Ḥamza'nın da XIII. yüzyıl şahsiyetlerinden olduğunu iddia edebiliriz. Esâsen eserinin mâhiyeti de bunu kuvvetlendirmektedir.”⁴ Görüldüğü gibi, Fuad KÖPRÜLÜ'nün Şeyyād Ḥamza'yı 13. yy. şairi olarak görmesinin tek nedeni Bursalı Lâmi'î Çelebi [ö. 1529]'nin *Letâ'if*'inde geçen iki Naşre'd-dîn Ḥoca fıkrasında Şeyyād Ḥamza ile Naşre'd-dîn Ḥoca'nın aynı çağda yaşamış kişiler olarak geçmesidir. *Yûsuf ve Zeliḥâ* mesnevisini yayımlayan Dehri DİLÇİN de aynı görüştedir: “Şeyyad Ḥamza'nın hal tercümesi hakkında, şimdilik, esaslı hiçbir bilgimiz yoktur. Ancak Bursalı Lâmi'î'nin, *Letâ'if*'inde kaydettiği bir fıkradan onun, Naşre'd-dîn Ḥoca ile çağdaş olduğu anlaşılıyor. Bu fıkra her bakımdan Naşre'd-dîn Ḥoca'nın lâtifeleriyle okşasır bir şekilde olmadığı gibi Şeyyād Ḥamza'ya yakışan tarafı da yoktur. Bununla

¹ Şairin adı 1527. beyitte Şeyyād-ı Ḥamza olarak geçmektedir. Şeyyād adının Ar. *ş-y-d* “keyd vezninde dīvârı şıva ile şıvamağ ma ‘nâsınadır” kökünden “sıvacı, sıvayıcı” anlamına olduğu sanılmaktadır. Ayrıca bk. Dehri Dilçin (nakleden). (1946). *Şeyyad Ḥamza: Yusuf ve Zeliha*. İstanbul: 7-8; İsmail Ünver (1981). “Şeyyad”. *Türk Ansiklopedisi XXX*: 280^a-80^b.

² Fuad Köprülüzade (1922). “Anatolische Dichter in der Seldschukenzeit. I. Şejjād Ḥamza”. *Körösi Csoma-Archivum* 1: 183-190. Türkçesi: “Selçukîler Devrinde Anadolu Şairleri, I. Şeyyad Ḥamza”. *Türk Yurdu* I: 27-34.

³ Mehmed Fuad Köprülüzade (1918). *Nasreddin Hoca*. İstanbul: Kanaat Kitaphanesi. 3 vd.

⁴ Fuad Köprülü (1981). *Türk Edebiyatı'nda İlk Mutasavvıflar*. (Gerekli Sâdeleştirmeler ve Bâzı Notlara İlâvelerle Yayınlayan Orhan F. Köprülü). Ankara: 236.

beraber lâtifedeki konuşma şekline bakılırsa Şeyyâd Hamza'nın o çağlarda epeyce yaşlı bir adam olduğunu seziklemek mümkündür. Gerek bu seziye, gerek Naşre'd-dîn Hoca'nın (683-1284) ölümü hakkındaki rivayete dayanarak Şeyyâd Hamza'nın da XIII. asır ortalarında yaşamış olduğunu oranlamak ve böyle kabul etmek icabeder".⁵ Daha sonraki araştırmacılar da, genellikle, Fuad KÖPRÜLÜ'yu tekrar etmişlerdir.⁶ Şairin 13. yüzyılda değil fakat 14. yüzyılda yaşadığı gerçeği, sağlam kanıtlarla, ilk kez Metin AKAR tarafından ortaya konmuştur.⁷ Millî Kütüphane'de bulunan 3772 numaralı yazmada Şeyyâd Hamza'nın veba salgını üzerine 50 beyitlik bir kasidesi vardır. Kendi kızı da veba salgınında ölmüş olan yazar, burada 48. beyitte h. 747 (m. 1348) tarihini verir. Dolayısıyla onun 14. yüzyılın birinci yarısında hayatta olduğu ortaya çıkar. Söz konusu veba salgını, 1345-1353 arasında insanlığı kırıp geçiren "Kara Veba"dır, Anadolu'ya girdiği yıl 1348'dir.⁸

Şairin nerede doğup büyüdüğü ve yaşadığı da kesin olarak bilinmemektedir. Rıfki Melul MERİÇ'in Akşehir'de Naşre'd-dîn Hoca mezarlığında Şeyyâd Hamza'nın kızı Aşlı Hâtün'a ait bulunduğu mezar taşı⁹, onun bu bölgede yaşamış olabileceğini düşündürmektedir.

Eserleri

Şeyyâd Hamza'nın 1529 beyitlik *Yusuf ve Zeliha* mesnevisi ile 79 beyitlik *Dâstan-i Sulţân Maḥmūd* mesnevisi dışında kimi şiirleri tespit edilebilmiştir.

-
- ⁵ Dehri Dilçin (nakleden). (1946). *Şeyyad Hamza: Yusuf ve Zeliha*. İstanbul: 7.
- ⁶ Necmettin Halil Onan (1949). "Şeyyad Hamza'nın İki Yeni Gazeli Dolayısıyla". *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi* VII (4): 529-534; Feridun Nafiz Uzluk (1949). "Şeyyad Sözü Hakkında Araştırma". *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi* VII (4): 587-592; Sâdetin Buluç (1979). "Şeyyâd Hamza". *İslâm Ansiklopedisi 11 SUĞD-TARİKA*. İstanbul: 497^b; İsmail Ünver (1981). "Şeyyad Hamza". *Türk Ansiklopedisi XXX*: 280^b. s.; öbür araştırmacılar için bk. Semih Tezcan (1994). "Anadolu Türk Yazınının Başlangıç Döneminde Bir Yazar ve *Çarh-nâme*'nin Tarihlendirilmesi Üzerine". *Türk Dilleri Araştırmaları* 4: 83-84.
- ⁷ Metin Akar (1986). "Şeyyad Hamza Hakkında Yeni Bilgiler-I". *Türklük Araştırmaları Dergisi* 2: 1-14, resimler ve tıpkıbasım.
- ⁸ Semih Tezcan (1994). "Anadolu Türk Yazınının Başlangıç Döneminde Bir Yazar ve *Çarh-nâme*'nin Tarihlendirilmesi Üzerine". *Türk Dilleri Araştırmaları* 4: 85.
- ⁹ Rıfki Melul Meriç (1936). "Akşehir Türbe ve Mezarları". *Türkiyat Mecmuası* V: 179.

Türk Dil Kurumu Kitaplığında A/301’de kayıtlı bulunan *Kitâb-ı Güzîde*’nin içinde yer alan *Yûsuf ve Zelîhâ* mesnevisi Dehri DİLÇİN tarafından yayımlanmıştı.¹⁰ Kudretli bir hükümdarla yoksul bir dervişi, başka bir deyişle, madde ile manayı karşılaştırarak sonunda nefesine hükmetmesini bilen dervişi varlık ve ihtişam içindeki sultandan üstün göstermeye çalıştığı *Dâstan-i Sulţân Mahmûd* mesnevisi ise Sâdettin BULUÇ tarafından yayımlanmıştır.¹¹ Tek nüshası bulunan eser, aruzun fâ‘ ilâtün fâ‘ ilâtün fâ‘ ilât ölçüsüyle yazılmıştır. Büyük bir olasılıkla 16. yy.ın ikinci yarısında istinsah edilmiştir.

Şeyyâd Hamza’nın bu iki eseri dışında İstanbul Umumi Kütüphanesi, numara 5782’de kayıtlı *Câmi‘u’n-nazâ‘ir*’de bulunan bir manzumesi¹², başka iki manzumesi¹³, Anadolu Türkçesinden farklı bir Türkçe ile yazılmış bir manzumesi¹⁴, iki gazeli¹⁵, Bursa Umumi Kütüphanesi, numara 882’de kayıtlı 52 yapraklı bir şiir mecmuasındaki beş manzumesi¹⁶, ölüm konusunun işlendiği 12 dörtlükten oluşan lirik

¹⁰ Dehri Dilçin (nakleden). (1946). *Şeyyad Hamza: Yusuf ve Zeliha*. İstanbul: Türk Dil Kurumu Yay.

¹¹ Sâdettin Buluç (1969). “Şeyyâd Hamza’nın Bilinmeyen Bir Mesnevisi”. *Türkiyat Mecmuası* XV: 247-255.

¹² Fuad Köprülüzade (1922). “Anatolische Dichter in der Seldschukenzeit. I. Şejjâd Hamza”. *Körösi Csoma-Archivum* 1: 183-190. Türkçesi: “Selçukiler Devrinde Anadolu Şairleri. I. Şeyyad Hamza”. *Türk Yurdu* I: 27-34.

¹³ Fuad Köprülü’nün işlediği bir manzume ile bunun dışındaki iki manzumenin yayımı için bk. Mecdut Mansuroğlu (1940-1941). “XIII. Asır 1. Şeyyâd Hamza”. *Türkiyat Mecmuası* VII-VIII: 95-101. Yazıçevrimli ve dizinli yeni yayımı için bk. Mecdut Mansuroğlu (1946). “Anadolu Türkçesi (XIII. Asır) Şeyyad Hamza’ya Ait Üç Manzume”. *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi* I (3-4): 180-195. Almanca yayımı için bk. Mecdut Mansuroğlu (1954). “Drei Gedichte Şeyyâd Hamza’s”. *Ural-Altische Jahrbücher* XXVI: 78-89.

¹⁴ Mecdut Mansuroğlu (1945). “En Eski Anadolu Türkçesine Ait Bazı Metinler, Şeyyad Hamza, 1.”. *İstanbul Mecmuası* 39: 4-5; “Şeyyâd Hamza’nın Doğu Türkçesi İle Karışık Bir Manzumesi”. *Türk Dili, Belleten* 8-9 (III): 16-29; “Şeyyad Hamza’nın Doğu Türkçesine Yaklaşan Manzumesi”. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten 1956*: 125-144.

¹⁵ Necmettin Halil Onan (1949). “Şeyyâd Hamza’nın İki Yeni Gazeli Dolayısıyla”. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi* VII: 529-34.

¹⁶ Sâdettin Buluç (1956). “Şeyyâd Hamza’nın Beş Manzumesi”. *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi* VII (1-2): 1-16.

bir şiiri¹⁷ ve Millî Kütüphane’de, numara 3772’de kayıtlı 50 beyitlik bir kasidesi¹⁸ tespit edilmiştir.

Yazma Üzerine

Üzerinde çalıştığımız *Yūsuf ve Zeliḥā* mesnevisinin bilinen tek yazması Türk Dil Kurumu Kitaplığında A/301’de kayıtlı bulunan *Kitāb-ı Güzīde*’nin içinde yer almaktadır. İstinsahı h. 952 (m. 1545) yılının Zilhicce ayında çarşamba günü ikindi vaktinde tamamlanmıştır. Müstensihin ḤASANOĞLU Kāsımoğlu ‘Abdu’r-raḥmān olduğu eserin sonunda belirtilmiştir.

Yazma 103 sayfadan oluşmakta ve her sayfada, genellikle, 15 satır bulunmaktadır.

Metin ve Notlar Üzerine

“Metin”de köşeli ayrıcın önündeki rakamlar yazmadaki sayfa numaralarını, içindeki rakamlar ise yaprak numaralarını göstermektedir. Beyitlerin önünde beyit numaraları yer almaktadır.

“Notlar”, metin ve yazma ayrılıklarını göstermektedir.

¹⁷ Sâdettin Buluç (1963). “Şeyyâd Hamza’nın Lirik Bir Şiiri”. *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi* XII: 139-142.

¹⁸ Metin Akar (1986). “Şeyyad Hamza Hakkında Yeni Bilgiler-I”. *Türklük Araştırmaları Dergisi* 2: 1-14, resimler ve tıpkıbasım.

Yazıçevrimi Dizgesi

ء	hemze	’
ا	elif	a / ā / e / yerine göre öteki ünlüler
ب	be	b / p
پ	pe	p
ت	te	t
ث	se	s
ج	cīm	c / ç
چ	çīm	ç
ح	hā	h
ه	hı	h
د	dāl	d
ذ	zel	z
ر	re	r
ز	ze	z
س	sīn	s
ش	şın	ş
ص	şād	ş
ض	dād	z
ط	tı	t
ظ	zı	z
ع	‘ayın	‘
غ	ğayın	ğ
ف	fe	f
ق	kāf	k
ك	kef	k / g / ŋ
ل	lām	l
م	mīm	m
ن	nūn	n
و	vāv	v / yerine göre o / ō / ö / õ / u / ū / ü / ũ
ه	he	h / a / e / i
ی	ye	y / yerine göre è / ı / i / ĩ

KAYNAKLAR

- Adamović, Milan (2006). “Şeyyâd Hamza’nın Yeni Bir Şiiri”. çev. Aziz Merhan. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 14: 157-171.
- Akar, Metin (1986). “Şeyyad Hamza Hakkında Yeni Bilgiler-I”. *Türklük Araştırmaları Dergisi* 2: 1-14, resimler ve tıpkıbasım.
- Aksoy, Özlem (1994). *Şeyyâd Hamza’nın Yûsuf u Züleyha Mesnevisinin Gramer İncelemesi* [897-1196. beyitler]. Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Arat, Reşid Rahmeti (1979). *Kutadgu Bilig, III: İndeks* (İndeksi neşre hazırlayanlar: Kemal Eraslan, Osman F. Sertkaya ve Nuri Yüce). İstanbul: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yay.
- Atay, Hüseyin, İbrahim Atay, Mustafa Atay (1964-1981). *Arapça-Türkçe Büyük Lûgat*. I-III. Ankara.
- Ayverdi, İlhan (2006). *Asırlar Boyu Târihi Seyri İçinde Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, 1 A-G, 2 H-N, 3 O-Z. İstanbul: Kubbealtı Neşriyatı.
- Buluç, Sâdettin (1979). “Şeyyâd Hamza”. *İslâm Ansiklopedisi 11 SUĞD-TARİKA*. İstanbul.
- Buluç, Sâdettin (1956). “Şeyyâd Hamza’nın Beş Manzumesi”. *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi* VII (1-2): 1-16.
- Buluç, Sâdettin (1969). “Şeyyâd Hamza’nın Bilinmeyen Bir Mesnevîsi”. *Türkiyat Mecmuası* XV: 247-255.
- Buluç, Sâdettin (1963). “Şeyyâd Hamza’nın Lirik Bir Şiiri”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi* XII: 139-142.
- Clauson, Sir Gerard (1972). *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth-Century Turkish*. Oxford: Oxford University Press.
- Dankoff, Robert, James Kelly (1985). *Maḥmūd al-Kāşyārī: Compendium of the Turkic Dialects (Dīwān Luyāt at-Turk)*. III. Cambridge: Sources of Oriental Languages and Literatures.
- Dilçin, Dehri (Nakleden). (1946). *Şeyyad Hamza: Yusuf ve Zeliha*. İstanbul: Türk Dil Kurumu Yay.
- Doerfer, Gerhard (1963-1975). *Türkische und mongolische Elemente im Neupersischen*. I-IV. Wiesbaden: Franz Steiner Verlag.
- Ekinci, Pınar (1994). *Şeyyâd Hamza’nın Yusuf ve Züleyhâ Mesnevisi’nin Gramer İncelemesi* [599- 896. beyitler]. Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Erdal, Marcel (2004). *A Grammar of Old Turkic*. Leiden-Boston: Brill.

- Erdal, Marcel (1991). *Old Turkic Word Formation: A Functional Approach to the Lexicon*, I-II. Wiesbaden: Turcologica 9.
- Eren, Hasan (1999). *Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü*. Ankara: Bizim Büro Basım Evi.
- Güneş, Semra (1994). *Şeyyâd Hamza'nın Yusuf u Züleyhâ Mesnevisi'nin Gramer İncelemesi II* [300-598. beyitler]. Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Kaçalın, Mustafa S. (2006). *Dedem Korkut'un Kazan Bey Oğuz-nâmesi Hikâyet-i Oğuz-nâme-i Kažân Bég ve Ğayrı -Metin ve Açıklamalar-*. İstanbul: Kitabevi 288.
- Kaçalın, Mustafa S. (hzl.) (2011). *Niyâzî, Nevâyî'nin Sözleri ve Çağatayca Tanıklar el-Luğâtu'n-Nevâ'iyye ve 'l-İstişhâdâtu'l-Cağatâ'iyye Giriş -metin -dizinler – tıpkıbası*. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yay.
- Köprülüzade, Mehmed Fuad (1918). *Nasreddin Hoca*. İstanbul: Kanaat Kitaphanesi.
- Köprülüzade, Mehmed Fuad (1922). “Anatolische Dichter in der Seldschukenzeit. I. Şejjâd Hamza”. *Körösi Csoma-Archivum* 1: 183-190. Türkçesi: “Selçukîler Devrinde Anadolu Şairleri, I. Şeyyad Hamza”. *Türk Yurdu* I: 27-34.
- Köprülü, Fuad (1981). *Türk Edebiyatı'nda İlk Mutasavvıflar*. (Gerekli Sâdeleştirmeler ve Bâzı Notlara İlâvelerle Yayımlayan Orhan F. Köprülü). Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yay.
- Lessing, Ferdinand D (2003). *Moğolca-Türkçe Sözlük*, 1: A-N, 2: O-C (Z). çev. Günay Karaağaç. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yay.
- MacKenzie, D. N. (1971). *A Concise Pahlavi Dictionary*. London: Oxford University Press.
- Mansuroğlu, Mecdut (1946). “Anadolu Türkçesi (XIII. Asır) Şeyyad Hamza'ya Ait Üç Manzume”. *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi* I (3-4): 180-195.
- Mansuroğlu, Mecdut (1954). “Drei Gedichte Şeyyâd Hamza's”. *Ural-Altäische Jahrbücher* XXVI: 78-89.
- Mansuroğlu, Mecdut (1945). “En Eski Anadolu Türkçesine Ait Bazı Metinler, Şeyyad Hamza, 1.”. *İstanbul Mecmuası* 39: 4-5.
- Mansuroğlu, Mecdut (1940-1941). “XIII. Asır 1. Şeyyâd Hamza”. *Türkiyat Mecmuası* VII-VIII: 95-101.
- Mansuroğlu, Mecdut (1946). “Şeyyâd Hamza'nın Doğu Türkçesi İle Karışık Bir Manzumesi”. *Türk Dili, Belleten* 8-9 (III): 16-29.

- Mansuroğlu, Mecdut (1956). “Şeyyad Hamza’nın Doğu Türkçesine Yaklaşan Bir Manzumesi”. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten 1956*: 125-144.
- Meriç, Rıfki Melul (1936). “Akşehir Türbe ve Mezarları”. *Türkiyat Mecması V*: 141-213.
- Mutçalı, Serdar (1995). *Arapça-Türkçe Sözlük*. İstanbul: Dağarcık Yay.
- Onan, Necmettin Halil (1949). “Şeyyâd Hamza’nın İki Yeni Gazeli Dolayısıyla”. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi VII*: 529-534.
- lmez, Mehmet (hızl.) (2012). *Orhon-Uygur Hanlığı Dönemi Moğolistan’daki Eski Türk Yazıtları Metin-eviri-Sözlük*. Ankara: BilgeSu.
- Sönmez, Sevengül (1994). *Şeyyad Hamza’nın Yusuf u Züleyha Mesnevisinin Gramer İncelemesi* [1-299. beyitler]. Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Steingass, F. (1892). *A Comprehensive Persian-English Dictionary*. London.
- Steingass, F. (1884). *The Student’s Arabic-English Dictionary*. London: Crosby Lockwood and Son.
- Taş, Hakan (2000). *On Altıncı Yüzyıl Divan şairlerinde Vezin Kullanımı*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi.
- Taşkın, Erdal (1994). *Şeyyad Hamza, Yusuf u Züleyha (Yazı evrimi - Dil zellikleri - Sözlük - Dizin)* [1197-1529. beyitler]. Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Tavukçu, Orhan (2005). “Şeyyâd Hamza’nın Bilinmeyen Bir şiiri Münasebetiyle”. *International Journal of Central Asian Studies* 10 (1): 181-195.
- Tavukçu, Orhan Kemâl (2009). “Klâsik Edebiyatta Hamse Geleneği ve Şeyyâd Hamza”. *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* 4 (7): 593-602.
- Tekin, Talat (1951). *XIII. Asır şâirlerinden Şeyyâd Hamza’nın Dâstân-ı Yusuf Mesnevisi zerinde Dil Tedkikleri*. Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi.
- Tezcan, Semih (1994). “Anadolu Türk Yazınının Başlangıç Döneminde Bir Yazar ve *arĥ-nâme*’nin Tarihlendirilmesi zerine”. *Türk Dilleri Araştırmaları* 4: 75-88.
- Tezcan, Semih (1995). “Mes’d ve XIV. Yüzyıl Türk Edebiyatı zerine Yeni Bilgiler”. *Türk Dilleri Araştırmaları* 5: 65-84.
- Tietze, Andreas (2002). *Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lugatı / Sprachgeschichtliches und etymologisches Wörterbuch des Türkei-Türkischen*. I (A-E). İstanbul-Wien: Simurg Yay.

- Tietze, Andreas (2009). *Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lugatı / Sprachgeschichtliches und etymologisches Wörterbuch des Türkei-Türkischen*. II (F-J). Wien : Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften.
- Uzluk, Feridun Nafiz (1949). “Şeyyad Sözü Hakkında Araştırma”. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi* VII (4): 587-592.
- Ünver, İsmail (1981). “Şeyyad”. *Türk Ansiklopedisi XXX*: 280^a-80^b.
- Ünver, İsmail (1981). “Şeyyad Hamza”. *Türk Ansiklopedisi XXX*: 280^b-81^a.

METİN - ÇEVİRİ

1 [1^b]

dastân-i Yūsuf ‘alayhi ‘s-salām
va hāzā aḥsanu ‘l-kaşaşi ‘l-mubārak

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilāt

Taḥrı adın aḫuban girem söze
Tā ki éne Taḥrı’dan rahmet bize

Evvel ebde bi ‘smi ‘llāh Taḥrı adı
Zīre kim anuḫladur sözler ḫadı

3. Daḫı bir adı anuḫ Raḥmān durur
Bağşılar ḫullarına Ğufrān-durur

Ol Raḥīm’dür rahmet éder ḫulina
Şol ḫula kim buyruğında bulına

Görü ḫurur her ne ḫılsavuz günāh
Ger ḫılavuz ol günāha bir kez āh

6. ḫamusın bağışlaya Raḥmān durur
ḫamusın göstermeye Raḥīm durur

Ol Kerīm’dür suçunuz sağışlaya
Bildüre size ḫamu bağışlaya

Vere cōmerddür size yüce sarāy
Ḥūrī vere ol Raḥīm degmesi ay

9. Şükr ḫıluḫ Taḥrı’ya leyl ü nehār
Suç ḫıluruz suçumuzu bağşılar

Ḥoş şalavāt vérelüm Muḫammed’e
Ol yazuḫlular gönüci Aḫmed’e

Vérür-isevüz şalavāt biz arı
Töküle bizden günāh ne kim varı

12. Hem yine bizden selām yārānlara
Daḫı ol dīn çırāğı imāmlara

İmdi bundan şonra aḫla söz yatın
Necedür eydem Yūsuf ḫikāyetin

Naẓm düzdüm bu sözi dün ü günü
Gör ki ne şīrīn ḫikāyetdür bunı

2 [2*]

15. Zihî şîrîn söz Yūsuf kışşası
 Diñleyenüñ gide gönli guşşası
 Budur āhîr kışşaların görklüsi
 Qur'ân içre muşhafların yazusı
 İmdi diñleñ sözüme tutuñ kulak
 Bir söz eydem kim şekerden tatlurak
18. Var-ıdı Ken' ān'da bir server kişi
 Adı Ya' kūb kendü peygāber kişi
 Yūsuf adlu vardı bir oğlı anuñ
 İmdi eşit bu sözi varsa cānuñ
 Yēdi yaşında idi Yūsuf nebî
 Şūratı hūb yoğ-ıdı anuñ gibi
21. Bir gēce yatur-iken ol düş görer
 Érte turur anı Ya' kūb'a şorar
 Eydür ey baba yatardum bu gēce
 Bir ' aceb düş görürem eşit nēce
 Eydivēr ta' bîrini anuñ baña
 Eydeyüm ol gördüğüm düşü saña
24. Gördüm ay u güneş on bir yulduz
 Secde kılurlar kāmısa baña düz
 Döndi Ya' kūb söyledi eytdi cānum
 Sakla düşüñ sözümi eşit benüm
 Olmaya kim söyleyesin dahıya
 Eşide düşüñi saña kañıya
27. Yā oğul hoşdur senüñ uşbu düşüñ
 Saltanatla geçiser ' ömrüñ yaşuñ
 Hāk seni sultān kılısar kāmuya
 On bir kardaşuñ turısar tapuya
 Yorar-iken Yūsuf'a uşbu sözi
 Ya' kūb'un eşitdi ol ögey kızı

3 [2^b]

30. Yūsuf peygāber nēce düş gördüğün
Yāhu Ya' kūb anı gine yorduğın

Yūsuf'ıñ kardaşlarına degürtür
Gördi yoruldı nēce haber vērür

Çün eşitdiler bular uşbu düşi
Tañlaşur 'acebleşürler bu işi
33. Eytdiler sulţān olursa ol bize
Buyruğ édiser durur kamumuza

'Ār degül-mi turavuz tapusına
Yā varavuz biz anuñ kapusına

Anı ündep bunda şoralum düşün
Bize ol hod eydivērür görmüşin
36. Bilelüm aḥvālin anuñ belgülü
Götürelüm aradan fitne kılu

İndediler Yūsuf'ı getürdiler
Çevresinde Yūsuf'ıñ oturdılar

Eytdiler kim nēce gördüğ düşi sen
Gördüğün düşi gerek kim eydesen
39. Nēce gördüğ düşüñi geçēn gece
Yā nēce yordı düşüñ babañ koca

Vērdiler and düşüñi dēgil dēyü
Eyle ma' lüm anı bize söyleyü

Eyle kim gördi-y-idi eytdi düşün
Eytdiler n'etmek gerek bunuñ işin
42. Düşü bunuñ toğru gelse n'edevüz
Eytdiler gelüğ bunu öldürevüz

Kamu tedbīr étdiler öldürmege
İmdi dilerler aluban gitmege

Éldiler Yūsuf'ı Ya' kūb katına
Söylediler sözlü sözün yatına

4 [3*]

45. Eytdiler biz giderüz avın dapa
Dilerüz Yūsuf bile gele ata

Ya' kûb eydür diñleñüz uşbu sözi
Düşüm oldur görürem on bir kozı

Güder-iken kozıların tağılır
Arasında körpe kozım kurd alur
48. İmdi korqaram düşüm gerü görem
Gördüğüm düşden dañı kayğu yèrem

Siz varasız dümügesiz oyna
Korqaram kim Yūsuf'uma kurt yöne

Döndi bunlar söyledi eytdi baba
Biz var-iken kurd anı kaçan kapa
51. Biz varuruz Yūsuf'ıñ bilesine
Kurd mı gelür Yūsuf'ıñ yöresine

Ya' kûb eşitdi anı āh eyledi
Turdı yerinden eşit kim n'eyledi

Yūsuf'ıñ başını yur öper kucar
Gözlerini sürmeler māverd saçar
54. Yūsuf'ıñ bağlar kuşak berk beline
Verdi kardaşları elin eline

Yūsuf'ı bunlara ısmarlar katı
İmdi ne kılur eşit Hâk kudreti

Yūsuf'ı kardaşları aldı gider
Ver şalavât eydeyüm varup n'eder
57. Gider-iken kamusı tanışdılar
Ödürelüm deyüben and içdiler

Öldürüp tevbe kılalum kamumuz
Yarlıgaya suçumuz Çalab'umuz

Gerü eve gelicek ağlayalum
Yūsuf'ı kurd kapdı baba deyelüm

5 [3^b]

60. Uşbu düzgün düzdiler yolca gidü
İçdiler and kamu kavlin berkidü

Ya' kūb'un ögey kıızı Dünye hātün
Görklü-y-idi pārsā sözi bütün

Sever-idi Yūsuf'ı n'edem anı
Geldi şordı Ya' kūb'a Yūsuf kanı
63. Ya' kūb eydür kardaşları aldılar
Tefārūce geyik ata vardılar

Şimdi tolundılar uş henüz daḥı
Yöri ardından baḥa Yūsuf'ı oḥı

Dünye yügürdi yētüben çağıru
Eytdi varma yā Yūsuf döngil dēyü
66. Yūsuf eydür dönmezem Taḥrı ḥaḳı
Varuram bunlaruḥ-ıla ben daḳı

Yūsuf'ı kardaşları aldı gider
Dünye döndi ağlayu feryād eder

Çünki bir taḡ aşdılar tolundılar
Eşid imdi Yūsuf'a ne kıldılar
69. Vurdılar anı götürmişken yere
Uşşı gitdi turdılar kamu yöre

Uşşı geldi başına açdı gözin
Rübīl dapa sığındırdı kend' özin

Daḥı Rübīl Yūsuf'ı urdı yüze
Şöyle urdı kim ne-dēyem ben size
72. Daḥı Şem' ün kaşd eder öldürmeḡa
Öldürüben dönüp eve varmaḡa

Kaçup ol birine Yūsuf sığınur
Ol daḥı şöyle urur kim uğunur

Yine döner yalvarur ol birine
Ol daḥı urur ne beḡzer birine

6 [4*]

75. Bildi Yūsuf bunların n'ettüğünü
Bunlar öldürmeğe kaçd ettiğini
- Bu kez ahsuzdan güler Yūsuf nebî
Gülmedi ' ömrinde hêç anuñ gibi
- Yahūd' eydür neye güldüñ key ulu
Eyt baña bildür ne tıyduñ bahtlu
78. Yūsuf eydür kim babam şol vaqt size
Ne dèdi ısmarladı kamuñuza
- Bir şıgıncañ şandum id'içümde ben
Gelür-iken sizün-ile bunda ben
- Kişinün kim bunca kardaşı ola
Yā anuñ bunca bile işi ola
81. Kardaşa kardaş dèdüm nite kıya
Bu hayāl geçdi içümde ey uya
- Çün eşitdi Yahūda uşbu sözi
Kıldı āh Yūsuf'a gövündi özi
- Bèrü gel dèr Yūsuf'a korkma dañı
Ben seni öldürmeyem Tanrı hañı
84. Çün-kim eşitdi Yahūda'nuñ sözün
Aña şıgındurdu Yūsuf kend' özin
- Çünki kardaşları gördiler anı
Eytdiler Yahūda'ya anduñ kanı
- And içdüñ anduñı nêçün sıduñ
Yég-idi-key anduñı sımayaduñ
87. Döndi eydür bize bu iş hoş degül
Kardaşını öldüren kardaş degül
- Ger kılursañuz bunı siz dünyāda
Bırağa Tanrı sizi yarın oda
- Kılasız tamu dibinde siz ebed
Kılmaya hergiz size kimse meded

7 [4^b]

90. Tevbe kılun bu işe gelün yola
Yoksa Tanrı'dan gelür size belâ

Döndiler Yahûda'ya söylediler
Ko anı biz öldürevüz dediler

Yahûd' eydür sözümi dinleñ uya
Bırağalum Yûsuf'ı biz kuyuya

93. Anda ol gide vü siz kırtulasız
Kim ne hâcet siz bunı öldüresiz

Oldı rāzî kâmusı gördi şavâb
Kimse döndürmedi ol söze cevâb

Şaldılar Yûsuf'ı tēz bir kuyuya
İmdi eşit n'ētdiler aña uya

96. Geldi Şem'un Yûsuf'ı urdı yüze
Tēz çıkargil tonuñı vėrgil bize

Yûsuf eydür aña ey katı yürek
Ölürem tonumu koy kefen gerek

Geldi Zābîl tutdı elin yere kor
Yahûda'ya döndi Yûsuf yalvarur

99. Yahûda eydür taķun ip bêline
Tā ki Yûsuf ēne kuyu dibine

Yûsuf'uñ var tonını çıkardılar
Dañı bêline bir ipi taķdılar

Yûsuf'ı bıraķdılar derin kuyu
Kesdiler urğanını ölsün dēyü

102. Buyruķ oldı Cebre'îl tēz ēn yere
Ķomağıl Yûsuf'ı ki yere ēre

Ķuyu içinde aña eyle orun
Eyle uçmağdan aña hoş hulle ton

Cebre'îl ēndi yere tutdı anı
Egnine gēyürdi ol hulle tonı

8 [5*]

105. Bu yêrde sehv varmış sözü müze
Eydælüm ol kıyunuñ vaşfın size

Anı kim kazduğını eydem size
Vêr şalavât tut kulağ uşbu söze

Kâfırlerde bir kâfır adı Şeddâd
Kazmış-ıdı ol kıyuyu ibni ‘Âd
108. Ol zamānuñ Hūd idi peygāmberi
Vêr şalavât müzdine anuñ arı

Şît kitābın okır-ıdı dün gün ol
Bildürürdi bilmeyene toğru yol

Okur-iken bilmiş-ıdı ol meger
Yūsuf’uñ görkin Çalab aña öger
111. ‘Âşık oldu Yūsuf’uñ sıfātına
Ârzülardı kim bağa şuratına

El götürdi du‘ā kıldı geñsüzün
Dilerem yā Rab görem Yūsuf yüzün

Hak Çalab’dan geldi ün en kıyuya
Otur anda kılluk eyle Tanrı’ya
114. Şol kadar kim biñ iki yüz yıl ola
Göresin Yūsuf yüzün anda gele

Kıyu içinde ener ol oturur
Tanrı buyruğın yêrine getirür

Her gün uçmağdan aña bir nār ener
Karşusunda bir lañf kandıl yanar
117. Hūd oturdı biñ iki yüz yıl tamām
Geldi aña Yūsuf ‘aleyhi ’s-selām

Çünki gördi Hūd anı turdı örü
Eytdi yā Yūsuf kıyurma gel bêrü

Allāh’umdan diledüm seni görem
Biñ iki yüz yıl gam u guşşan yêrem

9 [5^b]

120. Bir kitâbda okımışdum ben anı
 Ārzûlardum görmege dün gün seni
 Çünkü gördüm şükr ü minnetdür aña
 Görmege êrdürdi kim seni baña
 Eytdi Yūsuf Tañrı'dan bil bu işi
 Kılmaya qardaşlaruñ yavuz işi
123. Uşbu iş kim geldi saña eyle bil
 Bundan ötrü dur Çalab'a secde kııl
 Bunı dër Yūsuf'ı öper kucar
 Düşer ölür cānı gevdeden uçar
 Çünkü Hūd ol kuyuda düşer ölür
 Buyruq olur Cebre'îl anda gelür
126. Cebre'îl dër yā Yūsuf qayurma sen
 Sen gerek kim pādşālîk êdesen
 Böyle dëdi Cebre'îl gitdi işe
 Qaldı Yūsuf gönli tolu endîşe
 İmdi geldüm yine bir hikāyete
 N'eyledi qardaşları eşit ata
129. Bir boğazladılar oğlaq kanına
 Yūsuf'uñ bulaşdurdılar tonına
 Gelüñ imdi dëdiler and içelüm
 Bir uğurdan varıcaq ağlaşalum
 Eydelüm kırt kıpdı Yūsuf'ı ata
 Biz tağılmışduq geyige oq ata
132. Yolda meger var-ıdı bir key ağaç
 Ya' kıüb anda otururdu şusuz ac
 Ey ' aceb kaçan gele Yūsuf dëyü
 Yoqarudan geldi ün seb' in dëyü
 Ya' kıüb eydür bu seb' in yıl-mı ola
 Yāhu yêtmiş gün-mi Yūsuf'um gele

10 [6*]

135. Yıl-mı yêtmiş bilmezem Yūs'f'um gèçe
Yāhu yêtmiş gün aramızda gèçe

Bir kavülde var dahı geldi bir ün
Kırk yıldan şonra gör andan avun

Turdı evine gider ol kaygulu
Gözlerinden yaş töker tolu tolu
138. Çünkü vardı girdi Ya' kûb evine
Geldi bir ün daşradan kulağına

Yūsuf'ıñ kardaşları erişdiler
Bir uğurdan kapuda çağrışdılar

Eytdiler kim yā baba Yūsuf kanı
Gāfil olduk kurd yedi āhir anı
141. Çün eşitdi bunı Ya' kûb'ıñ özi
Toldı yaş ağladı iki gözi

Düşdi Ya' kûb uşşı gider uğunur
Kamu kardaşları gögsin döğünür

Uşşı geldi başına açdı gözün
Eytdi kanı Yūsuf'um kesüñ sözün
144. Bir uğurda kaması söylediler
Yūsuf'ı kurd kapdı baba dediler

Bize inanmaz-ısañ bak tonına
Gör tonın nêce bulaşmış kanına

Ya' kûb eydür baña vèrün gönlegi
Göreyüm gönlegi déreyüm ögi
147. Vèrdiler aldı eline ol hoca
İstedi ol gönlegi uçdan uca

Gördi gönlek büs-bütün yırtuğı yok
Āh kıldı ağladı döğündi çok

Eytdi siz yitürdüñüz ol oğlanı
Pes kanı tonında kurdıñ nişanı

11 [6°]

150. Varuñ avlañ kurdı getürün baña
Yûsuf'ı yêdi-mi şoram ben aña

Yoħsa getürmezsenüz ol kurdı siz
Du' ā kılam kamu helāk olasız

Varuñ avlañ getürün kurdı ele
Yoħsa Tañrı'dan gele size belā
153. Vardılar avlayu birin tıtdılar
Kanı ağızı yöresine sürtdiler

Boynı bağılu Ya' kûb'a getürdiler
Yûsuf'ı yeyen bu kurdur dèdiler

Ya' kûb ol kurdı sorar Yûsuf kanı
Sen-mi yèdün eyt baña ol oğlanı
156. Vèrdi dil Hağ Tañrı kurdı söyledi
Vèrdi selām Ya' kûb'a tap'eyledi

Eytdi yā Ya' kûb nebîsin sen oyan
Kılmaya peygāberler buhtān

Eytdi destūr vèr baña tā kim varam
Ne ki kurd var kamu bunda getürem
159. Ne yèdüm ben ne yèdi onlar anı
Bilmezem kim Yûsuf'ıñ senün kanı

Gerek-ise and içem kim yemedüm
Doğru eytdüm saña yalan dèmedüm

Ben dağı 'iyāllerümden azmışam
Gèce gündüz ħasretinden yanmışam
162. Anı isterdüm tıtuldu yā resül
Eyle āzād beni sözüm kıl kabül

Ètdi āzād kurdı vardı işine
Düşdi Ya' kûb Yûsuf'ıñ teşvîşine

Gèce gündüz ağlamak oldu işi
Sèl gibi añar anuñ gözi yaşı

12 [7*]

165. İmdi diñleş véreyüm size haber
Bir bezergân vardı Mısır'da meger

Bir gece yatur-iken ol düş görür
Anı ta' bîr bilene varur şorar

Ken' ân ellerinde gördüm dër özüm
' Âd kuyusunda görürem kend' özüm
168. Görürem ener güneş gökden yere
Dür yağar ışık düşer kamu yere

Ol güneş gerü yakamdan tüz çıkar
Dür dërerem bu gözüm şöyle bakar

Aña mu' abbir eydür keydür işün
İki altun vër baña yoram düşün
171. İki altunı vërür yorar düşün
Eydi vërür ol düşünün güneşin

Eydür ol kim anda gördün sen ayık
Gün enerdi üstüne anda bayık

Dür yağardı sen dërerdüñ ey yarā
Ol arada Tanrı maqşuduñ vëre
174. Bir kul alasin ucuz anda şatun
Görklü ola imrene seve cânun

Şaticak şöyle şatasız ol kuli
Yëtmeye bahāsına Mısır' un mālı

Ulu devletdür saña uşbu düşün
İmdi tur var ol yaña hoşdur işün
177. Yarak ëtdi ol hoca turdı gider
Gïtdiler Ken' ân dapa gör kim n'ëder

Söz üküşdür çünki vardı kuyuya
İmdi diñle ol bezergân n'eyleye

Çünki kondı bir sâ' at oturdılar
Hoca buyurdu ki hon getürdiler

13 [7^b]

180. Kullarına buyurur kamu tırur
Düşümün ta' birini isteğ bulur

Kamusı tırd' isteyü vardı yöre
Hoca dağı çevrünür kıyu yöre

Yokarudan geldi ün şabr eylegil
Elli yıldan sonra gelgil istegil
183. Bulasın istediğün gire ele
Bunı eşidür hoca girür yola

Bunun üzre çünkü elli yıl olur
Ol hoca ol kıyuya yana gelür

Çevre konar ol kıyu yöresine
Kul karavaş çok kumâş bilesine
186. Kullarına şu getir dër buyurur
İki kul şol-dem kıyuya yügürür

Birinün adı Beşîr birnün Mâmîl
Adları budur bularun añağıl

Beşîr urğan endürür ol kıyuya
Taldurur Mâmîl koğa anda şuya
189. Kıyuda geldi Yûsuf'a Cebre'îl
Kim selâm vërdi yâ Yûsuf eyle bil

Oldı destür tur yapuş bu urğana
Çık kıyudan tesbîh eyle Sübhân'a

Ziy ki geldi bu arada bu haber
Güzgüye bağıdı-y-ıdı Yûsuf meger
192. Şûratın görür aña kalur 'aceb
Ziy yaratmış dër beni ol ferd Rab

Kul mısam bahâmı kim yetüredi
Beni gören var mālın yitüredi

Bu söz-ıdı Yûsuf'a belâ eden
Anı kem nesneye şatup var eden

14 [8°]

195. Şunca kıldı dedügi benem aña
Uşbu söz ‘ibret yéter saña baña

Ol kuyuda geldi aña Cebre’îl
Eytdi Yūsuf imdi çok bahānı bil

Yūsuf ol-dem urğana yapışdı hoş
Tartdılar çıkdı kuyudan ol hamūş
198. Çünkü Māmîl Yūsuf’uñ yüzün görür
Beşîr dapa dönübeni çağırur

Māmîl eydür yâ Beşîr hāzā gulām
Bir oğlandur kim yüzi bedr-i tamām

Dédiler kullar bunı bir birine
Hocamuzuñ düşi geldi yerine
201. Kuyudan çıkdı şanasın ay durur
Yüzini gören kişi ziy bay durur

Muştuladılar Yūsuf’ı ol ere
Geldi gördi gitdi ‘aklı ey yārā

Uşşı geldi başına diñle n’eder
Yūsuf’uñ tutar elin alur gider
204. Éledürler Yūsuf’ı hem odağa
Yūsuf’uñ kardaşları çıkmış tağa

Gördiler kim kâfle konmuş kuyuya
Yügrüşüben yételer ol araya

Eytdiler bir kulumuz vardı bizüm
Size gelmiş diñleñüz doğru sözüm
207. Gizlemeñüz vērüñüz anı bize
Yoksa belā eylerüz şimdi size

Gizlemişken Yūsuf’ı çıkardılar
Hürmetini sakınur korqar bular

Çünkü Yūsuf yüzini gördi bular
Dillerince Yūsuf’a söylediler

15 [8^b]

210. Dillerince korkudurlar oğlanı
Korkusundan Yūsuf'ı titrer cânı

Eytdiler hoca bu kulu şataruz
Şöyle ucuz kim yabana ataruz

Var mı dèrler 'ayblu kul alıcı
Ayrığ éle éledüben şatıcı
213. Ol kiş' eydür 'aybını eydüñ bize
Eydüñüz kim bahāsın vèrem size

Eytdiler yalancıdur bir 'aybı bil
Oğrıdur kaçguncıdur key saklağıl

Şataruz bunı neye kim ola
Altun aqça bî-bahā yarmağ pūla
216. Ol kiş' eydür altun aqçam yok-durur
Uş bilemce kalā kumāş çok-durur

Eytdiler biz n'èderüz kumāş kalā
Şataruz kıymetsiz ol yarmağ pūla

Ol kiş' eydür on tokuz var yarmağum
Bu kadarla 'aceb ola almağum
219. Bunlar eydür şattuk ancaya size
On tokuz yarmağ pūlı vèrgil bize

Bunlar ol pūl-ıla şatu eyledi
Ol kişi döndi Yūsuf'a söyledi

Kul mısın eyt başa sen dèr selīm
Aña lāyık bāzarımı kılayım
222. Yūsuf eydür ben kulum haqīqati
Tanrı kulıyam demekdi niyyeti

Ol kiş' eytdi kabūl étdüm ben bunı
Eydüñüz hem başa bunun 'aybını

Hem gelün aña yazunuz bir biti
Muħkem olsun aramızda bu şatı

16 [9*]

225. Yazdılar bir kâğıda uşbu sözi
Saña şattuķ ‘ ayb-ıla kulumuzu
- Hem kaçakdur hem yalancı key saķın
Oğrıdur hem koymagil mâluñ yaķın
- Saña şattuķ bunı bizden kıl kabûl
Aşlı görklü kendüsi ‘ İmrânî kul
228. Böyle dëyüben bitiyë yazdılar
Her biri kardaşlığında bezdiler
- Vërdiler bitiyi aldı eline
İmdi diler gide kendü ãline
- Şatun aldı Yūsuf’ı eşit dede
Kulı-y-ıdı kim diler ala gide
231. Kaçmasun dëyü Yūsuf’ı bağladı
Göge yüzün tutdı Yūsuf ağladı
- Eydür ey Kâdir Çalab bu özümü
Uş saña ismarladum kend’ özümü
- Şöyle dëdi ağladı Yūsuf nebî
Ayruķ ağlamadı hëç anuñ gibi
234. Göçdi kâfle gitdi karanluķ gece
Şormağıl kim Yūsuf’uñ hâli nèce
- Deveye bindürdiler aldı gider
Anası kabrine uğrar gör n’èder
- Çünki Yūsuf anası kabrin görür
Kend’ özin şol dem deveden èndürür
237. Bir zamân ağlar ol kabri kucar
Gönülinden sırrımı söyler açar
- Çün Yūsuf’ı yoķladılar devede
Kaçmış ol kul dëdiler feryâd ède
- İstediler dört yanadan tağılı
Ol oturmuş kabır üze zârî kılı

- 17 [9^b]
240. Bir kara kul Habeşî bulur anı
Eydür ey oğlan kaçar mısın ya' nî
Oğlanı turur sürür ol arada
Yüzi üzre çok urur anı dede
Şöyle döger kim şanasın öldürür
Éledür gèrü deveye bindürür
243. Bir kez âh eyler Yūsuf inileyü
Bir kara bulut kıpar gök gürleyü
Kar yağar yağmur-ıla heybet tolu
Sèl şuyıyla yazı olur toptolu
Feryād eder ol hoca bilüñ eger
Şuç kılmış var durur bunda meger
246. Tevbe kılsun suçına gelsün yola
Tâ ki gide üstümüzden bu belâ
Ol kara kul eydür aña ey hoca
Alduğuş ol kulu dögdüm bu gece
Var-ısa anuş-içün oldı bu iş
Hoca eydür ne şorarsın var görüş
249. Ol dilesün Tañrı'dan gèrü bizi
Sèl kesilsün bulalum yolumuzı
Vardı ol kul Yūsuf'uş öpdı elin
Diledi andan ne ki suçı varın
Çünkü ol kul yalvarur 'özrin diler
Dağı suçın Yūsuf anuş 'afv eder
252. Ol sâ'at bulut gider gün açılır
Şavķ-ı nûrı 'âlem üzre saçılır
Ol hoca gördi anı fikre düşer
Yūsuf'uş elin ayağın têt şeşer
Arı tonlar gèydürür ol-dem aña
Anı gören halk kamu batar taña

18 [10*]

255. Kullarına buyurur eydür bilün
Begünüz budur buña tapu kıluñ

Kamu anuñ buyruğında oldılar
Ne-ki ol buyurdı anı kıldılar

Göçdi andan yola girdi ol hoca
Girdi bir şahra eşit kavmi néce
258. Adı Beynân ol şahıruñ şâr içi
Tolu kâfir kamu buta tapucı

Çünkü Yūsuf yüzini gördi bular
Seni kim yaratdı dëyü şordılar

Yūsuf eydür kim benüm bir Tañrı'm var
Ol yaradur dünyede her ne-ki var
261. Her ne dilerse kâdirdür yaradur
Dëv ü perrî cinn ü insi dürëdür

Gelün imdi terk ëdün siz bu butı
Haqq'a kıluñ kulluğı dün gün katı

Ol biri birleş inanuñ Tañrı'ya
Bir durur kulluğ ëdün bî-riyâ
264. Kamu İmân getürüp oldı arı
Begnediler ol Yūsuf peygâmbëri

Aña yakın var-ıdı bir şâr dağı
Kavmi ol şahruñ kâfir idi dağı

Çünkü Yūsuf yüzini gördi bular
Yūsuf'a beñzedü bir but yondılar
267. Adı Banlūs şâruñ ol kavmi yavuz
Eşit imdi diñleşüz ne dëyevüz

Şöyle kaldı kamu anı tañlayu
Cümle aña tapdılar Tañrı dëyü

Yine andan soñra ërdi bir şâra
Ol şâruñ kim Kuds-idi adı yarâ

19 [10^b]

270. Bir begi vardı anuñ buta tapar
Dün ü gün Tañrı dèyü anı öper

Düşde gördi ol Yūsuf peygāmberi
Söyler aña karşı çık tēz gel bēri

Ol melik oyanur uyħudan turur
Ata biner Yūsuf'a karşı varur
273. Çünki görür ol melik Yūsuf yüzün
‘Aklı gider unudur ol kend’ özin

‘Aklı gelür başına dērer ögi
Şorar eydür bu mıdur kâfle begi

Eytdiler budur bu kâflenüñ başı
Aşlı görklü kendüsi muḳbil kişi
276. İki kat oldu tapu kıldı aña
Ēlini alup gelür şārdan yaña

Çünki alur Yūsuf'ı Ķuds'e varur
Ēşit imdi ne kerāmet gösterür

Şöyle konakladı kim gerek anı
Gördi her kim ‘acebe kaldı cānı
279. Ol melik söyler Yūsuf'a gör sözün
Ēlteyüm dēr göresin butlar yüzün

Yūsuf eydür yā melik eşit beni
Nedür ol but kim taparsın sen anı

Döndi eydür imdi bir tur varalum
İkimüz ol but çatına girelüm
282. Görelüm ne dēr bize but söylesün
Ĥālümüzden bir hikāyet eylesün

Yūsuf eydür ger varuruz butlara
Göresin kim ben n'ederüm anlara

Çün Yūsuf but-ħāneye gird' içerü
Ne ki but var düşdiler yüzi kuyu

20 [11*]

285. Tañrı birdür dèdiler Yūsuf resūl
 Tañrı birdür ne ki varsa aña kıl
 Bunı dèyüp kaması düşdi yere
 Hurd uşandı kaması oldu pere
 Ol melik gördi anı batdı taña
 Eytdi şıgındum seni yaradana
288. Balta aluban kаланın uşadur
 Kuşağın çêşer Yūsuf'a kuşadur
 Getürür ĩmān inanur Tañrı'ya
 Bir durur dèr kulluķ eyler bī-riyā
 Yūsuf andan dahı gøçer gider
 Èrer ' Arīs şārına bir gör n'èder
291. ' Arīs ehli Yūsuf'a karşı varur
 Yūsuf anda kend' özin yine görür
 Görklü benden dèr yaratmadı Çalab
 Ziy yaratmış dèr beni ol ferd Rab
 Her ki görürse beni ' aklı gider
 Külli bir kezden cānın dèr terk èder
294. Çünkü gördi kend' özin Yūsuf ' amū
 Aña bakmağa begenmezler kamu
 Çün ' Arīs ehli begenmedi anı
 Eyle şan-kim Yūsuf' uñ yandı cānı
 Çünkü Yūsuf nazar ètdi ol işe
 Gönli melül oldu kıldı endişe
297. Yoķarudan geldi ün hālūñi bil
 Èn atuñdan tèz Çalab'a secde kıl
 Atdan èndi secdeye kodi başın
 Tevbe kıldı çok aķıtdı göz yaşın
 Eytdi ey Kādir Çalab døndüm saña
 Tevbe kıldum bağşıla suçum baña

21 [11^b]

300. Secdeden götürdi başın ağlayu
Oldı hayrân anı gören tañlayu

Göçdi andan dahı gitdi yolıra
Söz üküşdür bu kez êrdi Mısır'a

Mısır ehli kâmusı eşitdiler
Cümlesi Yūsuf'a karşı gitdiler
303. Yüzin gören kişiler anuñ paşa
Hayran olur dèremez 'aqlın başa

Bir sarāya koydı Yūsuf'ı hoca
'Avrat er taldı kâmu tam u bāca

Eytdiler göster kuluñ yüzin bize
Vèrelüm görmege bir altun size
306. Kim vèrür bir altunı görür anı
Altunı yok hasedden çıkar cānı

Anı gören kişi delü olur
Kimi āh èder baqar hayrân kalur

Kimi düşer ugunur uşşı gider
Kimi görmege cānın terk èder
309. Êrtesi gelür iki altun vèrür
Tā ki Yūsuf yüzini bir kez görür

Üçünci gün üç altun alur-ıdı
Kordı andan Yūsuf'ı görür-ıdı

Dördünci gün bès vèren bir ādem
Ben ucuz gördüm anı dèrdi dedem
312. On güne degin tamām şöyle gider
On birinci gün eşit kim ol n'èder

Yūsuf'ı alur varur Nîl katına
Buyurur aña gire anda yuna

Çün diler Yūsuf ki kend' özin yuya
Bir balık gelür olur metris şuya

22 [12*]

315. Perd' olur Yūsuf'a Yūsuf yuyunur
Bir kavil oldur Yūsuf aña binür

Ol balıķ söyler Çalab şun' ı-y-ıla
Anda kim turur-ıdı gelür dile

Dêr balıķ Yūsuf nebî baña inan
' Āşık-ıdum ben saña nêçe zamân
318. Diler-idüm Tañrı'dan seni görem
Şimdi anuñdur baña luř u kerem

Rūzî kıldı görmege seni baña
Hācetüm var dile Tañrı'dan baña

Hêç 'iyālüm yok-durur 'iyāl dile
Tañrı cōmerddür sözüñ kabül kıla
321. Kıldı du' ā oldı du' āsı kabül
Tañrı vêrdi balığa iki oğul

Ol ikinüñ biri Yūnus'ı yudar
Biri Süleymān yüzügin yudar

Her birine Tañrı'dan bir baħş-ıdı
Levh üzre böyle yazılmış-ıdı
324. Çün tamām yundı Yūsuf çıķdı gider
İmdi eşit ol bezergānı n'êder

Dürlü tonlar gëydürür ol-dem aña
Kim görenler anı kalurdi taña

İmdi diñleñ eşidüñ uşbu sözi
Ol Zelîhā mağrib issinüñ kızı
327. Adı Taymūs artuķ yüz biñden süsi
Ziy ki vêrmiş aña 'ālem Tañrı'sı

Şu gibi melik tapar-ıdı hāça
Nāzenīn ol 'ömri vêrürdi hêçe

Kızı Zelhā düşde gördi bir şurat
Yūşuf'ıñdı düşde gördi ol şurat

23 [12^b]

330. ‘ Āşık olur bir nazarda şūrata
 ‘ Āşık olan néce uyuya yata
 Beñzi şarardı dün ü gün ağlayu
 Atası şorar aña n’olduñ déyü
 Zelhā eydür düşde gördüm bir şūrat
 Gerek öldür beni gerek oda at
333. ‘ Āşık oldum bakıcağ ol şūrata
 Bilmezem kandalığın anuñ ata
 Atas’ eydür kandalığın bil anuñ
 Seni vèrem aña avına cânuñ
 Çün Zelîhâ érdi yıluñ başına
 Yine geldi o Zelîhâ düşine
336. Uş benem eyitdi sen açğıl gözün
 Ayruğa bırağmagil sen kend’ özün
 Uyhusında şöyle görür sevinür
 Oyanur bilmez anı kim kãdadur
 Āh éder artar anuñ ‘ ışkı odı
 Artuğ olur ağlamağı feryādı
339. Atası delürdi dèr bağlañ elin
 Sözi azdı bilimez kendü hālın
 Zelhā eydür uşluyam sensin delü
 ‘ Āşık olan del’ mi ey uşdan alu
 Üçünci yıl yine gördi şūratı
 Kanda olursın dèr ü şorar çatı
342. Şūrat eydür ol benem Mısr ‘ Azîzi
 İster-iseñ Mısr’a gel görgil bizi
 Oyanu gelür Zelîhâ uyhudan
 Beñzi güler olur emîn kayğudan
 Atasına eyidür baba düşüm
 Gèrü gördüm bu gece keydür işüm

24 [13*]

345. Eytdi beni gel Mısr' da istegil
Yohsa oturgıl yêründe inlegil
- Añladum sultân-ımuş bildüm anı
Mısr'a gel dëdi bulasın sen beni
- İmdi n'êdem bu êl ol êlden ırak
Hasretinden ölürem eyle yarak
348. Bir biti yaz Mısr'a varsun bir kişi
Söylesün anda aña uşbu işi
- Anuñ ıraklığın eydem bilesin
Şıdk-ıla ger şalavât hoş eydesin
- Altı ayda dün ü gün atlu gider
Ol aradan Mısr'a andan êrer
351. Yazdı Taymüs bir biti Qotıfar'a
Yâ Qotıfar bu biti kaçan vara
- Bir kızum var kim komaz dilden seni
Senden artuq hêç begenmez kimseni
- Diler-iseñ kim kızum vërem saña
Kişi gelsün dileyü benden yaña
354. Bit' oqur Qotıfar aqvâlin bilür
Sevinür cevâb yazar şadî kıılır
- Kişilerin gönderür dilemege
Dileyüp kıızı aluban gelmege
- Çün biti gelür oqunur gör n'êder
Turdı Zelhâ Mısr'a gönüldi gider
357. Söz üküşdür çünki ol Mısr'a gelür
Pâdişâhuñ sarâyında oturur
- Zelhâ çün girür oturur tahtına
Ol Qotıfar geldi Zelhâ yanına
- Zelhâ görür burka^c altından anı
Eydür uşbu kim-durur şoruñ bunı

25 [13^b]

360. Karavaşlar eytdiler budur begün
Dilsüz olgıl başuğa dergil ögün

Çün bulardan eşidür uşbu sözi
Âh eder tahtdan düşer şol-dem özi

Âh édüben çün-kim ol tahtdan düşer
Karavaşlar kamu üstine üşer
363. Anı görür Koţifâr döner gèrü
Devşürür Zelhâ ögin turur örü

Söyler eydür bu degül benüm begüm
Uyur-iken düşde üç kez gördüğüm

Eytdiler şabr eyle eresin aña
Şabr eden hayra erer öjdin şoña
366. Dağı bir söz eydeyüm size ‘aceb
Çün Koţifâr Zelhâ’yı kılur taleb

Bir perî kıızı gelürdi katına
Yatar-ıdı ol Koţifâr yanına

Çok zamân geçmez bu sözüñ üzere
Yüsuf’ı hoca getürdi bázara
369. Çağırur münādîler şârlu gelür
Aya beñzer kıymetî kul kim alur

İmdi gelün güzel oğlan görici
Bahâsı çok ‘İmrânî kul alıcı

Şârlu kamu dèrilür ol araya
Yüsuf tırmiş şûratı beñzer aya
372. Şâr içinde bay u yoksul kalmadı
Ki Yüsuf üzre dèrilüp gelmedi

Er ü ‘avrat şâr içinde ne ki var
Yüzini görür kalur hayrân u zâr

Zelîhâ köşkten baçar görür anı
Çağırur feryâd eder göynür cânı

26 [14*]

375. Eydür ol üç kez düşümde gördüğüm
Budur âhîr dêreyüm bir dem ögüm
- Ne ki mālum var-ısa vèrüş aña
Şatun aluş getürüş anı baña
- Sözi muhtaşar kılalum ey yarā
Haber eydürler varup Kōtīfar'a
378. Geldi gördi Yūsuf'ı 'acebledi
Oldı hayrān bir zamān key tañladı
- Çünkü gördi Yūsuf'ı kıldı 'aceb
Hem şatun almağlığa kıldı taleb
- Kōtīfar söyler bezergān hocaya
Kes bahāsın kuluñı eyt nêçeye
381. Döndi eydür tartalum terezüden
Ağırınca kıymetī her nesneden
- Hem Kōtīfar rāzī olur sözine
Bêş biñ altun koydılar terāzūye
- Yūsuf'ı koydı hoca bir yañaru
Ēndi Yūsuf kılkdı altun yoñaru
384. Sözi muhtaşar getüreyüm dile
Hazine mālı cümle geldi dek-ile
- 'Āciz oldı ol Kōtīfar söyledi
Hazine de dañı mālum kalmadı
- Bekle nāmūsum varum sağışlağıl
Kamusın alduñ kuluñ bağışlağıl
387. Kutlu olsun dêr saña bağışladum
Saña vèrdüm bu kuluñ key işledüm
- Şatdı ol hoca bezergān çün anı
Özi göyünd' eyle ki yandı cānı
- Hoca eydür bu sözi diñle şahā
Dünye mālı yètmeye aña bahā

27 [14^b]

390. Hoca eydür Yūsuf'a eytgil özün
Bileyüm bellü baña söyle sözün

Hoca eydür aduñ eyt bilem seni
Yūsuf eydür eydem aňlagil beni

Söyleyem bu şart ile çün bilesin
Kim-idügüm halka bildürmeysin
393. Ol bezergân and içer söylemeyem
Kim-idügün halka fâş eylemeyem

Yūsuf eydür Ya' kûb nebî oğlıyam
Ceddüm İshâk İbrâhîm aşıyam

Ol kişi çün kim eşitdi bu sözi
Kıldı âh ağladı göyündi özi
396. Eytdi nişe demez-idün sen baña
Éledürdüm seni atañ anaña

Döndi eydür ol seni şatanları
Neñ olurdu baña eyit anları

Yūsuf eydür gammâzlık işüm degül
Gammâz olan kişiler eşüm degül
399. Ol kiş' eydür peygâmbere imiş aşluñ
Sen şiddîksin kabüldür du' aň senün

Kıl du' â oğul vère Çalab baña
Hâcetüm şoldur dedüm ben saña

Du' â kıılır du' ası olur kabül
Tanrı vürür ol kişiye kırk oğul
402. İmdi diñle ol Koñfar işini
Kim nece yèr ol mālun teşvîşini

Peşmân olur Yūsuf'ı aldugına
İçi göynür hazne boş kaldugına

Haznedâra buyurur var gör dañı
Var mı kalmış anda mālumdan dañı

28 [15*]

405. Hâznedâr buyruķ tatar varur aña
Hâzne tolmış māl-ıla batar taña

Yügrü gelür muştular eydür hoca
Hâzne tolmış māl-ıla uçdan uca

Sultân eydür bu ‘aceb neden tolar
Yüsuf eydür Tañrı’nuñ kudreti var
408. Her ne dilerse kâdirdür ol kıılır
Kulları her ne kıılursa ol bilür

Hâznedâr eydür gördüm ben ayık
Bir kuş èndi bu kula gökden bayık

Söyledi âdem diliyle eyle bil
Gör bahâñı Tañrı’ya sen secde kııl
411. Sen o vaķtin güzğüye baķduñ-ıdı
Şatu bâzâr bahâñı öğdüñ-ıdı

Lâ-cerem ki on toķuz yarmaķ pûla
Şatılup gördüñ emek çekdüñ belâ

Kim bu kez kend’ özüñi gördüñ zelîl
Kıymet urdı lâ-cerem saña Celîl
414. Hâzn’ için boşaltdı vü kııldı tolu
Mu‘cizât kııldı saña anı ulu

Çün Koñfar uşbu sözi eşidür
Söyler eydür bu ‘aceb ne kişidür

Hâzne içi boş-iken tolu olur
Kuş èner gökden buña söyler gelür
417. Yüsuf’ı alur varur Zeliḥâ’ya
İmdi diñle varıcaķ ne söyleye

Uşbu kul kıutlu durur yüzi bize
Key ‘azîz tut bu oğul olsun bize

Kıutlu kıuldur bu oğul key añlağıl
Dañı benden yeg bunı ağırlağıl

29 [15^b]

420. Turu gelür Yūsuf'ı öper kucar
Üç yüz altmış ton aña keser biçer

Kıymetî taşlar taķar her bir tona
Degme bir taşu anuñ biñ altuna

Degme gün geymege bir ton eyledi
Ol tonı dañı hep altun eyledi
423. Şöyle bëzed' anı n' dëym saña
‘ Acebe qaldı gören batdı taña

Döndi Yūsuf söyledi Zelîhâ'ya
Kul olan bunuñ gibi ton mı gëye

Zelîhâ eydür senüñ gibi kul
Böyle ton gëyer-ise ‘ aceb degül
426. Ol Zelîhâ şöyle kim sevdi anı
Kanda varsa eyidür Yūsuf kanı

Kamu nesnesin Zelîhâ unudur
Ne ki görse eydür uş Yūsuf budur

Tursa otursa Yūsuf'ı söylenür
Kanda kim varsa anı zıkr eylenür
429. Zelîhâ bir gün tutar Yūsuf elin
Eytdi gel kim gösterem butlar evin

Ger ëledem göresin butlar yüzün
Seni göre söyleye anlar sözün

Yūsuf eydür varalum but-ñaneyeye
Görelüm bunlar size ne söyleye
432. Çünkü but-ñaneyeye bunlar geldiler
İçerü butlar qatına girdiler

Zelîhâ eydür yâ şanem añla hâlüm
‘ Āşık oldum göynürüm tütğil elüm

Saña eytdüm bildürem eşit hâli
Severem lâyıq mıdur uşbu kulı

30 [16*]

435. Hâk Çalab'ıñ kudreti gör n'eyledi
Şaneme dil vèrdi şol-dem söyledi
- Ol but eydür nebîdür sen sevdüğün
Eyle taqdîr olısar dèrgil ögün
- Çün bu sözi söyledi düşdi yère
Hurd uşandı oldı ol sâ' at pere
438. Dağı ne kim but var-ısa uşanur
Pâresi kıymığı yère döşenür
- Zelhâ eydür n'eyledüğün bunlara sen
Ne sebebden şındı bunlar dèyesen
- Yüsuf eydür benüm Tağrı'm anları
Hurd uşatdı tağılup pâraları
441. Zelhâ eydür senüğ Tağrı'ğ kâdadur
Yüsuf eydür kânda dèrseğ andadur
- Yüsuf eydür Allâh'um hâzır durur
Ne dilerse kıлмаğa kâdir durur
- Ol bilür hem eşkere gizlülèri
Ol vèrür kamuya rızkı tavarı
444. Zelhâ eydür bildür imdi Tağrı'ya
Bütün ola bu şanem gèrü oña
- Ṭodağın tepretdi Yüsuf söyledi
Anı Allâh gèrü bütün eyledi
- Anı gördi Yüsuf'ı sevdi katı
Oldı düşvâr Yüsuf'ıñ hâli yatı
447. Gün geldükçe eti teni şararur
'Işık odı yağar anı şayru kıılır
- Anı Kötîfar gelür bir gün görür
Varur oturur tabîbi getürür
- Gördi hekim Zelhâ gönlini tar
Bildi tabîb kim içinde 'ışkı var

31 [16⁷]

450. Tabīb eydür ağrısı bununı qatı
Bilmez içinde ne ħali niyyeti

ZelĦĦā eydür ziy ki bildüñ sen işi
Bağrum oñulmaz içümdedür başı

Gitti tabīb geldi dāyası göre
ZelĦĦā'nuñ derdi nedür anı şora
453. Dāya eydür yā kızum dön bir bérü
Neden oldu göreyüm beñzün şaru

ZelĦĦā eydür ol 'İmrānī kul kanı
Beni böyle kıldı gördüñ-mi anı

Kıldı 'āşık beni uş añladum
Kāşki yüzini göricek öledüm
456. Dāya eydür 'ışık işi şöyle olur
Gitse udi 'āşıkun risvā olur

Şağ teni bu 'ışık odı şayru kıllur
Ol ki 'āşık olmadı ol ne bilür

'Āşık olan öğüde girmez olur
İki gözi örtülü görmez olur
459. Dāya eydür desedün öñdin başa
Téz bulurdum çāre uşda ben saña

ZelĦĦā eydür hele kılgıl bir çāre
'İşık odına düşdüm uş ben bī-çāre

Dāya eydür buyur üstādlar gele
Senüñ-içün bir 'azīm sarāy kıla
462. Eylesünler ol sarāya kırk direk
Yer yerin mermer direk kıllmaq gerek

Altun ağaçlar kıllalar içine
Kıllalar budak gümişden ucına

Yemiş altundan kıllalar ağaca
Hem gümişden kuş kona uçdan uca

32 [17*]

465. Kılalar yeşil zeberced yaprağın
Müşk ü ' anberden édeler toprağın

Ol direklerüñ biri ola zicâc
Birni dahı kılalar pîrûze ' âc

Birini ' aqîk kılalar key kıızıl
Biri zeberced ola levni yeşil

468. Degme direk arası altun tegek
Salkumını incüden kılmak gerek

Tahtı altun eylesünler key yüce
Hem gümüşden kuş édeler bir uca

Hem ' aqîk zebercedin olsun başı
Ayağın yâkût kılalar ol kuşu

471. Édeler için koğuş şöyle ki var
Karnımı talduruñuz müşk ü ipar

Kızıl atlas döşesünler sarāya
Sen otur taht üzere beñzer aya

Şûratın yazdur Yûsuf' uñ naqqāşa
Dahı senüñ şûratuñ bile paşa

474. Andan oqı sarāya gelsün anı
Görsün ol sarāyda yazılmış seni

Ol şûratlar naqşını görsün gözi
Şabrı gitsün ' aşık olsun kend' özi

Dāyanuñ sözlerini gördi şavāb
Zelîhā döndürmedi aña cevāb

477. Şöyle dedi dāya gitdi işine
Düşdi Zelhā ol işüñ teşvîşine

İndedi Kotîfar'ı eydür aña
Ustālar dèr bir sarāy eyle baña

Bir sarāy eylet baña yavlağ ulu
Néce kim vaşf eyledüm şöyle kılu

33 [17^b]

480. Kend' özin sarây dîvârında yazar
Gözlerini sürmeler gözin azar

Yūsuf'ı oқıdı anda içeri
Girdi Yūsuf Zelîhâ tırdı örü

Yapdı sarâyıñ kapusın bağıladı
Yūsuf anı göricegiz ağıladı
483. Eytdi kim ey Hâlık-ı Levh ü Kalem
Sen Çalab'sın ben saña kemter kılam

Bu sınıklı göñlümi sen eglegil
Saña sığındum beni sen beklekil

Çünkü Yūsuf girdi bağıdı sarāya
Gördi gelmiş 'ki şurat bir araya
486. İki şurat bir birin kuçmış-durur
Şöyle kuçmış şanasın diri durur

Döndi Yūsuf söyledi Zelîhâ'ya
Çok emek çekmişsin uşbu sarāya

Ziy ki görklü eylemişsin sen bunı
Bunda yok illā Koţifâr pes kani
489. Zelhâ dër varsun Koţifâr kim işe
'Āşık oldum n'eylerem anı paşa

Koy Koţifâr gitsün ü sen bërü gel
Muţî' olğıl kaçma benden gërü gel

Gel bërü dër bir zamān anı öger
Karşusına yügürür belin eger
492. Koydı ne naқşın anuñ ne naқkâşın
Şöyle öger Yūsuf'ıñ gözin kaçın

Êşidür Yūsuf utanur bu sözi
Ol Zelîhâ heç utanmaz kend' özi

Zelhâ eydür yā Yūsuf eşit beni
Evümüzde düşde gördüm ben seni

34 [18°]

495. Oyandum bulamadum oldum delü
Ağladum dün gün o yıl zārī kılu

Bêrisi yıl yine girdüñ sen düşe
Vêrdüñ öğüt söyledüñ başa paşa

Ayruga varma dedüñ hoş söyledüñ
Sen benümsin ben senüñ kavlı eyledüñ
498. Göricek üçünci yıl şordum seni
Mısr'a gel dedüñ bulasın sen beni

Biñ katır yüki hazîne bağladum
Altı ay yol yörüdüm çok ağladum

Seni geldüm bulmadum oldum delü
Hasretüñden inleyü oldum ölü
501. Elli yıldur yanaram hecrüñ-ile
Şimdi buldum uş seni düşdüñ ele

Dağı sırsın sözümi yanmaz özün
Gel katumda bir dem otur kend' özün

Döndi Yüsuf söyledi eytdi delü
Dağı tokuz yaşım u yā on tolu
504. Uşşuñı dër başuğa ayla sözüñ
Ben dağı toğmadum idüm dër ögün

Yüsuf'ı çün ol sarāya güvürür
Her kapuya kulları kilid urur

Geldi iblīs ol arada turuban
Nazar eder fitne ile toluban
507. Yüsuf'a dër kalmadı ayruğ çäre
Kapı bağlandı Yüsuf kanda vara

Bu sâ'at Yüsuf'uş işi bite
Çünkü girdi Zelîhâ'yla halvete

Geldi hâtıfdan bir ün ol mel' una
İki cihân la' neti ol mağbūna

- 35 [18^b]** 510. Sen yâ mel'ûn kılma fitne-y-i katı
Eydürem ben saña oyan 'işmetî

Anda iblîs mağbûn oldu ağladı
Tanrı Yûsuf'ı şerinden sakladı

Nükte

Bunda bir hoş nükte geldi dile
Hağ yarın ölenleri diri kıla

513. Süricek şırâţ dapa halkı kamu
Anda iblîs sevine güle 'amû

Eyde şırâţ böyle ince hem yüce
Karaņu dün gibi şanasın gece

Gêçmeyeler kâmusı oda düşe
Oda düşen lâ-cerem yana pişe

516. Tanrı'dan âvâz gele ol mel'ûna
İki cihân la'neti ol mağbûna

Sen eydürsin yâ mel'ûn yana katı
Ben dêrem lâ-taknaţû min-rağmetî

Kuluma rağmet kılam şırâţ geçe
Uçmağa gire şarâbından içe

519. Anda iblîs kör ola çok ağlaya
Kulların Hağ rağmetiyle toylaya

İmdi diñle bu hikâyet ne olur
Yûsuf'uñ Zelîhâ'ya gönli olur

'Âşık olur Yûsuf aña azılı
Gördi bir el ayasında yazılı

522. Va'ttakû yavmaⁿ turca'ûna fî-hi ilâ 'llâh
Anı göricek Yûsuf eyledi âh

Tevbe kılar Yûsuf anda şabr êder
Zelîhâ görür anı feryâd êder

36 [19*]

- Ud gider Zelîha'dan açar başın
Yūsuf'a karşı ağıdır göz yaşın
525. Söyler eydür bir od urduñ cānuma
Gel bērü dēr bir dem otur yanuma
- Dilegüñ nedür başa bir söylegil
Hālūmi gör başa tīmār eylegil
- Çünkü bu sözi Zelîhā söyledi
Gērü Yūsuf Zelhā'ya kaçd eyledi
528. Gērü yarıldı dīvār çıkdı bir el
Söyledi ol Yūsuf'a kim bērü gel
- Tarı'ndan kork işleme uşbu işi
Yavuz iş nite kılursın ey kişi
- Anı gördi ' aklı dērdi başına
Kıldı şabr ol kıldığı kaçd işine
531. Çünkü Yūsuf ol işe şabr eyledi
Ol Zelîhā delürüp gör n'eyledi
- Ṭuru geldi ol-dem u kuçdı anı
N'eylesün ' aşık durur göynür cānı
- Kaşd kıldı yine Yūsuf sevinü
Hem yine çıkdı bir el görinü
534. Yazlu anda fa-lā-taqrabū 'z-zinā
Gördi yığlındı anı Yūsuf yana
- Gēçdi bir sâ' at yine kaçd eyledi
Hak Çalab gör kudretinden n'eyledi
- Gērü yarıldı dīvār çıkdı şūrat
Ya' kūb'a beñzer görünen ol şūrat
537. Barmağın ağızında tutmuş ışıru
Tevbe kıl yazuğdan döngil gērü
- Gel yola bu işi göñlün den çıkar
Nēce kıla bu işi peygāmber

37 [19^b]

Ol şûratdan utanur döner gèrû
Zelîhâ eydür kişi tûr gel bèrû

540. Kaşd èder Yûsuf yine Zelhâ'ya dèr
Ol şûrat göründi yine gör ne dèr

Fa-man ya' mal cezâsını tãmada
Kim zinâ kılursa ol düşe oda

Çün bu sözi eşidür anda yine
Tevbe kılur ol işe döne döne

543. Gèçdi bir sâ'at yine tevbe yıkar
'Işk-ıla Zelîhâ'ya döner baçar

Bir ferîşte şoñ-ucı gökden èner
Arkasını Yûsuf'ıñ tûtar şıgar

Varı şehvet barmağından tøkülür
Şehveti gider bu kez sâkin olur

546. Çalab 'işmet kapusın aña açar
Fâhiş işden yıglnur Yûsuf kaçar

Zelhâ komaz Yûsf'ı kapuya degi
Yetti tûtdı yırtılır ard etegi

Yûsuf'ıñ anda etegi yırtılır
Tartaşurken kap'ya Kõtıfar gelür

549. Zelhâ eydür yâ Kõtıfar bu baña
Bir yavuzluk kılur õgüt vèr buña

Katı yavuzluk şanur uşbu baña
Bunı kõrkutgıl eyitdüm ben saña

Bunı kõrkutgıl bu dem vur zindâna
Bu yavuz işden bolayki bu döne

552. Yûsuf eydür suçlu Zelhâ'dur yalan
Baña tãnuğ olsun uşbu õğlan

Baña bèşikdeki genç õğlan tãnuğ
Yok-durur Yûsuf'da şor ki yazuğ

38 [20*]

Döndi eydür yeñi toğmış genç oğlan
Nêce söyler söylemez bilmez lisân

555. Yūsuf eydür güci yêter ol Çalab
Söylede bunı alasin sen ‘ aceb

Söyleye dürlü lisân tañlayasın
Toğrulugımı benüm añlayasın

Sor aña sen ol dêye uşbu işi
Ol dêye kim-idügin suçlu kişi

558. oñifar getürdi ol genç oğlanı
Şordı aña suçlu kim-durur anı

Söyledi oğlan Çalab şun‘ 1-y-ıla
Geldi bêşikde emer-iken dile

Eytdi kim göñlek eger yırtu ola
Ardı bütün öñ etegi yırtıla

561. Gerçek ol Zelîhâ Yūsuf yalan
Yūsuf ola Zelhâ‘ya fitne kılan

Badı gördi göñlek arddan yırtılmış
oñifar bildi Zelîhâ suçluymış

Vêrdi ögüt Zelhâ‘ya döndi gerü
Eytdi Zelhâ Yūsuf‘a tur gel bêrü

564. N‘eyledi gördüñ-mi oñifar bize
Bu kez ayru ayurmagil bu söze

Yūsuf eydür sen daı gördüñ anı
Nêcesi söyledi ol genç oğlanı

Tanukluk vêrdürdi Ha Tañrı anı
Daı tevbe kılmaduñ-mı sen seni

567. Zelhâ eydür nêce tevbe kılayum
‘ Iş-ıla boğduñ cânım al öleyüm

Saa ‘ aşık eyledüñ beni şâbâş
Mısr içinde beni ‘ işkuñ kıldı fâş

39 [20^b]

Mısr içinde ne ki ‘ avrat var kamu
Kovlaşurdu Zelîhâ’yı ey ‘ amû

570. Eytdiler Zelîhâ’ya gelmiş belâ
‘ Aşık olmuş ol bir ‘ İmrânî kula

Kavlaşu iksi sarây kapusına
Eri Kötîfar gelüp üstlerine

Vermiş öğüt Zelhâ’ya dönmiş gèrü
Kaķımaduķ Zelhâ’ya anı görü

573. Kıl seven kişi meger delü ola
Kend’ özin kula vèren ölü ola

Kim ol ‘ avratlar anı kavlaşdılar
Şonra gör anlar neye şataşdılar

Zelhâ’yı kavlaşdılar anlar kamu
Bes bize ‘ ibret yèter bu iş ‘ amû

576. Ol kişi kim halkı ğıybet eyleye
Ayruķ ‘ özrin söyleye yâ kavlaya

Lâ-cerem ğıybet kılan müzdin yıkar
Ol yuyunur yazuğından pāk çıkar

Ğıybet etmekden dilünüz saklaņuz
Yoħsa müzd yazuğa döner anlaņuz

579. Bu sözi Zelhâ eşidür ey uya
Ne ki hâtün var getürür sarāya

Yüsuf’ı bir hücrede kor oturur
Ne ki hâtün var sarāya getürür

Ol hâtünler çün sarāya geldiler
Zelhâ buyurdu turunc getürdiler

582. Mısr ehli ‘ ādeti eyle-y-idi
Her kişi kim konuķluk ēde-y-idi

Ṭa‘ āndan öņdin turunc vètür-idi
Şonra andan ṭa‘ ām yèdürür-idi

40 [21*]

- Zelhâ dahı getürdi her birine
Bıçaq hem bir turunc vèrdi eline
585. Eytdi kesmeñ demeyince siz anı
Kim çağırdı Yūsuf kandasın ıanı
Çıkdı hücreden kim ol beñzer aya
Yüzi nūri şu‘ le vèrdi odaya
Ol hātūnlar çünki gördiler yüzün
‘Aklı gidüp unudurlar kend’ özin
588. Kıldılar āh kaması düşdi yere
Oldı hayrān esrūdi anı göre
Zelīhā eydür kesūñ turuncuñuz
Kanı elūñüzdeki bıçağūñuz
Her biri aldı bıçağı eline
Ellerin toğradı turunc yerine
591. Ellerin toğraduğın bilmediler
Hod kesilen acısın tuymadılar
Eytdiler ol kamu mā hāzā ’l-başar
Dèdiler ferīştedür uşbu meger
Zelhā eydür gördūñüz mi siz bunı
Budur āhır yanduran dün gün beni
594. Kim bakup bir kez yüzini gördūñüz
Elūñüz kesildügin tuymaduñuz
Ben ‘aceb mi ‘āşık oldumsa buña
Gördūñüz yüzini batduñuz taña
Kulın sever dèyü ta‘ na urduñuz
Sevdüğü budur ki şimdi gördūñüz
597. Eytdiler lāyık imiş sevmeklige
Cānı buña fidā kılmaklige
Tañlayuban kamu gitdi işine
Düşdi Zelhā Yūsuf’uñ teşvīşine

41 [21^b]

Zelîhâ eydür Yûsuf eşit beni
Yoḥsa zindâna ururam ben seni

600. Sözümi tüt baḡa nâz eyleme
Ḥâlüme baḡ sen muḥâl söz söyleme

Yûsuf eydür tütmezam hergiz sözüñ
Ne dilersenḡ eyle baḡa kend' özüñ

Yûsuf'a Zelḡâ kaḡır şol-dem buşar
Yûsuf'uñ kuşagımı şol-dem şeşer

603. Hem tonın daḡı Yûsuf'uñ çıkarur
Alur anı Melik Reyyân'a varur

Melik Reyyân'a varur kılur selâm
Biḡ benüm gibi saḡa olsun ḡulâm

Zindâna urḡıl bu benüm kulumı
Oldı ' âşî baḡa tevbe kılı-mı

606. Reyyân eydür tüt elin elt zindâna
Ḳul senüñdür nece dilersenḡ kına

Yûsuf'ı kor Zelḡâ zindâna gider
Yatsun anda deýüben ol cevr eder

Her ki geldi dünyeye gerü gider
Taḡrı'nuñ taḡdîrini gör kim n'eder

609. Şayru olur Ḳoḡıfar sultân ölür
Ol Ḳoḡıfar'dan Zelîḡâ tül ḡalur

Yerine ḡardaşı Reyyân oturur
Saltanat ḡükmin yerine getirür

Zindân ehlin ḡamusın âzâd kılur
Ḳorlar anda Yûsuf'ı yalḡuz ḡalur

612. Cebre'îl şol-dem ener gökden yere
Ḳıldı selâm ol Yûsuf peyḡâmbere

Şabr edüp ḡatlanḡıl uş sen bu işe
Şabr-ıla her iş çıkar bir gün başa

42 [22*]

Ḥayra érüben batasın ni' mete
Dürlü atlaslar gëyüben devlete

615. Bir taş uçmağdan getürür levni aḳ
Anı yaratmışdı incü gibi Ḥaḳ

Ḳoyar aḡzına taşı fermānlayu
Bildürür düş ma' nīsin key aḡlayu

Uşbu sözde bir hikāyet var daḡı
Eydeyüm eşidesin anı daḡı

618. Eytte Rüm'uş issi Ḳayşer bir ere
Buyruḡum tut Mışır'a varḡıl ey yarā

Ḳavm-i Mışır'uş bākīsine kıl selām
Söylegil benden aḡa bir ḳaç kelām

Aḡu vërsün Melik Reyyan'a sākī
Hem ittifāḳlaşsun ḡon-salār daḡı

621. Ol varur Mışır'a tutar buyruḳ kişi
Bildürür bunlara anda ol işi

Melik Reyyan tıyar ikisin tutar
Bunları bağlar u zindāna ḳoyar

Sākī ḡon-salār Yūsuf ol üçü
Söyleşür her biri ḳılduḡı suçı

624. Dertlü derdin her biri söyleşür
Zindān içre ḳayḡuru aḡlaşur

Ḥon-salār u sākī yatur bir gece
Düş görürler her biri eşit nece

Bir ' aceb düş görür ol sākī è yār
Üç ulu salḳum üzüm alur sıḳar

627. Bir ḳadeḡün içine anı ḳuyar
Ḥocasına içürür şöyle ki var

Ḥon-salār daḡı görür kim üç tenür
Yapar etmek başı üzre götürür

43 [22^b]

Ḥocasına getürürken ün gelür
Anda tır dër gidemez şöyle ƙalır

630. Havādan ƙuşlar gelür uça èner
Ḥon-salāruḡ başınuḡ üzre ƙonar

Etmegin ƙaparlar uçarlar yüce
Oyanur düş ma' nîsin bilmez nèce

Her biri bir düş Yūsuf'a eytdiler
Nèce gördiler hikāyet ètdiler

633. Eytdiler bildür düşümüz ta' bîrin
Ne olısar eyt bize birin birin

Yūsuf eydür sâķīye bilgil düşüḡ
Ḥayr olısar oḡısar senüḡ işüḡ

Daḡı üç günden seni çıkaralar
Görklü ḡil' at üstüne geydüreler

636. Diḡlensesin batasın bol ni' mete
Ḥoşluḡ-ıla èrişesin devlete

Ḥon-salāra eytdi hem seni daḡı
Üç günden çıkaralar Taḡrı ḡaḡı

Aşa ƙoyalar tenüḡ iyiye
Gele ƙuşlar bèynüḡi ala yèye

639. Çün eşitdi anı ƙorƙdı cānı
Eytdi görmedüm yalan dèdüm anı

Ḥon-salār' üçünci gün çıkardılar
Diküp aḡaç anı ber-dār ƙıldılar

Sâķīye geydürdiler key ḡil' ati
Hem daḡı bildürdiler çok ni' meti

642. At daḡı getürdiler kim ol bine
Gör ki ne gelür Yūsuf' uḡ diline

Yūsuf eydür hele yoruldu düşüḡ
Taḡrı bilür dükendi ' ömrüḡ yaşuḡ

44 [23*]

Yūsuf eydür beni aṅgıl key sözün
Çün varasın göresin mālîk yüzün

645. Uş ben eytdüm hālümü bu gün saña
Sen daḥı suçum yoḡın bildür aña

Sākî yine yèrine gider yarā
Gökden èner Cebre'îl şol-dem yère

Cebre'îl eydür Yūsuf geldüm saña
Şoraram bir kaç şoru eytgil baña

648. Ya' kūb'a sevdürdi kim eytgil seni
Kurtaran kim kardaşuḡdan eyt anı

Şiddîk kim eyitdi anı saña
Yā kuyudan kim çıkardı eyt baña

Ol Zelîhâ'dan seni kim sakladı
Yā Koṭîfar'dan seni kim bekledi

651. Kimdi ol genç oḡlanı söyleden
Kimdi saña bu kāmuyı eyden

Yūsuf eydür Taḡrı'dandur ol baña
Cebre'îl eytdi yā n'oldı bes saña

Taḡrı'yı getürmedüḡ sen dilüḡe
Necâtî kâfirden umduḡ kendüḡe

654. Çün eşitdi Cebre'îl'den bu sözi
Secdeye urdı Yūsuf şol-dem yüzi

Eydür ey kâdir Çalab geldüm saña
Tevbe kıldum suçumı 'afv ét baña

Bunı dedî ağladı Yūsuf resül
Tevbe kıldı tevbesi oldı kabül

657. Geldi Cebre'îl gèrü eytdi aña
Haḡ Çalab üküş selām eyler saña

Eytdi bir yıl yatisardur ol tamām
Bir yıldan şonra anı sultān kılam

45 [23^b]

Mısr içinde sultân ola kāmuya
Mısr'ıñ ehli kamu tura tıpuya

660. Bunı eşidür yüzün yere urur
Şükr eder Yūsuf Hâk'a secde kıılır

Zindân içre var-ıdı bir derece
Yūsuf anda oturur tefârüce

Bir ' Arab geldi irâkdan gözledi
Geldi yakın gör ne sözler söyledi

663. Gelürem Ken'ân'dan eşit beni
Kıayurur dün gün atañ Ya' kûb seni

Ağlamakdan görmez oldu gözleri
Ërte gece Yūsuf oldu sözleri

Böyle dedi çökdi zindân öñine
Ol ' Arab bir ağaç aldı eline

666. Devesini döğdi key yaturu
Yūsuf eydür döğme anı gel bërü

Haberüñ ver başa dër bir söylegil
Kankı öldensin hikâyet eylegil

' Arab eydür yerüm Ken'ân'dur benüm
Bunda garîbüm bezergânüm cânüm

669. Yūsuf eydür ne getürdüñ bu şāra
Eyt başa dër Tanrı işüñ başara

' Arab eydür bir yük aldum şatun
Aşşı kıldı bir Mısrî kıızıl altun

Döndi Yūsuf söyledi ol ' Arab'a
Bir ağaç gördüñ-mi anda key kıaba

672. Ol ağacuñ budağı on bir idi
Bir kesilmiş kıamusından yeg-idi

Ağaç anı ağlamış inleyü
Hêç anı gördüñ-mi sen key anılayu

46 [24*]

‘ Arab eydür gördüm anı dağı var
Budagı-y-’çün ağlar dün gün zâr u zâr

675. Ol durur Ya‘ kûb şıfatlu aıladum
Bellü dedüı aıladum hem taıladum

Çün eşitdi Yûsuf atası hâlin
Ağladı çok yüzine tutdı elin

Yûsuf eydür çün Ken‘ ân’a varasın
Selâmum benden aıa degüresin

678. Eydesin Mışır’da bir ğarîb âdem
Deyesin kıldı selâm saıa dedem

Bunı dedı vèrdi bir demlûc aıa
Kızıl yâkûtdan deĝerdi on biıe

Aldı ol demlûcı ‘ Arab eline
‘ Azm kıldı gitdi kendü yolına

681. Êrdi Ya‘ kûb evine ol ‘ Arabî
Çaĝırur eydür kıanı Ya‘ kûb nebî

Karşu çıkıdı Ya‘ kûb’uı öĝey kıızı
Haberüı nedür ne-dèsün eyt sözi

Eytdi Ya‘ kûb daşra ĝelsün ĝöreyüm
Bir ĝarîbden aıa ĝaber véreyüm

684. ‘ Arab eydür ben ĝörüp ĝeldüm ĝarîb
Selâmın ĝetürdüm uş yoldan ırıp

Girdi ol kıız içèrü eytdi anı
Bir ‘ Arab’dur kıapuda o kıır seni

Ya‘ kûb eydür eyt ĝelsün içèrü
Girdi ‘ Arab Ya‘ kûb’a selâm vèrü

687. ‘ Arab eydür şordı seni bir ĝarîb
Mışır içinde zindân içère kııĝırıp

Çok selâm kıldı saıa kıayĝuı yèdi
Selâmum deĝür dedı ısıarladı

47 [24^b]

Du‘ â kılsun başa dèdi ol ğarîb
Du‘ â umdı senden ol ısmarlayıp

690. Uş degürdüm selâmın anuñ saña
Key du‘ âñ olsun senüñ andan yaña

Ya‘ kûb eydür adını şorduñ-m’ anuñ
Kim-idügin şoruban gördüñ-m’ anuñ

‘ Arab eydür sözleri tatlu-y-ıdı
Şormadum adın yüzi örtülüydi
693. Ya‘ kûb eydür hâcetüñ var mı dègil
Vèreyüm bağışlayum sen dilegil

‘ Arab eydür kalmadı māl hâceti
Ol ğarîb bayıtdı key beni kıtı

Bir demlûc bağışladı kıymetini
Şatar-ısam yètmeye Mısr altını
696. Hâcetüm vardur benüm şol du‘ âyâ
Ki kılasın Hâk bunı yarlıgaya

Kıldı du‘ â vardı ‘ Arab işine
Düşdi Ya‘ kûb ol ğarîb teşvîşine

Ey ‘ aceb Yūsuf-mıdı yoksa o er
Zindân içre ol du‘ â benden umar
699. Ger Yūsuf dur ger yad er yâ Rab anı
Kırtar andan vèr hâlâşlık yâ Ğanî

Zindân içre Yūsuf’uñ hâliyyetin
Êşit imdi eydeyüm hikâyetin

Çünkü bir yıl oldı Yūsuf’a tamâm
Geldi Cibrîl aña ‘ aleyhi ’s-selâm
702. Muştuladı Yūsuf’a eytdi ki bil
İmdi kırtulduñ Hâk’a tır secde kııl

Geldi sultânlık saña imden gerü
Eyle kulluk Tañrı’ya tüz tır örü

48 [25*]

- Tırı geldi kend' özin yudı arı
 Şükr édüp secde kıluban yalvarı
705. İmdi diñle ol Melik Reyyân işin
 Néce düş görüp néce yordı düşün
 Düşü içinde yédi şıgır görür
 Kamu semiz şöyle nâzük yörür
 Yine görür yédi dahı arucağ
 Yér semizleri tükedür dolucağ
708. Yédi sünbül yaş buğday yédi kuru
 Uçdılar gök yüzine görünmeyü
 Mu'abbirler bilmediler ol düşü
 Eytdiler biz bilmezüz n'ola işi
 Ol Melik Reyyân kamuya kaçıldı
 Kimini sürdi kimini tokdadı
711. Çünkü mâlik bunlara kaçır buşar
 Ögine şarâb-dâruñ Yüsuf düşer
 Bir kez ırğar anda şarâb-dâr başı
 Dêr Melik Reyyân baña eyt bu işi
 Nêçün ırğaduñ başuñı söylegil
 Geçdi ögüñden ne ma' lüm eylegil
714. Döndi eydür zindân içre bir oğlan
 Ziy ki bilür düşü söylemez yalan
 Mâlik eydür kanda şınaduñ anı
 Eyt neden bildüñ baña ol oğlanı
 Döndi eydür düş gördüm şordum aña
 Şöyle oldu ne kim ol dedü baña
717. Toğru oldu ne ki ol dedü düşüm
 Anuñ-içün ırğaram şimdi başum
 Mâlik eydür imdi tüz vargıl aña
 Şor düşümü anladuğuş de baña

49 [25^b]

Döndi eydür varam eydem yâ melik
Velî bir ‘ ahdüm benüm var hunâlik

720. Ol baña eytdi ben’ unutma sözün
Çün varasın göresin melik yüzün

Suçum yokdur dëdi baña ağlayu
Unutmışam bir yıldur ben anmayı

Mâlik eydür bir anuñ Tañrı’sı var
Hıyır u şer ol kâmusın andan tutar

723. Var aña unutma hëç eyle selâm
Anuñ-ıla söylegil bir kaç kelâm

Geldi ol Yūsuf katına utanu
Tapu kıldı yüzne yeñin tutunu

Nëce düş gördüğünü hep söyledi
Yūsuf’a bir bir hikâyet eyledi

726. Yūsuf eydür semiz şıgır dëdügi
Ol aruqlar gërü anı yëdügi

Yëdi yaş sünbül ki ol göge uçar
Tolunur gökden varur şöyle ki var

Ol ki yâhud yëdi sünbül uçayu
Gitdi vardı ol dañı görünmeyü

729. Yëdi yıl yağmur yağa otlar bite
Bolluq ola bata cihân ni’ mete

Şonra andan yëdi yıl kızlık ola
Yërde nebât bitmeye tarlık ola

Gökden yağmur yağmaya halk buñlana
Yëdi yıl şonra halâyıq diñlene

732. Ol şarâb-dâr eşidür uşbu sözi
Varur ol melik katına kend’ özi

Êşidür Reyyân melik tañlar katı
Gëydürün varuñ aña dër hil’ ati

50 [26*]

Görklü hil' at gëydürün halk tañlayu
Getürün anı baña ağırlayu

735. Geldi şarab-dâr gërü Yūsuf dapa
Ağır hil' at gëydürdi elin öpe

Eytdi mālīk seni inder tur örü
Geldi eylük muştuluk tur gel bërü

Yūsuf eydür ben bu yerden gitmeyem
Tā ki suçum mālīke eytdürmeyem
738. Ol Mışır hātūnların dërsün melik
Zelhā dahı hāzır olsun hunālik

Suçumı benüm bulardan istesün
Ellerin toğradı nêçün söylesün

Mālīk Reyyān'a bu sözi yëtürür
Ne ki hātūn varsa anda getürür
741. Hāzır olur Zelhā dahı ol arada
İmdi eşit bu sözi diñle dede

Şorar anlara ki sizler eydünüz
Elünüzi ne sebebden kesdünüz

Gizlemeñüz eydünüz siz toğrusın
Ma' lūm eyleñ ol Zelīhā egrisin
744. Kamudan öñdin Zelīhā söyledi
Derdini aña hikāyet eyledi

Suçlu benüm dëdi hêç utanmadı
‘ Āşık-ıdum dër sözümü tutmadı

Anuñ-içün urdum anı zindāna
Sever-idüm bola ki eytdüm döne
747. Çün Melik Reyyān eşitdi bu sözi
Kağımağdan kan tolar iki gözi

Şöyle tarıkdı kağıdı Zelhā'ya
Eytdi sürün koman ayruğ söyleye

51 [26°]

Sürdiler ZelĦĦā'yı gitdi işine
Düşdi Reyyān Yūsuf'ı teşvîşine

750. Mālik Reyyān kâmusını devşürür
Yūsuf'a zindānda ol karşı varur

‘Üd u ‘anberler dütüür yolına
Altun kürsî kor getirür öjine

Zindān ehli çün görür ol ‘izzeti
Ağlaşurlar Yūsuf'a karşı katı

753. Eydiler Yūsuf bizi daĦı dile
Bola ki mālik sözüñ kabül kıla

Bunları Yūsuf diler göñli şafā
Buları mālik bağışlar Yūsuf'a

Ne ki varsa zindān ehli ey ‘amū
Kurtulur āzād olur ol-dem kamu

756. Cebre’îl şol-dem gelür eydür aña
Gör sebebin geldi sultānlık saña

Bindi altun kürsîyi götürdiler
Şāra taĦt üzre anı yétürdiler

Bindi taĦta oldu sultān kamuya
Ulu kiçi kamu turdı tapuya

759. Yūsuf'ı Reyyān daĦı öper kucar
Sultān olduñ dēr aña saçu saçar

Nükte

Uşbu sözde nükte geldi hoş laĦîf
Vēr şalavāt eydeyüm ben kul za‘îf

Ol kıyāmetde emir kıla Celîl
Tamu üzre gele tura Cebre’îl

762. Dürlü kulları göre oda yanu
Ağlaşurlar tamu içre kaynayu

52 [27*]

Arasında göre bir dürlü maḥlûḳ
Yüzleri vü tenleri göḅli maḡrûḳ

Yüzlerinden artuḳı yanmış oda
Yanmamış yüzleri heç ol ṭayfada

765. Cebre'îl göre buları ṭaḅlaya
Yüzleri şaḡ deýüben ' acebleye

Cebre'îl eyde kimüḅ ümmetisiz
Şoraram sizden kim anı eydesiz

Kim yüzünüz sizlerüḅ ḳalmış teze
Ötrü neden yanmamış eydüḅ bize

768. Bunlar eydür biz günâhlu ḳullaruz
Dün ü gün biz ṭamuda hem yanaruz

Odı sönmez ṭamunuḅ dün gün bize
Ṭaḅrı bizi ṭamuda böyle ḳıza

Yüzümüzi yandurmaz bu ṭamuda
Ḳalan a' zâmuz yanar dün gün oda

771. Secde yerlerini der bu od bize
Yandurmaz ḳılmaz ziyân yöremüze

Eydeler anlar bu ṭamu heybeti
' Aḳlumuz aldı bizi yaḳdı ḳatı

Biz unuttuḳ bilmezüz peyḡâmberi
Adı nedür ḳandadur ol serveri

774. Cebre'îl döne bulara söyleye
Nebîḅüz ' aceb Muḅammed mi deye

Çünki bunlar ol eṣitdiler adı
Arturalar aḡlamaḡı feryâdı

Eydeler oldur bizüm ümmîdümüz
Dileyüp baḡışlayan var suçumuz

777. Hâlümüz bildür bizüm zinhâr aḅa
Nêce kim gördüḅ bizi eytgil aḅa

53 [27^b]

Ol bizi Hâk'dan ümîddür dileyey
Suçumuzu Hâk bizüm yarlıgaya

Vara ol-dem Cebre'îl Muḥammed'e
Vere ümmetden ḥaber ol Aḥmed'e

780. Eyde kim ben ṭamuya vardum-ıdı
Ṭamu içre bir kavum gördüm-ıdı

Dūzaḥ içre biri eydür şuşadum
Aḡu daḥı olsa hem içe-y-idüm

Biri eyde ḳarnum acdı benüm uş
Zaḳḳūm bulsam yeye-y-idüm anı ḥoş

783. Mālik-i Zārī' varur and' içine
Ġıslīn vētür şu aluban içine

Göynümeḡi daḥı anı arturur
Kimini daḥı eşit kim ne-durur

Çıkraşup bēyinleri ḳaynar-ıdı
Tenleri ḥod ṭutuşup göyner-ıdı

786. Ağlaşurlar her birisi ṭamuda
Ṭutuşmışlar göynür ü döner oda

Bēlleri her birisinünüz üzülp
Bunlar ağlaşurlar anda düzülp

Zencīr oddan bēllerine taḳılır
Kömürleyin ḳamu yanmış yaḳılır

789. Beni görüp ol ḳamusı bildiler
Benüm-ile saḡa selām ḳıldılar

Dükeli yalvardılar meded uma
Yā resūla 'llāḥ eriş ol ḳavuma

Taḡrı'dan dile buları yā resūl
Ḳıl şefā' at bunlara olsun ḳabül

792. Çün bu sözi Cebre'îl'den eşide
Taḡrı'nun ḥabībi eşit ne ede

54 [28*]

‘ Arş dibinde başın ura secdeye
Ümmetümi başa bağışla dêye

Tağrı eyde bağışladum ümmeti
Kıldılarsa néce kim suçı katı

795. Ümmetüñi ben saña bağışladum
Ben Kerîm’üm bil ki kerem işledüm

Vêr beşâret bunlara kırtulmağa
Al êlet bunları girsün uçmağa

Gele Muḥammed bularuñ katına
Dêye âzâd olduñuz ümmetine

798. Bu sözi ümmet daḥı eşidicek
Şalavât vére yüzini göricek

Çok şalavât véreler Muḥammed’e
Daḥı bunlardan tamu kaçā gide

Çıkara ümmetini ol tamudan
Başlaya öñdin yöriye kamudan

801. Getüre ḥayvân deñizinde yuya
Tamu çirki daḥı bunlardan yuya

Ol deñizden ala çıka anları
Ola abbaḳ ol qararmış tenleri

Kamunuñ alnında nişānı ola
Uçmağa gireler ol nişān-ıla

804. Çün gelüp bunlar behişte gireler
Uçmaḳ ehli çün buları göreler

Uçmaḳ ehli ürkeler ol kamudan
Geldi ‘ aşîler dêyeler tamudan

Gêrü dönüp geleler Muḥammed’e
Ol yazuḳlular gönüci Aḥmed’e

807. Seyyid öñinde tūrurlar zārlanup
Bu nişāndan dêyü zinhār ‘ ārlanup

55 [28^b]

Yâ gider bizden bunı kırtulalum
Yâ eilet bizi tamuda yanalum

Bu nişânla uçmağı biz n'ederüz
Tamuya yanmağa gèrü giderüz

810. Çün eşitdi bu sözi ol Muştafâ
Ol mu' allâ ol müzekkâ müctebâ

Yüzügi birle nişânların sile
Ol nişânları gide ümmet güle

Ol arada her biri şükr eyleye
Şoñra andan dağ buları toylaya

813. Her birine vère hoş yüce sarây
Vère hürî degmesinüñ yüzi ay

Vère köşkler köşk içinde taht yüce
Hem döşekler döşenmiş uçdan uca

Şoñra andan dîdârın rûzî kıla
Anı mü'minler göre hayrân kıla

816. Gördügince mü'minüñ arta nûrı
Bize yâ Rab rûzî kılğıl ol yeri

Vèr şalavât şâd edüñ Muhammed'i
Kur'ân içre mezkûrdur anuñ adı

Şefâ' atcidür bizi ol dileye
Hağ sözün kabül kıla yarlıgaya

819. Kim Melik Reyyân buta tapar-ıdı
Yüsuf andan zindân ehlin diledi

Yüsuf'uñ şefâ' atin kıldı kabül
Oldı zindân ehli âzâd buldı yol

Çün Muhammed şefâ' atcimüz ola
Hağ size 'aceb midür raḥmet kıla

822. Eşit imdi ol Melik Reyyân n'eder
Yüsuf-ıla tanışur tedbîr eder

56 [29*]

Yūsuf'a eydür düşi n'êtmek gerek
Yūsuf eydür hazne terk êtmek gerek

Yūsuf eydür hazne altun varını
Vêr baña ısmarla hep bir birini

825. Ne mâluğ var baña vèrgil kamu
İşler êdem begenesin ey 'amû

Mâlim Reyân melik sağışladı
Kamusını Yūsuf'a bağışladı

Êtdi buyruğ Yūsuf ekin ekdiler
Vaḳti geldi başı birle dèrdiler

828. 'Anbârlar taldurdılar taḫıl kamu
Ol yèdi yıl bay u yoḳsul ey 'amû

Ol yèdi yıl geçicek kızlık olur
Ekin ekmeḡ dèyü Yūsuf buyurur

Bitmez ot yağmaz ki yağmur yèdi yıl
Ṭarlık olur ne ḫo eser anda yèl

831. Mısır ehli vèrür gümüş altun
Buğday alup yèdiler ol yıl şatun

Vèrdiler ikinci yıl gümüşlerin
Aldılar buğday kılurlar işlerin

At ḳatır üçünci yıl getürdiler
Yūsuf'a buğday aluban vèrdiler

834. Şatdılar dördünci yıl bostân u bāğ
Yèdiler buğday alup şayru vü sağ

Yèdiler beşinci yıl mülk ḳalmadı
Vèrüben buğday ki Yūsuf almadı

Altıncı yıl hem oğul kız vèrdiler
Yūsuf'a buğday aluban yèdiler

837. Yèdinci yıl Mısr'uḡ ehli geldiler
Özlerini Yūsuf'a ḳul ḳıldılar

57 [29^b]

Yêdi yıldan kim üç ay kalmış-ıdı
Kim taḥıl taḥrîsi tükenmiş-ıdı

Geldi Cibrîl eytdi kim Yûsuf'a Ḥaḳ
Ëtdi buyruḳ kim bu şârdan daşra çık

840. Bu ḥalâyıḳ ayda bir göre seni
Ṭoyup anuḡ diḡlene cânı teni

Yemegi vü içmegi unudalar
Çün senüḡ yüzüḡi baḳup göreler

Ayda bir Yûsuf çıḡar şârdan 'amû
Baḡar-ıdı yüzine ol ḡaḳḳ ḳamu

843. Baḡıcaḳ şeyḡ ü kebîr ü hem şaḡîr
Ṭoyururdu anları ol bî-naẓîr

Nükte

Bu arada nükte geldi ḡoş laṫîf
Diḡle size eydeyüm ben ḳul za'îf

Ehli cennet cennete çün gireler
Ol maḳâmı şübhesiz hem göreler

846. Dêyeler ḳamusı yâ Rabbenâ
Arinâ'l-lazî mâ va'adta-nâ

Ḳıl ḡâşıl maḳşûdumuzı ey Kerîm
Kim görevüz dîdâruḡı ey Raḡîm

Kim buyurdu ol Muḡammed Muştafâ
Al-karîmu izâ va'ada vafâ

849. Ḥaḳ tecellî eyleye çün anlara
Unudalar cenneti küllî yarâ

Daḡı Yûsuf'ı şatan ḡoca gelür
Kend' özin ḳırḳ oḡlı-y-ıla ḳul ḳılır

Buḡday alır ol daḡı yêr diḡlenür
Yûsuf anuḡ üzre bu kez beglenür

58 [30*]

852. Cebre'îl gökden yere êndi ki bil
Oldı kıl kim gör Çalab'a secde kıl

Gör anı kim saña kulumdur déyen
Nêce kıl oldı saña karşı 'iyân

İmdi Yūsuf çık bu şârdan sen taşu
Saña karşı kim gelür gör şataşu
855. Anı hâcib eylegil sen özüñe
Tanışıkçı kıl anı kend' özüñe

Êrte oldı tañlacık Yūsuf turur
Tâzîsin eyerleyü Yūsuf binür

Yūsuf'uş var-ıdı bir key atı
Binse Yūsuf kişner-idi key katı
858. Şöyle kişnerdi ol at n'êdem seni
Êşidürdi kamu Mışırlu anı

Bindi bilürlerdi Yūsuf atına
Leşker ü haşem dèrildi katına

At turur kim aña ol Yūsuf biner
Kişner ol at binicek ziy-ki hüner
861. Kişner ol at eşidür anı kamu
Leşker ü haşem dèrilür ey 'amū

Çıkdı şârdan gördi Yūsuf bir garîb
Tonı yırtuğ kendüsi şayru garîb

Yūsuf eydür yaramaya bu bize
Şağ degüldür güci yok gele söze
864. Cebre'îl geldi gèrü şol-dem aña
Eytdi Hağ üküş selâm eyler saña

Tevbe kılsun sözine olsun ayık
Hâcib oldur Yūsuf'a bilsün bayık

Şimdi sen begenmedüñ Yūsuf bunı
Tevbe kıl hil'at gèyür hoş tut anı

59 [30^b]

867. Görklü hil' at gëydürür Yūsuf aña
Tevbe kıllur döndi Tañrı'dan yana

İmdi diñle ol Zelîha şıfatın
Nêce oldı eydeyüm hâliyyetin

Oldı yoqsul oldı muhtâc bir pûla
Ne bir etmek kim anı günde bula
870. Gëydi kilîm kuşak eyledi otı
Oldı yoqsul bî-nevâ oldı katı

Oldı görmez ağlamaqdan gözleri
Gêce gündüz oldı Yūsuf sözleri

Dün ü gündüz âh êderdi ağlayu
Êşide Yūsuf esirgeye dëyü
873. Yūsuf'ıñ hod ögine gelmez-idi
Yüzini görse dañı bilmez-idi

Degme kez ki çıkar-ıdı seyr êde
Gıtdügi yolca gelürdi ol dede

Ol yolu kendüye iş kılmış-ıdı
Ol yolu hem Zelîhâ tuymış-ıdı
876. Ol yol üzere ev yaptı key ulu
Gêçicek ağlamağum tuya dëyü

Zelîhâ ısmarladı bir 'avrata
Yūsuf ol vaqt kim gele bundan öte

Ol arada êlt beni oturayum
Âh êdeyüm gögsümi ötürdeyüm
879. Bola ki âhum göre esirgeye
Özi göyne baña bir kez söyleye

Bir gün oldı kim Yūsuf geldi gêçer
Geldi 'avrat Zelîhâ'ya rāzı açar

'Avrat eydür Zelîhâ'ya tēz tur örü
Yūsuf'ıñ uş geldi turu gel bërü

60 [31*]

882. Elin aldı anı getürdi yola
Ol oturdu yol üze zârî kıla
- Eytdi ey Yūsuf esirgegil hālüm
Eyle tîmâr düşmişem tutgıl elüm
- Anı Yūsuf tuymadı dèdügini
Ol ne hod eşitdi âh êtdügini
885. Göñli yavuz ağlayu geld' evine
Kaķıdı şokrandı çok şanemine
- Eytdi dün gün tapar-ıdum ben seni
Âhır ac koyduñ tulaz yoħsul beni
- Bağlu oldum seni Tañrı eyleyü
Hâtün-iken ben Mısır'da tañlayu
888. Yūsuf kulken sultân oldu añılı
Tañrı'sı kıldı anı şöyle ulu
- Böyle dèdi şanemin urdı yere
Hurd uşatdı tağıldı kıldı pere
- Döndi eyitdi inandum Tañrı'ya
Tevbe kıldum saña döndüm bî-riyâ
891. Sen Kerîm'sin hâcetüm kılğıl revâ
Beni döndürgil Yūsuf'a kim seve
- Geldi Yūsuf yine hem bir gün geçer
Turdu yol üstinde Zelhâ söz açar
- Eytdi Yūsuf gitme tur sözüm eşit
Hâlümü gör sen esirge bir iş êt
894. Söyledi Yūsuf aña kimsin dèyü
Hâcetüñ nedür baña eyt söyleyü
- Döndi eydür bilmedüñ-mi sen beni
Kul benümsin şatun aldum ben seni
- Zelhâ bî-çâre benem 'ışka esîr
Eyle tîmâr gör hālüm oldum faķîr

- 61 [31⁷]** 897. Yoluña gitdi-y-ise mālum benüm
Seni sever dün ü gün cānum benüm
- Yūsuf eydür ol suālūñ nişānı
Nēcedür göster görem bellü anı
- Döndi eydür imdi bilgil anlayu
Kamçuñı vēr göresin sen tañlayu
900. Şundi Yūsuf kamçıyı Zelhā alup
Kıldı āh kamçı oda düşdi yanup
- Gördi ol Yūsuf anı batdı taña
Ziy ki ışk vērmiş-idi Tañrı aña
- Ṭurdi Yūsuf Zelhā mācerāya
Geldi Cebra'il enüp ol araya
903. Çalab'dan selām getürdi eytdi bil
Zelhā'yı al kend' özüñe yār kıl
- Anı cüftlen Tañrı'nun tut buyruğın
Kudreti var gidere qarılığın
- Vere yigitlik aña görklü ola
Gözleri görmez-iken görür ola
906. Yūsuf döner çünki varur sarāya
Gönli düşer Yūsuf'un Zelihā'ya
- Kürsī üzre çıkdı Yūsuf oturur
Zelhā'yı okır sarāya getürür
- Cebre'il gelür anı şol-dem şıgar
Yigit olur Zelihā on dört yaşar
909. Ṭolu aya beñzer olur hem yüzi
Görür olur hem anuñ görmez gözi
- Hem Melik Reyyān dañı hāzır gelür
Zelihā'ya anda ol kābīn kılur
- Yeyüben çün kamu gider tağılu
Tañrı'nun kudreti var şöyle kılı

62 [32*]

912. Ziy ki getürdüm bu sözi ben aña
Girdi Zelhâ-y-ıla Yūsuf gerdege
- Anda kızlanur Zelîhâ ziy ‘aceb
Ziy ki beklemiş anı ol ferd Rab
- Anda Yūsuf şordı aña tañladı
Zelhâ eydür beni Tañrı’ m saqladı
915. Zelhâ eydür ol Çalab’um kudreti
Senüñ-içün saqladı beni katı
- Bir perî kıızı yaratmışdı Çalab
Kılsa Koñfar kaçan beni taleb
- Ol perî kıızı gelürdi katına
Yatur-ıdı ol Koñfar yanına
918. Yūsuf’a ol Zelhâ’dan on dört oğul
Tañrı vèrdi şah durur uşbu kavül
- Mîşalüm ulu-y-ıdı eñ ulusu
Artuğ-ıdı kamudan ‘aklı uşşı
- Biri Şemdîn birisi Māmîl idi
Ol kalanınuñ Kaş’an-durur adı
921. Muhtaşar kılduğ sözi bu arada
Şalavât vèrelüm ulu Aħmed’e
- Bir ‘aceb söz daħı geldi uş yine
Şalavât vèrelüm cānumuz sevine
- Ol vaķit sultān ki Yūsuf olduķda
Mışır ehli kamu tapu kılduķda
924. Mışır’lu içün müşebbek eyledi
Kamu yolları buyurup bağladı
- Bir kapuya dèrdi şahrı ey ‘amū
Ol kapudan işler-ıdı halk kamu
- Buyurup bekçi kodı gelenleri
Şorar-ıdı şahra ol girenleri

- 63 [32^b]** 927. Kim-'dügün eydürler-idi tıyuru
Yohsa sürerler kapudan döndürü

Yüsuf'ıuñ maqşüdü ol qardaşları
Dêrdi kaçan gele görem anları

Çünki buldı anları eşit hoca
Yıhdurdi müşebbeki uçdan uca

Nükte

930. Nükte geldi eydeyüm size gèrü
Şalavât vèrün evvelden çağıru

Kıyāmetde Allāh'umuz buyurur
Uçmağın var dīvārın taldurur

Yedi şırāt tamu üzre kırdura
Tamu kavmi dère aña şordura
933. Ferişteler bekleyeler ey 'amū
Gelenün 'amellerin şora kamı

Kimisi anda anıñ geñez gèçe
Kimisi gèçer-iken oda uça

Gèçen uçmağa gire yeye kebāb
Gèçmeyen oda düşe göre 'azāb
936. Mısr'a Yūsuf müşebbek kılmıñ-ıdı
Halkı kapu bir yola dêrmiş-ıdı

Maqşüdü ol-ıdı ki qardaşları
Geleydi Yūsuf göreydi anları

Şoñucı qardaşların buldı-y-ıdı
Gèrü ol müşebbekin yıkdı-y-ıdı
939. Tañrı dañı şırātların kırdura
Ferişteler anda bekçi kıldura

Kim mü'mindür ol kişi geñez gèçe
Kāfir olan bir qademd' oda uça

64 [33*]

Makşûd ol kim anda mü'min seçile
Kâfir olan düşe oda suç-ıla

942. Uçmağa mü'minleri çün baqdura
Tanrı dahı şırâtların yıqdura

Ƙala uçmaqlık uçmağda tâ ebed
Tamuluğa kimse kılmaya meded

İmdi diñle uşbu sözi gör nece
Haber olur êllere uçdan uca

945. Buğday alan Mısr'a gelsünler dëyü
Ƙamu varur anda buğday dileyü

Buñalur Ya' Ƙüb nebî Ƙarnı acar
Oğıdı oğlanların rāzı açar

Ya' Ƙüb eydür Mısr sultānı ' Azîz
Siz gerek anuñ Ƙatına varasız

948. Ben eşitdüm anı toğru dīnlüdür
Aña uymayan haƘîƘat Ƙanludur

Çün aña lā-büd varasız dileyü
Vere buğday Ƙamuñuz ululayu

Oldı hāzır kıldı on oğlı yaraƘ
Girdiler Mısr'a dapa ol tañlarak

951. Birisi evde Ƙalur ev işine
Ol Ƙalanı girdiler Ƙardaşına

Söz üküşdür çünki Mısr'a êrdiler
Destür olup Mısr içine girdiler

Gördiler Yūsuf nebî her ' Arab'a
Vêrür etmek her bir yoldan eribe

954. Her kişiyê vêrür bir etmek bitün
Evvel andan ol güne degerdi dün

Anı bunlar göricek ' acebleşür
Çok cōmerdmış dëyü anı tañlaşur

65 [33^b]

Her dilerse kim ala buğday şatun
Bir yüki degerdi iki yüz altun

957. Deve yükidür dedüğüm anı bil
Eytmeysin eşek yüki bellü bil

Anları Yūsuf bakar köşkten görür
Yere düşer bir uğurda uğunur

Uşşı gelür başına açar gözi
Bakar ‘acebler vezîr söyler sözi

960. Şordı ne oldı şaña düşdün yere
Bize sen vergil haber ‘aqluñ dere

Yūsuf eydür sen haber vèr bileli
Anlara şor neçe gündür geleli

Vezi̇r eydür geleli beş gün ola
Geldiler Ken‘ân’dan buğday ala

963. Yūsuf eydür var sarāya indegil
Anları ni‘ met-ile ağırlagil

Getürür vezîr varur pes sarāya
Kondurur bunları bir hoş araya

Yedürür ni‘ met töker ol kamuya
Yer bular kendüsi varur tapuya

966. Biri birine haber vèrür bular
Eyle şanur altun ‘Azîz bizde var

Anuñ-içün tîmâr eder bu bize
Yoħsa bakmaya-y-ıdı yüzümüze

Yahūd’ eydür atamuzı eşidür
Tîmâr eder ne ki bunlar kişidür

969. Êşidür Yūsuf bulardan bu sözi
Anda ağlar bunlara göynür özi

Yūsuf örter yüzini köşkten ener
Gelür kardaşlarına haber şorar

66 [34*]

Yūsuf eydür kankı êlden geldünüz
Nêçe kardaşsız yâ bir eydünüz

972. Bunlar eydür şerîfüz Ya' kûb oğlı
On iki kardaşlaruz kâmu belli

Bunda geldi onumuz uş tapuda
Evde kaldı birimüz kulluk êde

Yêdi kurt kiçimüzi bil aňlayu
Anı severdi atamız yêgleyü

975. Yūsuf eydür atamız dêrsiz nebî
Kıla peygâmbere kaçan bunuñ gibi

Birini sevmeye birini seve
Uşbu söz peygâmbere yaramaya

Bunlar eydür bizden êşitgil bu söz
Siz dañı severdünüz görseydünüz

978. Biz dañı sever-idük hem kâmumuz
Nite kim severdi anı atamız

Bir sebebden yigrelendük biz inan
Söyler-idi atasına düş yalan

Yūsuf eydür nêce düş görmiş-idi
Nêce atası düşün yormiş-idi

981. Bunlar eydür düş görmiş ' acebleyü
Atası yormiş düşüni taňlayu

Beyle yormiş düşüni ol atası
Mısr milki senüñ ola kâmusı

Yūsuf eydür degmiş ola devlete
Hem dañı Mısr'daki bol ni' mete

984. Bunlar eydür kânı kurt yêdi anı
Uçmağa vardı anuñ şimdi câni

İmdi êşit Yūsuf'ı kim ol n'êder
Buğda vêrür bunlara alur gider

67 [34^b]

Vêrür buğday bunlar bağlar yüklerin
Yüklerinde gizledür vërdüklerin

987. Yüsuf eydür varıcağ eve gërü
Kardaşuñuz aluban dönüñ bërü

Severem sizi tutaram dînüñüz
Gërü varıcağ eve tëz dönüñüz

Gërü gelüñ kardaşuñuz getürü
Buğda vërem yüklerüñüz arturu

990. İşi bitdi bunlaruñ vardı gider
Gelür iblîs bunlara gör kim n'ëder

Yol sıra gider-iken bunlar kamu
Geldi iblîs bunlaruñ yolın uru

Mağşüdü nedür anuñ eydem size
Varsa cānuñ tut kulak uşbu söze

993. Kendü çirkîn iyisin diler kıoya
Yüsuf'uñ iysini bunlardan yuya

Tâ ki Ya' kûb bilmeye Yüsuf varı
Dün ü gün ağlayuban kıla zârî

Ger inandıñsa Hağ'uñ birliğine
Vër şalavât iblîsüñ körligine

996. Çünki bunlar Ya' kûb'a erişdiler
Geldiler Ya' kûb-ıla görüşdiler

Érdiler bunlar evine tëz iti
Gördi Ya' kûb bunları güldi kıatı

Yine döndi ağladı zârî kılu
Gülmiş-iken ileri öñdin ulu

999. Eytdiler gülmek nedür ét belgülü
Yine n'ëçün ağladıñ zârî kılu

Ya' kûb eydür çünki bağdum ben size
Tağlu iyi geldi hem sizden bize

68 [35*]

- Anı tıydum güldüm ilkin sevinü
Şādī kıldum cānum anda avını
1002. Şoŋra çirkīn iyi tıydum ben yine
Anuŋ-içün ağladum döne döne
- Döndi Ya‘kūb oğlanların’ söyledi
Mısr’uŋ issi sizüŋ-ile n’eyledi
- Dīni nedür eydüŋüz anı bize
Eytdiler üküş selām kıldı size
1005. Bizi hoş ağırladı key toyladı
Vérđi buğday bize görklü söyledi
- Dīni islām kendüsi cōmerđ ādem
Yohsula etmek vērür her dem be-dem
- Dēđi sultān çünki eve varasız
Kardaşuŋuz alubanı gelesiz
1008. Çünki ben anuŋ dağı yüzün görem
Ne durur maqşūduŋuz sizüŋ vèrem
- Çün eşitdi bunı Ya‘kūb ağladı
Döndi hem oğlanlarına söyledi
- Eytdi alduŋuz Yūsuf’ı varduŋuz
Éltdüŋüz yabanda qurda vèrdüŋüz
1011. Kim bunı dağı dilersiz éltésiz
Éltüben yabanda eyle kılasız
- Yitüresiz bunı dağı èledü
Alduŋuz Yüs’f’ı nite kim toladı
- Eytdiler and içerüz biz kamumuz
Saklayavuz gelmeye aŋa yavuz
1014. Bir uğurda kamusı and içdiler
Tıruban yüklü yükini açdılar
- Gördiler ol éltdüğü kumāş gerü
Çıkdı yükden gördi bir bir anları
- Anı gördiler dēđiler Ya‘kūb’a
Hāzā bizā‘ atu-nā ruddat ilay-nā yā baba
1017. Ya‘kūb eydür ol begenmedi bunı
Anuŋ-içün gerü döndürdi şunu

69 [35^b]

Ya‘kûb eydür bir bu kez dahı varuñ
Yine ol kumâşı éledi vèrûñ

Bünyâmîn’i saqlaıuz dün ü günü
Gèrü baña getürüñüz dèr anı

1020. Kim kaçan illâ varasız ol şâra
İşüñüzi Tañrı anda başara

Girmeñüz bir kapudan key sakınuñ
Diñmeñüz Tañrı adını taķınuñ

Varasız çün ol şâra her ikiñüz
Hâ ki zinhâr bir kapudan girmeñüz

1023. İmdi yöneldi giderler Mısr’a
Saqlayup Bünyâmîn’i ol yol sıra

Mısr’a girdiler kaçan eşit yarâ
Girdiler iki iki olup şâra

Qaldı Bünyâmîn yaluñuz bî-çâre
Atası ısmarlamışdı ne çâre

1026. Kapuda Şemdîn turur bekler kapu
Geldi Bünyâmîn hem ol kıldı tapu

Nèçeler bilmez-idi anuñ dilin
Ne bilür görürse hod şahruñ yolın

Geldi Cebrâ’il yere gökden ènüp
Eytdi Yūsuf kardaşuñ geldi èrüp

1029. Arı tonlaruñ koğıl géy bir ‘abâ
Başuña şar ‘imâmeñi kabâ

Yüzüñi büri deve üzre otur
Kardaşuñı var sarâya sen getür

Kardaşuñdan ayrıldı gelemez
Tır aña var ol yolu oñaramaz

1032. Kapudan Şemdîn komaş girmeklige
Kimse yok anuñ dilin bilmeklige

70 [36*]

Bindi Yūsuf deveye katarlayu
Vardı aña gör ne sözler söyleyü

Vérdi selām aña gör ne söyledi
Döndi ol Yūsuf'a tapu eyledi

1035. Yūsuf eydür kankı éldensin dēgil
Kanca varursın baña bir söylegil

Bünyāmīn eydür aşlum Ken'ān durur
Uş gelişüm hem benüm andan-durur

Geldüm on kardaşum-ıla ben uya
İki iki vardılar her kapuya

1038. Bu kapuya uğradı yolum benüm
Kapucı bilmez-imiş dilüm benüm

Sen bilürsin dilümi göster yolu
Kanda öğrendün haber vér bu dili

Yūsuf eydür gördüm Ken'ān elini
Kiçiden öğrendüm anda dilini

1041. Beyle dēdi gösterüp şahruñ yolın
Aña karşı şıgadı Yūsuf kolın

Hem çıkardı vérdi bir demluc aña
Kızıl yāķūtdan idi n'edem saña

Bir demluc kim dilese anı şatun
Degerdi on iki biñ Mısrī altun

1044. Aldı Bünyāmīn n'edesin bilmedi
Sırça şandı aña rağbet kılmadı

Güldi Yūsuf koluña ur dēr anı
Élteyim kardaşlaruña dēr seni

Éltdi Yūsuf anı bir hoş sarāya
Söyler eydür var otur bu araya

1047. Gele ol kardaşlaruñ seni bula
Sen oturgil bu arada hoş güle

71 [36^ı]

Şonra andan gelüben bunlar konar
Yüsuf eydür sen dağı tur anda var

Bünyāmīn turur varur kamu görer
Âh edüp Bünyāmīn anda iniler

1050. Anı kardaşları gördi taqladı
Eytdiler cânuñ senüñ ne aqladı

Kim ne olduñ iniledüñ sen katı
Döndi eydür ol Çalab'um kudreti

Bir yigit uğradı deveye binür
Anı görelı bu cānum sevinür

1053. Geldi 'İmrānīce söyledi baña
Bülezüñ verdi gören bañar taña

Anı gördüm kamu kaygum eridi
Benüm-ile ol delim yol yöridi

Ol Yahūda söyledi eytdi kanı
Ol bülezük göreyüm göster anı

1056. Verdi Bünyāmīn Yahūda eline
Sırça şandı soğdı kendü kolına

Bir zamāndan şonra anı bulımaz
Tağlar anı kanca vardı bilimez

Bünyāmīn eydür baña geldi gèrü
Uş inanmazsañ kolumda bağ bèrü

1059. Her biri kim alur anı eline
Gèrü gelür Bünyāmīn'üñ kolına

Ger kıılır-ısa saña 'aqluñ yārī
İmdi eşit ol Yüsuf peygāmbere

Buyurur bir yeñi sarāy düzdürür
Şuratın Ya' kûb içinde yazdurur

1062. Ol sarāyuñ kırk arış olur èni
Ol kadar-ıdı hem anuñ uzumı

72 [37*]

Ya' kûb'uş on iki oğlı düzülü
Kıldılar Yûsuf'a ne ki yazulu

Atasından néce alduğların
Kaşdı öldürmek bular kıldığların

1065. Ol kuyudan çıkarup şattuğların
Bitide üç 'aybı var yazduğların

Hem yalan yere biti yazduğların
Yazdurur ol sarāya ol bir birin

Oğur andan kardaşların getirür
Kamu gelür ol sarāda oturur

1068. Gördiler kaçan bakup bunlar anı
Āh édüben kamunun göynür cānı

Bizüm eydürler o yavuz fi' lümüz
Bunda yazlu Yûsuf'a kıldığumuz

Kim bular şūrata ol-dem bağışur
Beñzi şolar kamu korğar titreşür

1071. Yûsuf eydür getirün etmek ü aş
Öñlerinde qodurur ahsen şābāş

Kamu bunlar ağlaşur bakmaz aşā
Şordı Yûsuf yemedünüz siz paşa

Eytdiler bu evde gördük bir şurat
Vardı kardaşlarımız uşbu şifat

1074. Buña beñzer kardaşumuz var-ıdı
Bir gören bir görmeyenler zār-ıdı

Yedi kurd anı cānı vardı Hağ'a
Anı ađduđ bu şūratlara bağa

Anuñ-içün yemedük şimdi aşı
Yoğsa kemürürduğ aclıqdan taşı

1077. Yûsuf eydür eltün ayruğ sarāya
Tā ki toynca bular ta' ām yeye

73 [37^b]

Éltdiler bunları bir yere dağı
Bilesince varur ol Yūsuf dağı

Dürlü ni‘metler buyurdi getürür
Her birinüñ öñlerine yêtürür

1080. Kāmu yēdi Bünyāmīn hēç yēmedi
Ağlamağdan iki gözi diñmedi

Kim şorar Yūsuf aña n’oldı saña
Ağlamağuş bir nedendür eyt baña

Göz yaşı diñmedi sen ağlayu
Yēdi bunlar sen oturduñ kayğulu

1083. Bünyāmīn eydür buyur kim ben varam
Ol şūrata bağam u yēyem ta‘ām

Aña beñzer bir kardaşum var-ıdı
Bunlar eydürler kim anı kurd yēdi

Bir toyınca bakayım ağlayayım
Hāsret odıyla cānum dağlayayım

1086. Hāsret odı yandurdı içüm taşum
Ol sebebden ağar eksilmez yaşum

Yūsuf eydür éltünüz ol şūrata
Kardaşı dēr var-ımış ol şıfata

Tā ki göre cānı anda sevine
Anı göre ağlamaya avına

1089. Bünyāmīn’i éltdiler ol sarāya
Tırdı Yūsuf dağı vardı bileye

Girdi Bünyāmīn sarāya oturur
Şūrata bağar göğüsün ötürür

Yūsuf eydür oğlana yā Mīşalūm
Gel bērü tır katuma tanışalum

1092. Şol tıran ‘ammuş durur var katına
Seni göre ol gerek kim avına

74 [38*]

Saņa eydür-ise kimün oğlısın
Eydi vérgil aņa sözün toğrısın

Döndi eydür imdi diñle sen bizi
Yūsuf atamdur Mışır'ın 'azîzi

1095. Bünyāmīn çünki bu sözi eşidür
Gözlerinden sël gibi yaş akıdur

Mîşalüm eydür ne ağlarsın dëgil
Ağladuğın bir nedendür söylegil

Döndi eydür kardaşum vardı benüm
Yūsuf adlu saņa beñzerdi cānum

1098. Bilmezem sen oğlısın ol kardaşum
Bilmedüğümde akar gözden yaşum

Mîşalüm eydür sözüm diñle benüm
Benüm atam kardaşın olur senün

Adı Yūsuf atası Ya' kûb nebî
Yoğ-ımuş Ken'ân'da hëç anın gibi

1101. Ol kavuşdurdı seni ihvānuña
Vërdi bir demluc taķınuñ koluña

Oldı āhır ol senün kardaşın
Görisersin hoş-durur senün işün

Bunı eşidür düşer şol-dem yere
Çığırur örü turur 'aqlın dëre

1104. Söyler eydür kanı ol gözüm nürü
Ölmiş-idüm uş bu gün oldum diri

Tëz kavuşdur beni göreyüm yüzün
Kandadır dër yā baña eytgil sözün

Mîşalüm eydür şabır kıl işüne
Ki varam haber vërem kardaşuña

1107. Mîşalüm turdı atasına gider
Yūsuf-ı şiddik eşitgil kim n'ëder

75 [38^b]

Gelür anı atasına bildürür
Turdı Yūsuf halvet-hāney' oturur

Mīşalüm'a var oқи dēr buyurur
Mīşalüm varur oқır turur gelür

1110. Çünki Bünyāmīn girür ol halvete
Kardaşın görür teginür devlete

Bir zamān bunlar görüşür ağlaşur
Ferişteler görür anı tañlaşur

Yūsuf eydür nitedür babam hāli
Néce benden oldı ol ayrılalı

1113. Döndi eydür kim ne şorarsın anı
Sen gideli yere koymadı teni

Eti teni zārılıkla eridi
Oldı ırmaқ gözi yaşı yöridi

Nāzenīn ol gözleri görmez anuñ
Gitdi hāli sünügi dērmez anuñ

1116. Kavzanup kendüsi turamaz örü
Dün ü gün ol senüñ-içün kığıru

Yāhud ol kız kardaşuñ Dünyä hātün
Geymedi bir ton ki kırk yıldur bütün

Eytdi kardaş evlendüñ-mi eyt yine
Kızıuñ oğluñ oldı mı adları ne

1119. Döndi eydür var üç oğlum her biri
Vérdüm ef' ālüñe beñzer adları

Birine Kurd birine vèrdüm Kanı
Dağı Yūsuf birine dèdüm anı

Yūsuf eydür nite urduñ bu adı
Uşbu maқşūdın işüñ eyt ne idi

1122. Döndi eydür kardaşlarum eytdiler
Yèdi kurd Yūsuf'ı baba dèdiler

76 [39*]

Ƙanlu tonın getürdiler babama
Ağladı çok Hâk Çalab'dan şabr uma

Ƙurd dödüm bir oğluma ağlamağa
Ƙan dödüm ikinci çok ağlamağa

1125. Vêrdüm ad üçünciye Yūsuf dëyü
Mağşūdum seni aşam unutmayu

Yūsuf eydür ihvānuğa var kavuş
Hem sağa tedbîr kılam bir dürlü iş

Şağı gizledem yükünjde beşleyü
Oğrı dëyem seni tutam aşlayu

1128. Bünyāmîn varur bularuñ katına
Ƙardaşın görüp yétip murādına

Êşidün Yūsuf'ı kim imdi n'êder
Yüzün örter Ƙardaşlarına gider

Ol zamānda Ƙā' ide eyle-y-idi
Yüzine sultān niğāb eyler-idi

1131. Kim Yūsuf buyurdu hon getürdiler
İki iki bir yere oturdılar

Ata ana bir Ƙardaş iki ikin
Yësün otursun ta'ām toysun dëgin

Ƙamusı ünder-iken ikin olur
Anda Bünyāmîn yaluñuzçağ kalur

1134. On Ƙarındaş dër otursun bir yağa
Bu ta'ām yêter size dahı ağa

Yūsuf eydür ben sağa Ƙardaş olam
Bir arada oturam yoldaş olam

Çün bular ta'āmdan fāriğ oldılar
Ƙamusı Yūsuf'a alkış vërdiler

1137. Muhtaşar geldi bu söze bu yazu
Ƙıldılar du'ā Yūsuf'a düpdüzü

77 [39^b]

- Yükini Yūsuf bularuñ èledür
Bünyāmīn yükinde şā^ç 1 gizledür
- Èdüben alkış giderler èline
Bindürür Yūsuf çeri ol yolına
1140. Yūsuf eydür şā^ç oğurlandı bilüñ
Kāfleyi ol bir uğurda döndürüñ
- Leşker ü haşem kamu atlandılar
Aldılar ol kâfileyi döndiler
- Eytdiler tēz oğrusın tutuñ dēyü
Döndiler onlar kamu guşsa yēyü
1143. Eytdiler biz şā^ç ki oğurlamaduk
Ömrümüzde biz yavuzluk kılmaduk
- Egrilik hēç kılmaduk bunda size
And içerüz and vērürseñüz bize
- Ol zamānda oğruluk kılan kanı
İki yıl kulluk kılar dūni günü
1146. Çün getürdiler buları sarāya
Develerin çökerdi bir araya
- Bindi Yūsuf kürsiye hüküm eyledi
Yüklerini gör aratdı n'eyledi
- Bünyāmīn yükinde ol şā^ç bulunur
Kamu titrer korkusından uğunur
1149. Yūsuf eydür ben sizi ağırlayı
Buğda vërdüm kamu halkdan yëgleyü
- Kamu başın yere kodı utanu
Turdılar el yüzlerine tutunu
- Eytdiler bizden eşit sen gërü söz
Uşbu oğlanuñ südi kanı yavuz
1152. Var-ıdı bir kardaşı bunuñ dağı
Ol bēter oğrı-y-ıdı bundan dağı

78 [40*]

İmdi diñle hoş hikâyet hoş haber
Yūsuf'ıñ bir dāyası vardı meger

Dört yıl anı besledi tīmārlayu
Vêrdi bir gün Ya' kûb'a ısmarlayu

1155. Yūsuf'ı severdi ol dāya katı
Var-ıdı bir boncuğı key kıymetī

Anı taqdı dāya Yūsuf kōlına
Getürüp ısmarladı atasına

Döymedi ol dāya ansuz olmağa
Dāya diler imdi hîle kılmağa

1158. Geldi eydür yā Ya' kûb oğluñ kanı
Kanı kãdadur bize vèrgil anı

Boncuğum oğurlamış kıymetine
Deger-idi on iki biñ altuna

N'èdeyim kızıl yāķūtdur ben anı
Hele bulı vèr baña ol oğlanı

1161. Vardı Ya' kûb istedi buldı anı
Eytdi Yūsuf bulduğuş boncuğ kanı

Yūsuf eydür almadum boncuğı ben
Ne ho gördüm ben anı baña inan

Anı Ya' kûb buldı boncuğı kılı
Gèrü var dèr iki yıl kulluğ kılı

1164. Bir kavülde dañı gelmişdür haber
Yūsuf alurdi ta' ām yèrken meger

Gizler-idi vèrür-idi yoğsula
Yèdürürdi yoğluya hem varluya

Bu sebebden olur eytdükleri
Südi yavuz oğrıdur dèdükleri

1167. Yūsuf eydür göñli içre siz yavuz
Nèçün āzārladuñuz siz atañuz

79 [40^b]

Kiçi oğlın şattuñuz kuldur dèyü
Alduñuz bahāsını ħarām yèyü

Anda Yūsuf Bünyāmīn'i tutdurur
Buyurur zindān dapa èletdürür

1170. İki yıl yatsun dèyü kaçır buşar
Ķardaşları gelür ayağ'na düşer

Bizden tutğıl anı koygil tutmağıl
Eyle āzād atamız ağlatmağıl

Atamız ağırla vü tutma anı
Eyledük biz bizden tutğıl bu kanı

1173. Yūsuf eydür suçsuzını tutmazam
Suçsuzı tutup zālinden olmazam

Suçluyı tutan gerek kim kınaya
Suçsuzı kınayan 'ādil olmaya

Ķaşısuban eytdiler n'ètmek gerek
Dèr Yahūda başı terk ètmek gerek

1176. Alalum bāzāra girüp ođ kılıç
Ķıralum bu şārluyı kalmaya hèç

Ķıralum bu şārluyı uçdan uca
Ne yigit koyalum içre ne koca

Alalum Bünyāmīn'' girelüm yola
Kim bu şārda var bize karşı gele

1179. Bir çıđırmađda Yahūda'nuñ işi
Öd sıdurdı kim ölürdi biñ kişi

Anı tıydı eytdi Yūsuf ođlına
Şol ere var ur elünji beline

Hem sıgagil arқasın elünj-ile
Geldi Māmīl sıgadı eyle kıla

1182. Ne ki güci kuvveti vardı kamu
Gıtdi andan kırıdı ol ey 'amū

80 [41*]

- Oldı kuşluk Yahūda bir arada
 Turdı anda güci yêtmez kim gide
- Eytdiler kardaşları haykırmaduñ
 Bu şâr ehlin bir uğurda kırmaduñ
1185. Yahūda eydür ki dèk-duruñ cānum
 Sıgadı bëlümi bir oğlan benüm
- Ne ki gücüm var-ıdı hêç qalmadı
 Kim-idügin anı cānum bilmedi
- Hayran oldum tañladum göreliden
 Aşlı peygāber durur anı eden
1188. Turur iken bunlar anı tañışı
 Geldi Yūsuf dan bulara bir kişi
- Geldi eytdi sizi ‘Azîz okıdı
 Vardılar yaş gözlerinden akıdı
- Yūsuf eydür iki kezdür geldüñüz
 Delim ağırlıq u hürmet bulduñuz
1191. Tañışursız kamu kıralum dèyü
 Bu şâr içre hêç kimesne qomayu
- Beni kamuñuz eger göreydüñüz
 Kendü özünüzi unudayduñuz
- Turdı Yūsuf köşkini tepdi paşa
 Titredi sarāy ki az qaldı düşe
1194. Anı gördi kamusı titreşdiler
 Ugunuban kamu yere düşdiler
- Yūsuf eydür atañuz ağırladum
 Yoḥsa ben kamuñuzı kıra-y-ıdum
- Yūsuf eydür oğrı buldum sizde ben
 Zindāna urdum suç êtdüm anı ben
1197. İmdi destürdur varuñ siz yola
 Daşra çıkdılar kamu tapu kıla

81 [41^b]

Dêr Yahûda siz varuñ ben varmazam
Bünyâmîn'i yalunuz koyamazam

Çün varasız atañuza söyleñüz
Ne ki gördüñüz hikâyet eyleñüz

1200. Geldiler bunlar atası Ya' kûb'a
Ağladılar dediler eşit baba

Ëtdi Bünyâmîn oğurluğ tutdılar
Mısr içinde zindâna eletdiler

Qaldı anda Yahûda anuñ-ıla
Geldük uş biz ağlayu zârî kıla

1203. Çün eşitdi uşbu Ya' kûb sözleri
Qıldı âh ol yaş aqıtdı gözleri

Döndi eydür yüzün' gördüñüz mi
Oğrı degül deyüben eytdüñüz mi

Eytdiler biz görmedük gözin baqar
Şöyle gördük şâ' ı yükünden çıkar

1206. Bize inanmaz-ısañ şor kâfleye
Bilürler ahvâlümüz' saña deye

Ya' kûb eydür sultânımdan dilerem
Dağı görmeklig' ikisin éverem

Eytdiler nite dedüñ sen bunı
Bize aqlat biz de bilelüm anı

1209. Döndi eydür şonı düşvârlıq ferağ
Çün buğaldum kaygumuz tartdum terağ

Anuñ-içün söyledüm anı size
Var delîlüm Tañrı'dan uşbu söze

Lâ-tay'asû min ravhi 'llâh demiş
Bu söze inanmayan kâfir imiş

1212. Ëndi bir gün gökden 'Azrâ'il yere
Çalab emriyle Ya' kûb peygâmbere

82 [42*]

Şordı Ya' kûb nebî ilkin aña
Alduñ-mı Yūsuf cānın eytgil baña

Eydür 'Azrā'il cānını almadum
Cānın almak qaşdın aña kılmadum

1215. Senüñ oğluñ diridür şanma ölü
Şimdi sultān durur oğluñ bil bellü

Deginmişdür oğluñ ulu devlete
Ol batılmışdur ağırlık ni' mete

Ya' kûb eydür eydi vēr anı bilem
Eydür 'Azrā'il saña şunı dérem

1218. Bunı eşitdi yüzün urdı yère
Secde kıldı étdi şükr ol yüz ura

Başını götürdi secdeden gèrü
Yā asafā 'alā Yūsufa dèyü

Yine eytdi ey benüm gözüm nūrı
Kandasın ey Bünyāmīn'üm gel bèri

1221. Cānum ārzūsı vü göñlüm yemişü
Bünyāmīn'üm ey görünmeyen eşü

Yā benüm körpe kozum kurbān özüm
Saña olsun ey benüm dürlü nāzum

Gitmez oldı dilümden Yūsuf aduñ
Bağrumı yandurdı dèr senüñ oduñ

1224. Cihān içre hasretüm sensin benüm
Korqaram kim görmeyem seni cānum

Bunı böyle dèr içinden sığınur
Yère düşer bir uğurda uğunur

Eytdiler oğlanları sen ağlayu
Helāk olduñ Yūsuf'ı unutmayu

1227. Kes ümīdüñi Yūsuf'dan añağıl
Özüñi öğütlegil ağlamagil

83 [42^b]

Ya' kûb eydür ümîdümi kesmezem
Hâlık'uma yalvaruram diğmezem

Bir gün ola kim görem Yûsuf yüzün
Êşidem hem söyleye tatlu sözün

1230. Dêdi anda anlara Ya' kûb nebî
Bu zamânda kanda var sizün gibi

Ol ki kuvvet size vèrmiş Hâk Çalab
Vèrmedi hêç kimseye ol ferd Rab

Ûrtarmaduñuz Mısır'da oğlanı
Zindân içre çoduñuz yatdı anı

1233. Yahûda bir kez çağırsa kaşlıdu
Hâmle kılsañuz şâr ehlin çorçudu

Bünyâmîn'i çurtarayduñuz alup
Sevinürdüm yüzine baksam görüp

Eytdiler baba inanğıl sen bizi
Bizden eyle sen çabûl hem bu sözi

1236. Anda bizden güçlüler gördük varup
Söylemedük çorçudan çarşu turup

Ya' kûb eydür getürün düvîd kalem
Yazduram ben derdümi 'iyân kılam

Şem'ün'ı dahı oqın çelsün baña
Eydeyüm derdümi ben çamu aña

1239. İçümdeki derdümi vaşf eyleyü
Yazdurayum bir bir aña söyleyü

Ya' kûb'a getürdiler düvîd kalem
Geldi Şem'ün çatına eydür babam

Dileğün nedür baña eyt ki bilem
Ne buyurursın baña eyt söyleyem

1242. Ya' kûb eydür adını anğıl başın
Şonra andan vaşf kıl gözüm yaşın

84 [43*]

Ben Ya' kūb'dan Mıſır issi 'Azīz'e
Bir biti yaz görelüm n'eder bize

Yazgıl andan sen hālūmi bildürü
Dün gün ağlamağımı vaſf kılduru

1245. Kavzanup turmaduğum yazgıl aña
Gözlerüm görmedügin hem eyt aña

Hasretüm varımı eyt ſol bitide
Anuñ-içün göyndüğüm eytgil oda

Kayğuya yüklendüğümü söylegil
Derdümi kamu aña ſerh eylegil

1248. Kurd yeſen oğlumı hem yazgıl aña
Urduñ ol kardeşidur zindānuña

Göñlüm anuñ-ıla avınuğımı
Yaz dağı ol anda kalduğımı

Aña eytgil peygāber olan kiſi
Harām yemez oğruluk degül iſi

1251. Ol haqīkatde buña buhtān-durur
Kamular kul ol 'Azīz sultān-durur

Hükmi yeter ne dilerse iſler ol
Sözümü taſdīklesün kılsun kabül

Oğlumı versün sözüme inanu
Göñlümi hoş eylesün ağırlayu

1254. Yoħsa du'ā kılrām zārī-y-ıla
Allāh'umdan gelür 'Azīz'e belā

Ol anı kullarına eytmiſ-durur
Kendü ſā'ın yükde gizletmiſ-durur

İmdi kaſdum devletüñ olsun müdām
Dağı benden saña olsun biñ selām

1257. Oğlumı tutup beni ağlatmağıl
Dün ü gün anuñ-içün inledmeğıl

85 [43^b]

Vëribigil oğlumı gelsün baña
Dün ü gün eyü du‘ ā ola saña

Bunı eydür yazdurur ol bitide
Diñle imdi gör n‘eder Ya‘ kûb dede

1260. Buyurur oğlanlarına kim varuñ
Ol ‘Azîz’e bitî êletüñ vërüñ

Ol ‘Azîz’e varıcağ kılunğ tapu
Vërüñ aña bitigi elin öpü

Ol kâmusı turuban vardılar
Varuban Yûsuf öñinde turdılar

1263. Tapu kıldılar kâmusı yalvaru
Öpdiler ol bitigi şunu vërü

Aldı Yûsuf öpdi urdı gözine
Döndi söyledi bularuñ yüzine

Bildüñüz mi neden öpdüm bu bitî
Dër severdüm atañuzı ben katı

1266. Eytdiler pādşāhuñ olur bu hûsı
Öper olur gelse şālih bitisi

Açar ol bitigi Yûsuf okıdur
Gözlerinden sël gibi yaş akıdur

Buyurur haznedāra var hazneye
Bir şandûk var al getür bu araya

1269. Haznedār buyruğ tutar alur gelür
Yûsuf açar şandûğı gör ne kıılır

Şandûk içinden çıkarur bir bitî
Bunlara şunar okuñuz dër katı

Şunu vërdi bitigi okıñ dëyü
Bitide varın bulardan irdeyü

1272. Ol bitigde Yûsuf’ı şattukların
Var üç ‘aybı dëyüben eyttüklerin

86 [44*]

Ol yazılmışdur bitide belgölü
Ol bitidür bunlara gör ne kılu

Aldılar ol bitigi şunuşdılar
Bir birine kâmusı bağışdılar

1275. Yūsuf eydür ne bitigdür eydünjüz
Bileyüm aḥvālını bir söylejüz

Eytdiler bu şarp bitidür bilmezüz
Ḥaṭṭı yavuz ma' nîsin anlamazuz

Yūsuf eydür şatmışsız bir oğlanı
Var üç ' aybı dëyü yazmışsız anı

1278. Dili tutuldu kâmu beñzi şolu
' Aklı gitdi kârıktan oldı delü

Eytdiler bunun gibi kûl şatmaduk
Biz bunun gibi biti ḥod yazmaduk

Ḥaberümüz yok bizüm biz bilmezüz
Bilmedüğümüz ḥaberi vërmezüz

1281. Yūsuf eydür getirün şâ' ı bize
Anı kim yazdı-y-ısa dësün size

Ol şâ' ı getürdiler Yūsuf turur
Şâ' ı altun mîl-ile bir kez urur

Döndi eydür ey Ya' kûb oğlanları
Uşbu şâ' uñ ziy ki tatlu sözleri

1284. Başa geçmiş işleri bu aḥladur
Zihî Şāni' bunu bize söyledür

Siz cevāb vërür misiñiz söyleyü
Buña şoraruz bunu biz isteyü

Bunlar eydür rāzîyuz ne söyleye
İmdi Yūsuf gör ki mîle n'eyleye

1287. Mîli urur şâ' a şâ' ı çıñradur
Gönli sırrını bulara aḥladur

87 [44^b]

Eydür uşbu şâ^c baña söyler ‘aceb
Eydür-istem inanmayasız ‘aceb

Eytdiler inanuruz eytgil bize
Her ne kim dër-ise ol şâ^c bize

1290. Yūsuf eydür dîñleşüz siz sözini
Néce bildürür bu gizlü rāzını

Dër bu on kardaş Yūsuf’ı aldılar
Atasından teferrüce vardılar

Yūsuf eydür gèrçek midür dèdügi
Uşbu şâ^c sizden hikāyet ètdügi

1293. Bunlar eydür söyledi gèrçek bu şâ^c
Ziy bildüñ sen bu sözi tüt sem^c

Şâ^c ı bir kez yine ol Yūsuf kaçar
Yine ol şâ^c çınrar u bir ün çıkar

Yūsuf eydür almışsınız etmegini
Gèrçek mi çıkardunuz gönlegini

1296. Dahı gömmişsiz şonjını şu kuyu
Kıatı dögmüşsiz anı ölsün dèyü

Eytdiler kardaşları gèrçek sözi
Ne ki söyledi tamāmdur kend’ özi

Öldürür-imişsiz ol böyügünüz
Kırtarup öldürtmemiş eşidünüz

1299. Anda Yūsuf kaçdı ol şâ^c ı yine
Şâ^c eşit çınradı Yūsuf sözine

Ulu-y-ımış kamudan size nişān
Dèmeyesiz söyledi bu şâ^c yalan

Adı Yahūda imiş sizden ulu
Vèrdi haber baña bu şâ^c belgölü

1302. Şonra bırakmışsınız anı kuyuya
Kul dèyüben şatmışsınız harāmīye

88 [45*]

Yūsuf eydür uşbu durur işünüz
 Ƙul dèyüben şatmışsız Ƙardaşunuz

Yazduñuz yalan bitı utanmayu
 Şonra andan Tanrı'dan hem Ƙorǵmayu

1305. Andan eydürsiz ki aşlumuz nebī
 Ƙamuñuzun işi uş bununǵı gibi

Nèce söylersiz yalan siz öǵünü
 Tamuya yalançılar düşer yanu

Yūsuf emr ètdi buları baǵladur
 Öldürün dèr Ƙamusını aǵladur

1308. Ağaca aşun buları kim öle
 Ƙamusı yalvardılar zārī Ƙıla

Eytdiler yoǵ oldı bizden birimüz
 Ağlamaǵdan oldı görmez atamız

Biz Ƙamuyı görmez-ise ol n'ède
 Bir uǵurda ol cānını terk ède

1311. Böyle dèyü Ƙamusı Ƙıldı zārī
 İmdi eşit ol Yūsuf peyǵāmbəri

Özi göynür bunlara açar yüzün
 'Arz Ƙılur ol bunlara kend' özin

Gözlerini bunların daǵı açar
 Ƙamunun üstlerine māverd saçar

1314. Çünki görürler bular Yūsuf yüzün
 Āh èderler unudurlar kend' özin

Heybetinden a' zāları titreşür
 N'èdelüm dèr Ƙamu tırdı söyleşür

Yūsuf eydür benem Yūsuf bèlgülü
 Ƙıldı sulţān Hālık'um beni ulu

1317. Söyledi çün ol Ya' Ƙüb oǵlı Şiddīk
 Ƙardaşunuz dèr benem bilün taǵƘīk

89 [45^b]

Aşağa oldı kamunun başları
Öglerine geldi fâsid işleri

Eytdiler suçumuzu ‘afv eylegil
Bize bağışlagil eyü söylegil

1320. Şükr kılğıl sultân olduñ sen ulu
Suçumuzu bağşıla ‘afv eyleyü

Yüsuf eydür suçunuz bağışladum
Kıldum ‘afv ben size hoş işledüm

İmdi gelün görışelüm kucuşup
Oturalum söyleşelüm sevnışüp

1323. Kamusı görüşdiler ol Yüsuf’a
Kamunun oturdılar gönli şafâ

Yüsuf eydür imdi ne étmek gerek
Gönlegümi atama éltmek gerek

Anı éltün atama kim sevine
Ağlamağdan ol bolay-ki avına

1326. Dileñ andan yazuğunuz siz ayık
Bola ki bağışlaya size bayık

Hoş suâl var bu arada ey paşa
Gönlegini vèrdi éltmege nişe

Destârını yüzüğini vèrmedi
Gönlegüm éltün dèyü ismarladı

1329. Ol suâlün cevâbın eşit yarâ
Vèr şalavât şıdğ-ıla peygâmbere

Yüsuf ol vaktin kim èndi kuyuya
Yalın-ıdı anda ol Yüsuf uya

Cebre’îl bir ton getürür gèyürür
Bu ton ol tondur ki Yüsuf göndürür

1332. Anı her kim gèyse şayru olmaya
Dağı a’ zâsına ziyân gelmeye

90 [46*]

Dertlü kişi geyse ger derdi gider
Geyse dertsüz kişiler gör kim n'eder

Ol gönlegi anuñ-içün vèribdi
Atamuñ görmez gözi göre dèdi

1335. Bu arada bir haber vardur yine
Eydeyüm anı ki cānuñ sevine

Yūsuf'uñ ol vaqt ki öldi anası
Aldı-y-ıdı gör ki yatı atası

Anası Rāhīle ol gün kim ölür
Ya' kūb peygāMBER ki bir kırnaç alur

1338. Var-ıdı ol kırnaçuñ bir oğlanı
Emzürürdi genc-idi n'edem anı

Adı Beşīr ol qaravaş oğlunuñ
İmdi eşit eydeyüm vaşfin anuñ

Şatdı Ya' kūb ol qaravaş oğlanı
Südini Yūsuf eme dèyü anuñ

1341. Ol qaravaş ağladı Hālīk'ına
İñiledi eytdi kim yā Rabbenā

Sevdüğümden Ya' kūb ayırdı beni
İñilettdi ağladup düni günü

Geldi ün hātıfdan ol qaravaşa
Diñle imdi kal 'aceb uşbu işe

1344. Du' āñı kıldum kabūl kayurma sen
Oğluñı görüp gèrü sevinesen

Oğluñı ilkin senüñ kavuşduram
Andan ol Ya' kūb'a oğluñ èrürem

Ağladam Ya' kūb'ı ben görmez ola
Hem yerinden kavzanup turmaz ola

1347. Bu sebebden Ya' kūb'uñ ağladuğı
Yūsuf-içün dün ü gün inledüğü

91 [46^b]

Bunun üzre geçdi delim yıl zamân
Yūsuf'a iltür anı bir bāzregān

Anı şatar Yūsuf'a Yūsuf alır
Kamudan hāş kendüye anı kıılır

1350. Her işi kim Yūsuf'ı olur-ıdı
Aña eytse ol tamām kıılır-ıdı

İmdi diler ol Beşîr'e buyura
Gönlegi Ya'küb'a ol iltüp vère

Biti yazar Beşîr'e vèrür tonı
Ken'ân'a ilt Ya'küb'a vèr dèr bunı

1353. Beşîr alır ol tonı varur gider
Vèr şalavât eydeyüm imdi n'èder

Çün Beşîr ol Ken'ân'a on gün kıala
Tanrı'dan destür gelür şol-dem yèle

Éledür Yūsuf koğusun Ya'küb'a
Bir kez ol kâşıd güler Ya'küb baba

1356. Eytdi uş geldi Yūsuf'dan bir koğu
Bildürem dèrmiş haberini ağu

Oğlınun oğlanları eydür dede
Yūsuf iysi burnuñdan kaçan gide

Uşagki iyidür burnuñda koğar
Anı tıyduñ çıkdı cânuñdan buğār

1359. İmdi Ken'ân'a Beşîr èrdi dede
Gördi tonın yur bir 'avrat darda

Vèrdi selām aldı ol 'avrat selām
Söyledi ol 'avrata bir kaç kelām

Eytdi Ya'küb evi kıandadır dègil
Anı baña eydi vèrgil söylegil

1362. 'Avrat eydür agrısı Ya'küb kıatı
Beşîr eydür geldi Yūsuf'dan biti

92 [47*]

Şaldı çün Yūsuf beni bitileyü
Anı geldüm Ya‘küb’a muştulayu

Çünkü ol ‘avrat eşitdi ol sözi
Kıldı āh hem ağladı tıldı gözi

1365. Kıldı āh eydür ki ol yā Rabbenā
Va’de kıldıuñ eytdüñ-idi miskîne

İlk senüñ oğluñ erişdürürem
Şonra andan Yūsuf’ı kavuşduram

Geldi Yūsuf’dan uş imdi muştucu
Artı derdüm kopdı içümden öci

1368. Gelmedi oğlum benüm bunda özi
Yandı içüm eşideli bu sözi

Beşîr eydür ‘avrata hālüh degil
Sen ne ‘avratsın baña bir söylegil

‘Avrat eydür eydeyüm hālüm saña
Bir oğul vemiş-idi Tanrı baña

1371. Şatdı Ya‘küb anı yandurdı beni
Ağlaram andan bërü düni günü

Eydür oğlum adı Beşîr belgülü
Adı görklü kendüsi eyü hūlu

Beşîr eydür benem oğluñ dedügüñ
Benem āhîr ol hikāyet êtdügüñ

1374. Bunı eşidür düşer şol-dem yere
Güci yétmez kim tura ‘aqlın dere

Bir zamān yatar örü turur gerü
Ol yine düşer oğul der çağru

Görüşür bu kez tururlar ağlaşu
Kim kalur görür-ise ‘acebleşü

1377. Tutar elin Beşîr’üñ alur gider
Ya‘küb’a êltür anı eşit n’eder

93 [47^b]

Ya' kûb'a selâm vèrür vèrür tonı
Yüzine Ya' kûb alur sürter anı

İki gözi açılır görür gözi
Sen nesin dèr söyler aña kend' özi

1380. Baña geldüñ oğlumı muştulayı
Ton getürdüñ baña sen hoş söyleyü

Çünkü sürdüm gözüme gördi gözüm
Seni görelî sevindi bu özüm

Döndi eydür ben olam aña beni
Şatduñ ögsüz koduñ anamdan beni

1383. Yüsuf emsün südini bunuñ dedüñ
Şatduñ anamdan beni ögsüz koduñ

Ya' kûb eydür bilmedüm firāk odın
Şimdi bildüm çünkü şaddum ben şadın

Döndi eydür eytmedüm-mi ben size
Yüsuf' uñ iyisi uş gelür bize

1386. Bunı söyler Beşîr'i öper kucar
Ol getürdi gönlegi Ya' kûb açar

Ol bitigi çıkarur açar oğur
Tanrı adıyla sözün şeytân tokur

Ol bitinüñ sözlerin eydem size
Ger tutarsañuz kulak uşbu söze

1389. Ben yazılmış Yüsuf' dan sen Ya' kûb'a
Saña biñ katla selâm olsun baba

Benem oğluñ Yüsuf adum belgülü
Sultân oldum Mısr' da yavlağ ulu

Saña kaçan vara benden bu bitî
Şükr kıl Tanrı' ya dün ü gün katı

1392. Hasetüm Tanrı erüre görmege
Güci yeter ol bu işi etmege

94 [48°]

Bunı Ya' kûb eşidüp gör n'eyledi
Yüzini urdı yere gör n'eyledi

Şükr kıldı anda Ya' kûb Tañrı'ya
Bu kez eşit Yūsuf'ı kim n'eyleye

1395. Yūsuf ol kardaşlarına buyurur
At katır deve üküş hil' at vèür

Al tavarı töz atamı getürüñ
Kimse komañ anda baña yètürüñ

Geldiler oğlanları atasına
Oturlar atası yöresine

1398. Eytdiler biz Yūsuf'ı alduğ-ıdı
Kul dèyüben biz anı şatduğ-ıdı

Tañrı kılmış Mısr'da sultān anı
Uş getürdük biz saña haberini

İmdi bize suçumuz bağışlagil
Suçlu olduk yüzümüze urmağıl

1401. Ya' kûb eydür suçunuz bağışladum
Şefakat kıldum size hoş işledüm

Yarlıgasun Ğufrān'um imdi sizi
Kıla kabül ben kulından bu sözi

Geldi ol sâ' at içinde Cebre'îl
Eytti Ya' kûb saña buyurdı Celîl

1404. Var kavuşğıl tur örü hasretüñe
Şükür olsun dün ü gün dèr Tañrı'ya

Devşürür oğlanların kul u haşem
Yétmiş üç günde varur Mısr'a paşam

Dağı Yūsuf karşı çıkdı menzile
Bindi leşker ü haşem sağ u sola

1407. Èndi atdan vü görüşd' atasına
Yörüdi yayan anuñ bilesine

95 [48^b]

Dāyası dağı görüşdi ağladı
Anı gören kamu tırdı tañladı

Mısr'a girdiler kamosı sevnışü
Şükr kıldı hasretine kavuşu

1410. Buyurup Yūsuf Mısr'lu geldiler
Bay u yoḥsul kamu ḥāzır oldılar

Ḳamosına eytdi Yūsuf gel bērü
Ḳul kimünşiz söyleñüz ikrār vērü

Eytdiler Ḳul senünüz eşit bizi
Yūsuf eydür êtdüm āzād ben sizi

1413. Çün êrişdüm ben atama ey ' amū
Şükrine kıldum āzād sizi kamu

Ayrılahı yētmiş yıl olmış-ıdı
Yētmiş yıldan şonra bulmış-ıdı

Gêçdi kırk yıl dēr nêçeler arada
Gelü bulmış Yūsuf'ı Ya' Ḳüb dede

Nükte

1416. Geldi bir nükte bu yêrde bil bayıḲ
Vêr şalavāt yarlıḡanasın bayıḲ

Yūsuf ol vaḳtin ki gördi atasın
Êtdi āzād Ḳullarınun Ḳamosın

Atasın aḡırlayu Ḳulın kamu
Atası'çün kıldı āzād ey ' amū

1419. Ḳıla cōmerdlıḲ kıyāmetde Çalab
Ḳulların baḡışlaya ol ferd Rab

Çün kıyāmet Ḳopa maḥlūḲ kamu
Dêrile ol araya eşit ' amū

Ne-ki varsa ümmeti Muḥammed'ün
Ol yazuḳlular gönüci Aḥmed'ün

96 [49*]

1422. Tañrı emriyle dèrile kıtına
 Hıağ Çalab Şora anuğ ümmetine
- Kıl kimüñsiz siz gerek kim eydesiz
 Ümmet eyde kıl senüñüz kıamumuz
- Tañrı eyde ètdüm āzād ben sizi
 Ben sizüñ ‘afv kıldum ol suçunuzu
1425. Ben bağışladum sizi Muħammed’e
 İki cihān faħrine ol Aħmed’e
- İmdi diñle ol Yūsuf ođlanları
 Ne kılırlar size eydem bunları
- Ya‘ kıb eydür uşbular kim söylegil
 Saña n’olur baña ma‘ lüm eylegil
1428. Yūsuf eydür ođlanlarumdur baba
 Muştuladı vèrdi ĥaber Ya‘ kıb’a
- Dèr Zelīħā’dan olan bunlar kıamu
 Anda Őükür kıldı Ya‘ kıb ey ‘amū
- İmdi diler Zelħā’yı Ya‘ kıb göre
 GörüŐe ol Zelīħā göñlin Şora
1431. Ya‘ kıb eydür ĥādimleri ündeyü
 Zelīħā’yı getüre görem dèyü
- Zelħā’yı ĥādım varur alur gelür
 Anı Ya‘ kıb görür ü görīŐ kılır
- GörīŐür ol Zelħā’nuđ göñli Őafā
 Söyler ol döner Zelīħā Yūsuf’a
1434. Zelħā eydür atañı ağırlaram
 Vèr ki destür ol sarāya ünderem
- Yūsuf eydür peygāber olan kıŐi
 Revā görmez kendüye zīnet işi
- Ger dilersin sen anı ündeyesin
 Pes gerek kim bir kıçi ev yapasın

- 97 [49^b]** 1437. Alçaq ola küçük ola ol nişān
Anda ünde babamı sen mihmān

Ken‘ān’daki ev gibi ev eylegil
Babamı anda ol eve ündegil

Bu şıfatlu eyle ev sen bil ayık
Vara andan ol eve babam bayık
1440. Ol şıfatlu Ya‘kūb’a ev yapdurur
Oğur anda Ya‘kūb’ı turur varur

Turur ol Ya‘kūb eve girür anı
‘Acebe qalur eve Ya‘kūb cānı

Ziy ki beñzetmiş bunı dēr evüme
Hem haber vērür andaki qavuma
1443. Anda Ya‘kūb girür ü hem oturur
Zelhā aña görklü yemek getürür

Ya‘kūb eydür yüz yegirmi yaşadum
Ben bunun gibi ta‘ām hēç yemedüm

Peygāmbere böyle yemek yaramaz
Peygāmber bunun gibi yemek yemez
1446. Mısr’da Ya‘kūb turur kırk yıl tamām
Cebre’ıl gökden ener kıılır selām

Eytdi Ya‘kūb vakit oldı gitmege
Gelüp ‘Azrā’il cānuñı eltmege

Bu Mısr yerün degüldür turmağıl
Var atañ qatına cān ısmarlağıl
1449. Ya‘kūb oğur Yūsuf’ı eydür cānum
Bu Mısr yerüm degül-durur benüm

Geldi Cebra’il bu gün dēdi baña
Bu yakında gelür ‘Azrā’il saña

Tur atañ qatına var eyle yaraq
Andadur şimden gērü saña turaq

98 [50*]

1452. Oldı buyruḡ uşbu şārdan giderem
Sen daḡı gitgil bu şārdan ey dedem
- Çıḡdı Ken' ān dapa Ya' ḡūb ḡönülür
On oḡulın kendüle bile alur
- Hem varur Ya' ḡūb aşnuḡı yèrine
Anda bir kaç gün olur bunlar yine
1455. Bir gün ol atası sinine varur
Anda sin ḡazar feriştelere görür
- Vèrde selām anlara Ya' ḡūb degüp
Bu ne sindür kime ḡazarsız dèyüp
- Eytdiler Taḡrı bizi vèribidi
Dostlarumdan birisi ölür dèdi
1458. Anuḡ-iḡün geldük uş sinin ḡaza
Anı ètdük çünki şorduḡ sen bize
- Sini tamām ḡazdılar şöyle ki var
Ya' ḡūb'uḡ ol cānı çıkmaḡa èver
- İmrenür girmek diler Ya' ḡūb sine
Baḡ u bostān görünürlol ḡözine
1461. Şöyle imrenür ne dèyem ben saḡa
Eytdiler feriştelere èvme aḡa
- Bir ferişte bir ḡadeḡ tutmuş ulu
ḡadeḡüḡ içi şarāb-ıla ḡolu
- Şundı anı Ya' ḡūb'a içsün dèyü
Cānı gevededen çıkup uçsun dèyü
1464. Şundı aldı bi 'smi 'llāh dèyü anı
İçdi anı düşdi yère cān vèri
- Anda feriştelere anı yudılar
On bir oḡlı anda ḡāzır oldılar
- Ya' ḡūb'ı kefen şarup ḡötürdiler
İşḡāḡ nebī ḡatına ḡetürdiler

99 [50^b]

1467. İshāk'ıñ katında qodılar anı
Eytmeysin qandadır Ya' qūb nebī
- Ol arada dōrt kişinūñ sini var
Biri İbrāhīm ikinci İshāk yār
- Sārā'dur üçünci dōrdünci Ya' qūb
Anda yatarlar ki dōrt devletlū hūb
1470. İmdi diñle Ya' qūb oğlanları
Ne qılurlar eydeyüm ben bunları
- Qamusı ol Yūsuf'a vardı gērū
Atamız öldi dēyüben kığıru
- Yūsuf eşitdi bunı çok ağladı
Qıldı zārī içinde āh eyledi
1473. Tavaffanī muslimaⁿ va alhıknī bi 'ş-şāliḥīn
Ėndi gökden ol sā' at Rūḥu 'l-emīn
- Getürüp Rab'dan selām eydür aña
Daḥı altmış ay qalup-durur saña
- Kim yerişe senūñ 'ömrünj va'desi
Ecelünj geldükde lā-büd gidesi
1476. Geldi peygāberlik saña tur örü
Eyle da' vet ḥalkı saña bildürü
- Ḥalkı da' vet qıldı dīne oqıdı
Kilse yıqdı ḥāc uşatdı toqıdı
- Vardı Mālik Reyyān'a şol-dem ḥaber
Gile qılurlar kāfırlar kim meger
1479. Reyyān eydür yā Yūsuf sen qo bunı
Mışır ehli inanmazlar eymeni
- Ėşitmezler bu sözi söylemegil
Ḥalkı qoğıl dīnūñje ündemegil
- Yūsuf eydür ünderem togru yola
Gelmezlerse bulara qılam belā

100 [51*]

1482. Çıkaram şârdan bulardan ayrılâm
Göresin kim bunlara ben ne kılam

Yūsuf eydür îmānlular dērilūñ
Şâr daşında her birūñüz ev kıluñ

Daħı kardaşların Yūsuf deyšürür
Daħı şârdan daşra ol evler kıluur
1485. Ol ki îmān getürür gelür yola
Yūsuf-ıla ol daħı varur bile

Ol yere Ya‘ kûb nebī geldi-y-idi
Yūsuf’ı ol arada buldı-y-ıdı

Bir yer-idi Nîl şuyından ayrılı
Anda bünyād kıldı şârın ol ulu
1488. Urdı ad Şahrı ’l-Ġayūm Yūsuf aña
Anı görenler batar-ıdı taña

Yapdı şâr iki yanın yavlağ ulu
Vurdı ad Ġarman aña hem hoş hūlu

Toldı ol şâr içi şöyle ni‘ mete
İmrenürdi anı görenler ata
1491. Diledi Reyyān melik anı göre
Aña Yūsuf’dan diler destür ère

Yūsuf eydür bunda kāfir gelmesün
Kāfir olan uşbu şāra girmesün

Müslümān olsun getürsün îmān
Gitsün içinden anuñ şekk ü gümān
1494. Gelsün andan girsün ol ol şāra
Tā ki işin Tañrı anuñ başara

Êşidür çün getürür Reyyān îmān
Küfri gider yarlığanur bî-gümān

Getürür îmān varur şahra girür
Gezer ol şârı vü ser-tā-ser görür

- 101 [51⁷]** 1497. atı taqlar ol şarı ol gezüben
 ayrân olur her yere kim varuban
 Anda Yüsuf eglenür olur oca
 ‘Ömri kim yakın gelür ıa uca
 Kim ulu oqlın oır ısmarlaya
 Saqla dînüñ bekle îmānuñ dēye
1500. Zelhā hātün kendüden öñdin ölür
 Yüsuf aa iniler zārī ılır
 Az zamān geçmez Yüsuf daı gider
 Cān a’a vērür dünyāyı terk ēder
 İhvān evlād ol amusı dērilür
 Yüsuf-içün anda bir tābüt ılır
1503. Yudılar hoş ol Yüsuf peygāmberi
 şardılar kefen aa temiz arı
 Tābūta oyup namāzın ıldılar
 Èltdiler yabandan yaa odılar
 Mış ekini hēç bitmez ne hod otı
 ızlık olur Mış içi yavla atı
1506. şaldı Reyyān kişi Yüsuf oqlına
 ıar ol tābūtı o bizden yaa
 Gērü bizden yaa koyalum anı
 Yok dēseñ vardum helāk ıldum seni
 Tanışurlar amusı ıaralum
 Mış’dan Yüsuf’ı yaa oyalum
1509. Tābūtı ıardılar eyle ılı
 Oldı tarlık bu kez ol yaa ulu
 Reyyān-ıla a tanışu aldılar
 Tābūtı řu ortasına odılar
 İki yanı daı taqlık oldı dēr
 Ol řār içi ni‘ met-ile tōldı dēr

102 [52*]

1512. Delim zamân anda tûru gizlenü
Oğlanları Yûsuf' dan ögsüzlenü

İmdi bundan sonra dinle haberi
İmdi eydeyüm Mûsâ peygâmberi

Aña buyurdi Çalab eytdi var
Yûsuf'ı ol şu içinden bul çıkar
1515. Yûsuf'ı Ya' kûb dapa êltseñ gerek
Têzrek sen bu işi êtseñ gerek

Geldi Mûsâ istedi bulımadı
Kandalığın Yûsuf' uñ bilimedi

Bir qarı dër yâ Mûsâ eydem saña
Ger şefâ' at eyler-iseñ sen baña
1518. Kâmu halk şol gün içinde ağlaya
Tañrı beni tam' odından saklaya

Mûsâ eydür imdi göster kim bulam
Saña kıyâmetde şefâ' at kılam

Qarı gösterdi Yûsuf' uñ tâbütin
Şunuñ üzre kim kıla şefâ' atin
1521. Mûsâ bulur tâbütı alur gider
Êletür Ya' kûb dapa gör kim n'êder

Bildürür ol tâbütı Mûsâ resül
Eydeyüm eşit n'êder ol hoş uşul

Qapudan daşra êledür qor anı
Şimdi koylupdur anda Yûsuf teni
1524. Tamâm olsun kışsa uşbu arada
Vêrelüm şalavât ulu Añmed'e

Muhtaşar kılduq bunı eşidene
Êşidenler du' â kılsun қоşana

Bunı қоşana Çalab tutma günâh
Yazuğın bağışlağıl ey pâdişâh

103 [52°] 1527. Şeyyād-ı Hāmza kemīne k̄ul senüñ
Yazuğın bağışlağıl yā Rab anuñ

Eyle raḥmet koşana eşidene
‘Afvuñı hem şefā‘ at et yazana

Fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilāt
Biñ günāhı ‘afv éder bir şalavāt

allāhumma şalli ‘alā muḥammadⁱⁿ va ‘alā āli muḥammadⁱⁿ va bārik va sallim

ğarīk-i raḥmet-i yezdān kesī bād yād
ki kātib-rā bi ‘l-ḥamdī koned yād

bāyi‘ az-muştarīhā ṭalabed
kātib az-nāzırın du‘ā ṭalabed

tammat bi-‘avni ‘llāhi ta‘ālā fī şahri zī ‘l-ḥicca fī yavmi ‘l-arbi‘āi vaḳti ‘l-‘aşri
fī tāriḫi sana işnā va ḥamsīna va tis‘a miata ‘alā yadi ‘abdi ‘z-za‘īf ‘abdu ‘r-
raḥīm ibni kāsım ibni ḥasan

NOTLAR

- 1 Bu kanatta geçen *girem* sözü, şimdi kullanmakta olduğumuz mürekkeple *girelim* kılığına sokularak ikinci kanat ile birinci kanat arasında sanki anlam uygunluğu sağlanmak istenmiş ise de tartı bozulmuş olduğu için doğru bir iş yapılmamıştır. Yazmada bu gibi silintiler ve eklentiler yer yer göze çarpıyor; gelgelelim bunların bir çoğu ilk kanatta olduğu gibi, pek yeni bir kalemle yapılmış olduğu için biz bu gibi düzeltmeleri göz önüne almadık.
- 2 **Zîre:** Yazmada *Zîrâ*.
- 3 **Bağşılar:** Yazmada *Bağışlar*.
- 6 **Ķamusın bağışlaya Raĥmân durur:** Yazmada *Raĥmân durur bağışlaya Ķamusın*. **Ķamusın göstermeye Raĥîm durur:** Yazmada *Raĥîm durur göstermeye Ķamusın*.
- 8 **Vère cömerddür:** Yazmada *Cömerddür vère*. **Hürî vère ol Raĥîm:** Yazmada *Raĥîm'dür hürî vère*.
- 9 **bağşılar:** Yazmada *bağışlar*.
- 11 **Vêrür-isevüz şalavât biz:** Yazmada *Biz vèrür-isevüz şalavât*.
- 13 **İmdi bundan şöŋra:** Yazmada *Bundan şöŋra imdi*.
- 15 **Zihî:** Yazmada *Ziy*.
- 16 Tartı bozuk.
- 17 **şekerden:** Yazmada *şekkerden*.
- 19 **vardı bir oĝlı:** Yazmada *bir oĝlı var*.
- 27 **Yâ oĝul hoşdur senüŋ uşbu:** Yazmada *Hoşdur yâ oĝul senüŋ*. **Saltanatla:** Yazmada *Sultânlig-ıla*.
- 28 Tartı bozuk.
- 29 **Ya'Ķüb'uş eşitdi ol:** Yazmada *Êşitdi ol Ya'Ķüb'uş*.
- 30 Tartı bozuk.
- 31 **Gördi yoruldı néce:** Yazmada *Néce gördi yoruldı*.
- 32 **Ķaŋlaşur 'acebleşürler:** Yazmada *'Acebleşür ŧaŋlaşurlar*.
- 33 **édiser durur:** Yazmada *édiserdür*.
- 35 **ündep bunda:** Yazmada *bunda indeyelüm*. **Bize ol ĥod:** Yazmada *Ol ĥod bize*. **görmüşin:** Yazmada *görüşin*.
- 36 **Bilelüm aĥvâlin:** Yazmada *Aĥvâlini bilelüm*.
- 40 **Vêrdiler and:** Yazmada *And vèrdiler*. **Eyle ma'lüm:** Yazmada *Ma'lüm eyle*.
- 42 **Düşî bunuŋ:** Yazmada *Bunuŋ düşî*. **gelse:** Yazmada *gelürse*.
- 46 **oldur:** Yazmada *olur*.
- 47 **Ķozım:** Yazmada *Ķozısın*.
- 48 **düşüm:** Yazmada *düşümden*.
- 54 **Yüsuf'uş bağlar ĶuşaĶ:** Yazmada *ĶuşaĶ bağlar Yüsuf'uş*. **Ķardaşları elin:** Yazmada *elin Ķardaşları*.
- 55 **Yüsuf'ı bunlara ismarlar:** Yazmada *Ismarlar Yüsuf'ı bunlara*.
- 56 **Yüsuf'ı Ķardaşları:** Yazmada *Ķardaşları Yüsuf'ı*.
- 58 **Öldürüp:** Yazmada *Öldürelüm*.

- 60 **İçdiler and:** Yazmada *And içdiler.*
63 Tartı bozuk.
64 **tolundılar:** Yazmada *tolundi. baña Yūsuf'ı:* Yazmada *Yūsuf'ı baña.*
67 **Yūsuf'ı kardaşları:** Yazmada *Kardaşları Yūsuf'ı.*
69 **Vurdılar anı götürmişken:** Yazmada *Götürmüşken vurdılar anı.*
70 Tartı bozuk.
71 **Dağı Rübîl:** Yazmada *Rübîl dağı.*
72 **Dağı Şem'un:** Yazmada *Şem'un dağı.*
73 **ol birine Yūsuf:** Yazmada *Yūsuf ol birine.*
75 **Bunlar öldürmege kaçd:** Yazmada *Öldürmek kaçdın bunlar.*
77 **Yahūd':** Yazmada *Yahūda.*
78 **kim babam şol vaqt:** Yazmada *şol vaqt kim babam. Ne dèdi*
ismarladı: Yazmada *Ismarladı ne dèdi.*
81 **Karadaşa kardaş dèdüm:** Yazmada *Eytdüm kardaş kardaşa.*
82 **Qıldı āh:** Yazmada *Āh kıldı.*
83 **Ben seni öldürmeyem:** Yazmada *Öldürmeyem ben seni.*
84 **Aña sığındurdı Yūsuf:** Yazmada *Sığındurdı Yūsuf aña.*
85 **Çünkü kardaşları:** Yazmada *Kardaşları çünkü.*
92 **Yahūd':** Yazmada *Yahūda.*
93 **Anda ol gide vü:** Yazmada *Ol anda gide. Kim ne hācet:* Yazmada *Ne*
hācet kim.
94 **Oldı rāzî:** Yazmada *Rāzî oldılar. Kimse döndürmedi ol söze:*
Yazmada Döndürmedi ol söze kimse.
97 **tonumı:** Yazmada *tonı.*
98 **Geldi Zābîl:** Yazmada *Zābîl geldi.*
99 **taķuñ ip:** Yazmada *ip taķuñ. Tā ki Yūsuf ène:* Yazmada *Tā ène Yūsuf.*
101 **Yūsuf'ı bıraķdılar:** Yazmada *Bıraķdılar Yūsuf'ı.*
102 **Cebre'îl:** Yazmada *Cebrā'il.*
103 **aña:** Yazmada *nigāh. Eyle uçmaķdan:* Yazmada *Uçmaķdan eyle.*
104 **Cebre'îl:** Yazmada *Cebrā'il.*
105 Tartı bozuk.
yèrde: Yazmada *arada.*
106 **Anı kim kazduğını eydem:** Yazmada *Kim kazduğını eydem anı.*
107 Tartı bozuk.
112 **kıldı geñsüzin:** Yazmada *kıldılar sözün.*
113 **geldi ün:** Yazmada *ün geldi.*
119 **ğam u ğuşşañ:** Yazmada *ğuşşañ.*
121 **Görmege èrdürki kim:** Yazmada *Kim èrdürdi görmege.*
122 **Eytdi:** Yazmada *Eytdi yā. Kılmaya kardaşlaruñ:* Yazmada
Kardaşlaruñ kılmaya.
125 **Cebre'îl:** Yazmada *Cebrā'il.*
126 **Cebre'îl dèr:** Yazmada *Cebrā'il eydür.*
127 **Cebre'îl:** Yazmada *Cebrā'il.*

- 128 **N'eyledi kardaşları:** Yazmada *Kardaşları n'eyledi.*
- 129 Tartı bozuk.
boğazladılar oğlaq: Yazmada *oğlaq boğazladılar. Yūsuf'uñ bulaşdurdılar:* Yazmada *Bulaşdurdılar Yūsuf'uñ.*
- 132 **otururdi:** Yazmada *oturmuşdı.*
- 133 **geldi ün:** Yazmada *ün geldi.*
- 134 **Yāhu:** Yazmada *Yāhud.*
- 135 **Yıl-mı yétmiş bilmezem Yūs'f'um:** Yazmada *Bilmezem yétmiş yıl-mı Yūsuf'um. Yāhu:* Yazmada *Yāhud.*
- 136 **var:** Yazmada *vardur.*
- 138 **Geldi bir ün:** Yazmada *Bir ün geldi.*
- 141 **Ṭoldı yaş:** Yazmada *Yaş ṭoldı.*
- 142 **Düşdi:** Yazmada *Düşer. Kamu kardaşları:* Yazmada *Kardaşları kamu.*
- 144 **Bir uğurda kamusı:** Yazmada *Kamusı bir uğurda.*
- 145 **Bize inanmaz-ısañ:** Yazmada *İnanmazsañ bizlere.*
- 149 **Pes kanı tonında kurduñ nişanı:** Yazmada *Tonında kurduñ nişanı pes kanı.*
- 150 **kurdı getirüñ:** Yazmada *ṭutuñ getirüñ kurdı. şoram:* Yazmada *şorayım.*
- 153 **avlayu:** Yazmada *avladılar.*
- 156 **Vèrdi dil Haq Tañrı kurda:** Yazmada *Haq Tañrı dil vèrdi kurd. Vèrdi selām:* Yazmada *Selām vèrdi. ṭap':* Yazmada *ṭapu.*
- 157 **nebîsin sen:** Yazmada *sen nebîsin. Kılmaya peygâmbەرler:* Yazmada *Peygâmbەرler kılmaya hergiz.*
- 159 **yèdüm ben ... yèdi onlar:** Yazmada *ben yèdüm ... onlar yèdi. Yūsuf'uñ senüñ:* Yazmada *senüñ Yūsuf'uñ.*
- 162 **Eyle āzād ... sözüñ kıl:** Yazmada *Āzād kıl ... sözüñ eyle.*
- 163 **Ētdi āzād:** Yazmada *Āzād Ētdi.*
- 165 **Bir bezergān vardı Mışır'da:** Yazmada *Mışır'da bir bāzergān vardı.*
- 167 **ellerinde:** Yazmada *elden de.*
- 170 Tartı bozuk.
Aña mu'abbir eydür: Yazmada *Mu'abir eydür aña.*
- 172 **ol kim anda:** Yazmada *anda kim.*
- 178 **bezergān:** Yazmada *bāzergān.*
- 181 **ṭurd':** Yazmada *ṭurdi.*
- 182 **geldi ün:** Yazmada *ün geldi.*
- 187 **birnüñ:** Yazmada *birinüñ.*
- 188 **Ṭaldurur Māmīl қоға:** Yazmada *Māmīl қоға ṭaldurur.*
- 189 **Cebre'īl:** Yazmada *Cebrā'il. Kim selām verdi:* Yazmada *Selām vèrdi kim.*
- 190 **Oldı destūr:** Yazmada *Destūr oldı.*
- 193 **yétüredi:** Yazmada *yétürürdi. yitüredi:* Yazmada *yitürürdi.*

- 194 **Anı kem:** Yazmada *Kem*.
- 195 **Şunca kıldı dedügi benem:** Yazmada *Benem dedügi şunca kıldı*.
- 196 **Cebre'îl:** Yazmada *Cebrâ'il*.
- 197 **çıkdı:** Yazmada *çıkardılar*.
- 198 Tartı bozuk.
- 199 Tartı bozuk.
- 201 **Yüzini:** Yazmada *Yüzin*.
- 202 **ere:** Yazmada *eri*.
- 203 **Yüsuf'uş tutar elin:** Yazmada *Elin tutar Yüsuf'uş*.
- 204 **çıkmış:** Yazmada *çıkışdı*.
- 205 **ķāfile:** Yazmada *ķāfile*. **yêtelere:** Yazmada *yêterler*.
- 206 **Size gelmiş dinleñüz:** Yazmada *Dinleñüz kim size gelmiş*.
- 207 **bize:** Yazmada *bize bize*.
- 210 **ķorķudurlar:** Yazmada *ķorķutdılar ol*.
- 213 **ķiř':** Yazmada *ķiři*.
- 214 **Eytdiler:** Yazmada *Eytdiler kim*.
- 215 **bî-bahâ:** Yazmada *ķıymetsiz*.
- 216 **ķiř':** Yazmada *ķiři*.
- 217 Tartı bozuk.
ķıymetsiz ol: Yazmada *ol ķıymetsiz*.
- 218 **ķiř':** Yazmada *ķiři*.
- 220 **Bunlar ol pül-ıla:** Yazmada *Ol pül-ıla bunlar*.
- 221 **baña sen:** Yazmada *sen baña*.
- 223 **ķiř':** Yazmada *ķiři*. **Eydüñüz hem:** Yazmada *Hem eydüñüz*.
- 224 **Hem gelüñ aña yazuñuz:** Yazmada *Gelüñ aña yazuñuz hem*.
- 226 **Oğrıdur hem:** Yazmada *Hem oğrıdur*.
- 230 **kim diler:** Yazmada *diler kim*.
- 231 **Göge yüzün tıtdı Yüsuf:** Yazmada *Yüsuf yüzün göge tıttı*.
- 232 **Uş saña ismarladum:** Yazmada *Ismarladum uş saña*.
- 233 **Ayruķ ağlamadı hêç:** Yazmada *Hêç ayruķ ağlamadı*.
- 234 **ķāfile:** Yazmada *ķāfile*.
- 237 **ağlar u:** Yazmada *ağlar*. **Göñülinden:** Yazmada *Göñlindeki*.
- 238 **dêdiler:** Yazmada *diler*.
- 239 **üze:** Yazmada *üzre*.
- 243 **Bir kez āh eyler Yüsuf:** Yazmada *Yüsuf bir kez āh eyler*.
- 245 Tartı bozuk.
bilüñ: Yazmada *bilin*.
- 247 **Alduğuş ol ķulı döğdüm:** Yazmada *Döğdüm ol alduğuş ķulı*.
- 250 **andan ne ki:** Yazmada *ne ki andan*.
- 251 **Dağı şuçın Yüsuf anuñ:** Yazmada *Yüsuf dağı anuñ şuçın*.
- 256 **ķıldılar:** Yazmada *êtdiler*.
- 257 **Girdi bir şahra:** Yazmada *Bir şahra girdi*.
- 258 **şār:** Yazmada *şahr*.
- 260 Tartı bozuk.

- dünyede:** Yazmada *dünyāda*.
- 261 **Her ne dilerse kâdirdür:** Yazmada *Ķādirdür ne dilerse*. **cinn ü:** Yazmada *cinn*.
perī sözcüğü tartı gereği teşdidli okunmuştur.
- 264 **Begnediler:** Yazmada *Begendiler*.
- 265 **şār:** Yazmada *şahr*. **Ķavmi ol şahrūĶ kâfir idi:** Yazmada *Kâfir idi ol şahrūĶ kavmi*.
- 267 **şāruĶ ol:** Yazmada *ol şahrūĶ*.
- 269 **şāra:** Yazmada *şahra*. **Ol şāruĶ kim:** Yazmada *Kim ol şahrūĶ*.
- 270 **Dün ü:** Yazmada *Dün*.
- 274 **ķāfle:** Yazmada *ķāfile*.
- 275 **ķāflenüĶ:** Yazmada *ķāfilenüĶ*.
- 276 **şārdan:** Yazmada *şahrdan*.
- 278 **Şöyle konaĶladı:** Yazmada *ĶonaĶladı şöyle*. **Gördi her kim:** Yazmada *Her kim gördi*.
- 284 **gird’:** Yazmada *girdi*. **Ne ki:** Yazmada *Ne kim*.
- 287 **Eytdi:** Yazmada *Eydür*.
- 288 **Yūsuf’a ķuşadur:** Yazmada *Yūsuf ķuşanur*.
- 289 **inanur:** Yazmada *inanur bir*.
- 290 **Ērer ‘Arīs şārına:** Yazmada *‘Arīs şahrına érer*.
- 292 **Görklü benden:** Yazmada *Benden görklü*.
- 293 **Her ki:** Yazmada *Her kim*. **cānın dēr:** Yazmada *dēr cānın*.
- 294 **AĶa baĶmaĶa begenmezler:** Yazmada *Begenmezler baĶmaĶa aĶa*.
- 295 **Ķün ‘Arīs ehli:** Yazmada *‘Arīs ehli ķün*.
- 297 **geldi ün:** Yazmada *ün geldi*.
- 299 **baĶşıla:** Yazmada *baĶışla*.
- 300 **Oldı Ķayrān anı gören:** Yazmada *Anı gören Ķayrān oldı*.
- 301 **GöĶdi andan daĶı:** Yazmada *Andan daĶı göĶdi*.
- 303 Tartı bozuk.
- 304 **‘Avrat er:** Yazmada *Er ü ‘avrat*.
- 305 **Vêrelüm görmeĶe bir altun:** Yazmada *Bir görmeĶe bir altun vêrelüm*.
- 306 **Kim:** Yazmada *Her ki*.
Tartı bozuk.
- 310 Tartı bozuk.
Ķordı andan: Yazmada *Andan Ķor-ıdı*.
- 311 Tartı bozuk.
vêren bir: Yazmada *vêren*. **Ben ucuz gördüm:** Yazmada *Ucuz gördüm ben*.
- 314 **olur metris:** Yazmada *metris olur*.
- 315 **Perd’:** Yazmada *Perde*.
- 317 **Dēr balıĶ:** Yazmada *Eydür yā*.
- 319 **var:** Yazmada *vardur*.
- 320 **cōmerddür:** Yazmada *cōmerd-durur*.

- 321 **Ƙıldı du‘ā oldı du‘āsı:** Yazmada *Du‘ā ƙıldı du‘āsı oldı.*
- 322 **biri:** Yazmada *birisi*. **Biri:** Yazmada *Biri daħı.*
- 324 **yundi:** Yazmada *yuyundi*. **İmdi eşit ol bezergānı:** Yazmada *Êşid imdi ol bāzergānı.*
- 326 **diñleñ:** Yazmada *diñle.*
- 327 Tartı bozuk.
artuğ yüz biñden: Yazmada *yüz yigitden artuğ.*
- 328 **Şu:** Yazmada *Şunuñ*. **Nāzenīn ol:** Yazmada *Ol nezānī.*
- 329 **Zelḥā:** Yazmada *Zelīḥā.*
- 332 **Zelḥā:** Yazmada *Zelīḥā.*
- 334 **Atas’:** Yazmada *Atası.*
- 336 **Uş benem eyitdi sen:** Yazmada *Eyitdi benem uş.*
- 339 **delürdi dēr:** Yazmada *eydür delürdi.*
- 340 **Zelḥā:** Yazmada *Zelīḥā*. **del’ mi:** Yazmada *delü mi.*
- 341 Tartı bozuk.
- 342 **ol benem Mışr’:** Yazmada *benem ol Mışr’uñ*. **İster-iseñ:** Yazmada *İstersen.*
- 343 **olur emīn:** Yazmada *emīn olur.*
- 346 **Añladum sulṭān-ımiş:** Yazmada *Sulṭān-ımiş añladum.*
- 347 **n’èdem bu èl ol èlden:** Yazmada *yandum bu èlden ol èl.*
- 349 **Anuñ iraklığın eydem:** Yazmada *Iraklığın eydem anuñ.*
- 350 **dün ü gün:** Yazmada *düni günü.*
- 352 **kim ƙomaz dilden:** Yazmada *gidermez dilinden.*
- 354 **Bit’ okur Ƙoñıfar:** Yazmada *Ƙoñıfar biti okur*. **Sevinür cevāb yazar:** Yazmada *Cevāb yazar sevinür.*
- 356 **Zelḥā Mışr’a gönüldi:** Yazmada *Zelīḥā gönüldi Mışr’a.*
- 358 **Zelḥā:** Yazmada *Zelīḥā*. **Zelḥā:** Yazmada *Zelīḥā.*
- 359 **Zelḥā:** Yazmada *Zelīḥā.*
- 360 **èytdiler:** Yazmada *èydürler.*
- 363 **Devşürür Zelḥā ögin:** Yazmada *Zelīḥā ögin devşürür.*
- 366 **Daħı bir söz:** Yazmada *Bir söz daħı*. **Zelḥā:** Yazmada *Zelīḥā.*
- 368 **Yūsuf’ı ḥoca getürdi:** Yazmada *Ḥoca getürdi Yūsuf’ı.*
- 369 **Çağırur münādiler şārlu:** Yazmada *Münādiler çağırur şārlu.*
- 371 Tartı bozuk.
Şārlu: Yazmada *Şārlu.*
- 372 **Şār:** Yazmada *Şahr*. **bay u:** Yazmada *bay*. **dérilüp:** Yazmada *dérilüben.*
- 373 **şār:** Yazmada *şahr*. **ƙalur:** Yazmada *ƙalu.*
- 378 **Oldı ḥayrān:** Yazmada *Ḥayrān oldı.*
- 380 **bezergān:** Yazmada *bāzergān*. **Kes bahāsın:** Yazmada *Bahāsın kes.*
- 383 **ƙalkdı:** Yazmada *ƙaldı.*
- 386 **Bekle nāmūsım:** Yazmada *Nāmūsım bekle.*
- 388 **Şatdı ol ḥoca bezergān çün:** Yazmada *Ol ḥoca bāzergān çün şatdı*. **göyünd’:** Yazmada *göyüнди.*

- 389 **diñle:** Yazmada *déğil*. **Dünye:** Yazmada *Dünyâ*.
- 392 **Söyleyem bu şart ile:** Yazmada *Bu şart ile söyleyem*. **Kim-idügüm:** Yazmada *Kim-idügümi*.
- 393 **bezergân:** Yazmada *bâzergân*.
- 394 Tartı bozuk.
- 395 **Ƙıldı âh:** Yazmada *Âh Ƙıldı*.
- 397 **baña eyit:** Yazmada *eyit baña*.
- 398 Tartı bozuk.
- 399 Tartı bozuk.
- kiş’:** Yazmada *kişi*.
- 400 **Ƙıl du‘â:** Yazmada *Du‘â Ƙıl*. **vère:** Yazmada *vêrsün*.
- 402 **Kim néce:** Yazmada *Néce*.
- 403 **Peşmân:** Yazmada *Peşîmân*.
- 404 **Var mı Ƙalmış mâlumdan anda:** Yazmada *Ƙalmış var mı anda mâlumdan*.
- 406 **Yügrü:** Yazmada *Yügürür*.
- 408 **Her ne dilerse Ƙâdirdür:** Yazmada *Ƙâdirdür her ne dilerse*.
- 411 **o:** Yazmada *ol*. **Şatu bâzar:** Yazmada *Şatu*.
- 412 **Şatılup:** Yazmada *Şatılduş*.
- 413 **Kim bu kez:** Yazmada *Bu kez kim*.
- 414 **Ĥazn’ için boşaltdı vü:** Yazmada *Ĥazne için boşaltdı*.
- 418 **Ƙultu durur:** Yazmada *Ƙuthudur*.
- 419 **oğul:** Yazmada *oğlan*. **Dağı benden:** Yazmada *Benden dağı*.
- 420 **aña keser:** Yazmada *aña*.
- 423 **bézed’ ... n’ déyem:** Yazmada *bézedi ... n’êdem*.
- 425 **Böyle ton géyer-ise:** Yazmada *Bu tonları géyerse*.
- 426 **eyidür:** Yazmada *eydüirdi*.
- 432 **bunlar but-ĥâneye:** Yazmada *but-ĥâneye bunlar*.
- 433 **Zelĥâ:** Yazmada *Zelîĥâ*.
- 434 **bildürem:** Yazmada *bildürdüm*. **Severem lâyıƘ mıdur:** Yazmada *LâyıƘ mıdur kim severem*.
- 437 **oldı ol sâ‘at:** Yazmada *ol sâ‘at oldı*.
- 438 **Pâresi:** Yazmada *Pâresi vü*.
- 439 **Zelĥâ:** Yazmada *Zelîĥâ*.
- 440 Tartı bozuk.
- Zelĥâ:** Yazmada *Zelîĥâ*. **tağılup:** Yazmada *tağıldı*.
- 441 Tartı bozuk.
- dêrseñ:** Yazmada *dêrsen*.
- 444 **Zelĥâ:** Yazmada *Zelîĥâ*.
- 445 **Anı Allâh:** Yazmada *Allâh anı*.
- 446 **Oldı düşvâr:** Yazmada *Düşvâr oldı*.
- 447 Tartı bozuk.

- 448 **Anı Koñifar gelür bir gün:** Yazmada *Koñifar bir gün gelür anı. oturur:*
Yazmada *oturur bir.*
- 450 **Bilmez içinde ne hâli:** Yazmada *İçinde bilmez hâli nedür.*
- 451 **Zelhâ:** Yazmada *Zelihâ. Bağrum oñulmaz içümdedür:* Yazmada
İçümdedür oñulmaz bağrum.
- 452 **Zelhâ:** Yazmada *Zelihâ.*
- 454 Tartı bozuk.
Zelhâ: Yazmada *Zelihâ. kıl kanı:* Yazmada *kılını.*
- 455 **Kıldı 'aşık:** Yazmada *'Aşık kıldı. öledüm:* Yazmada *öleydüm.*
- 456 **Gitse udi 'aşıkun:** Yazmada *'Aşıkun udi gidse.*
- 459 **dësedüñ:** Yazmada *dëseydüñ. bulurdum çäre uşda:* Yazmada *çäre bulurdum uş.*
- 460 **Zelhâ:** Yazmada *Zelihâ.*
- 462 **Yer yerin ... kılmağ:** Yazmada *Yerine ... kılalar.*
- 463 **Kılalar budak gümüşden:** Yazmada *Gümüşden budak kılalar.*
- 464 **Yemiş altundan kılalar:** Yazmada *Altundan yemiş kılalar. Hem gümüşden kuş:* Yazmada *Gümüşden kuşlar.*
- 465 **Kılalar yeşil zeberced:** Yazmada *Yeşil zeberced kılalar.*
- 467 **zeberced:** Yazmada *zebercedin.*
- 469 **Tahtı altun:** Yazmada *Altundan taht. Hem gümüşden kuş edeler:*
Yazmada *Gümüşden kuş eylesünler.*
- 470 **Hem 'aķık zebercedin olsun:** Yazmada *'Aķık zebercedin olsun hem. kılalar:* Yazmada *kılsunlar.*
- 471 **Edeler için koğuş:** Yazmada *İçin koğuş eylesünler.*
- 473 **Şüratın yazdur Yüsuf'un:** Yazmada *Yazdurgıl Yüsuf şüratın. Dahı senüñ şüratuñ:* Yazmada *Senüñ şüratuñ dahı.*
- 474 **Görsün ol sarâyda yazılmış:** Yazmada *Ol sarâyda yazılmış görsün.*
- 477 **Düşdi Zelhâ:** Yazmada *Zelihâ düşdi.*
- 478 **İndedi Koñifar'ı:** Yazmada *Koñifar'ı indedi. Ustâlar:* Yazmada
Üstâdlar.
- 482 **Yapdı sarâyun:** Yazmada *Sarâyun yapdı.*
- 485 **Gördi gelmiş 'ki şürat:** Yazmada *İki şürat gördi gelmiş.*
- 488 **İllâ bunda Koñifar yok:** Yazmada *Bunda yok illâ Koñifar.*
- 489 **Zelhâ dër varsun Koñifar kim:** Yazmada *Zelihâ eydür Koñifar varsun. 'aşık:* Yazmada *Saņa 'aşık.*
- 490 **Koñifar gitsün ü sen bërü gel:** Yazmada *gitsün Koñifar'ı sen gel bërü. kaçma:* Yazmada *kaçmağıl. gërü gel:* Yazmada *gërü.*
- 492 **Koydı ne nağşın:** Yazmada *Ne nağşın koydı.*
- 494 **Zelhâ:** Yazmada *Zelihâ.*
- 495 Tartı bozuk.
Ağladum dün gün o yıl: Yazmada *Ol yıl dün gün ağladum.*
- 496 **Vërdüñ ögüt:** Yazmada *Ögüt vërdüñ.*

- 498 **Göricek üçüncü yıl:** Yazmada *Üçüncü yıl göricek. gel dedün:* Yazmada *gel.*
- 499 **hazîne:** Yazmada *hazne.*
- 500 **iñleyü:** Yazmada *iñileyü.*
- 503 **yaşım u:** Yazmada *yaşım.*
- 504 **toğmadum idüm:** Yazmada *toğmadum.*
- 509 **Geldi hâtıfdan:** Yazmada *Hâtıfdan geldi.*
- 510 **kılma fitne-y-i:** Yazmada *fitne-y-i kılma key. Eydürem ben:* Yazmada *Ben eydürem.*
- 511 **Anda iblīs:** Yazmada *İblīs anda.*
- 512 **Hağ yarım ölenleri:** Yazmada *Ölenleri Hağ yarım.*
- 513 **Süricek şırâf dapa:** Yazmada *Şırâf dapa süricek. Anda iblīs:* Yazmada *İblīs anda.*
- 514 **Qarağ:** Yazmada *Qaranluğ.*
- 517 Tartı bozuk.
ALLÂH: *Qur'ân:* 39. Zumar 53.
- 518 **Quluma rahmet kılam:** Yazmada *Rahmet kılam kılum.*
- 519 **Anda iblīs:** Yazmada *İblīs anda.*
- 521 **Gördi bir el:** Yazmada *Bir el gördi.*
- 522 Tartı bozuk.
ALLÂH: *Qur'ân:* 2. Baqara 281.
- 527 **Zelhâ:** Yazmada *Zelîhâ.*
- 528 **Gerü yarıldı dîvâr:** Yazmada *Dîvâr yarıldı gerü.*
- 530 **Kıldı şabr ol kıldığı kaşd:** Yazmada *Şabr kıldı ol kaşd kıldığı.*
- 531 **delürüp:** Yazmada *delürdi.*
- 533 **çıkdı bir el:** Yazmada *bir el çıkdı. Kaşd kıldı:* Yazmada *Kıldı kaşd.*
- 534 **Gördi yığlındı anı:** Yazmada *Anı gördi yığlındı.* ALLÂH: *Qur'ân:* 17. İsrâ 32.
- 535 **Gèçdi bir sâ'at:** Yazmada *Bir sâ'at geçdi.*
- 536 **Gerü yarıldı dîvâr çıkdı:** Yazmada *Dîvâr yarıldı gerü çıkdı bir. görünen ol:* Yazmada *ol görünen.*
- 537 Tartı bozuk.
kıl: Yazmada *kıl yarlığın. döngil:* Yazmada *dön.*
- 538 **Gel yola bu işi gönlünğden çıkar:** Yazmada *Gönlünğden çıkar bu işi gel yola. Nece kıla bu işi peygâamber:* Yazmada *Peygâamberler bu işi nece kıla.*
- 540 **Qaşd eder Yüsuf yine Zelhâ'ya:** Yazmada *Yine kaşd eder Yüsuf Zelîhâ'ya. göründi yine:* Yazmada *göründi.*
- 541 Tartı bozuk.
ol: Yazmada *ol gerek.*
ALLÂH: *Qur'ân:* 99. Zalzala 7.
- 543 **Gèçdi bir sâ'at:** Yazmada *Bir sâ'at geçdi.*
- 544 **Bir ferişte şoñ-ucı gökden:** Yazmada *Şoñ-ucı gökden bir ferişte.*

- 546 **Çalab ‘işmet kapusın:** Yazmada *‘İşmet kapusın Çalab.*
- 547 **Zelhâ komaz Yüsfi:** Yazmada *Yüsuf’i Zelîhâ komaz.*
- 548 **kap’ya Koñifar:** Yazmada *Koñifar kapuya.*
- 549 **Zelhâ:** Yazmada *Zelîhâ. Bir yavuzluk kıtur:* Yazmada *Yavuzluk kıtur bir.*
- 550 **Buni korkutğil:** Yazmada *Korkutğil buni.*
- 551 **Buni korkutğil:** Yazmada *Korkutğil buni.*
- 552 **Zelhâ:** Yazmada *Zelîhâ.*
- 553 **Başa bēşikdeki genç oğlan:** Yazmada *Bēşikdeki genç oğlan başa.*
Yok-durur Yūsuf’da şor ki: Yazmada *Şor ki Yūsuf’da yok-durur.*
- 554 Tartı bozuk.
- 559 **Geldi bēşikde emer-iken:** Yazmada *Bēşikde emer-iken geldi.*
- 560 **gönlek eger:** Yazmada *ol gönlek ger.*
- 561 **Gérçek ol Zelîhâ:** Yazmada *Zelîhâ gerçek ola ol. Zelhâ:* Yazmada *Zelîhâ.*
- 562 Tartı bozuk.
arddan: Yazmada *ardından.*
- 563 **Vérdi ögüt Zelhâ’ya:** Yazmada *Ögüt vérdi Zelîhâ’ya. Eytdi Zelhâ:* Yazmada *Zelîhâ eytdi.*
- 564 Tartı bozuk.
N’eyledi gördün-mi Koñifar: Yazmada *Gördün-mi Koñifar n’eyledi.*
- 565 **gördün:** Yazmada *gördün-mi. Nécisi:* Yazmada *néce.*
- 566 Tartı bozuk.
- 567 **Zelhâ:** Yazmada *Zelîhâ.*
- 569 **Qovlaşurdi:** Yazmada *Qavlaşdılar.*
- 571 **iksi:** Yazmada *ikisi. Koñifar gelüp:* Yazmada *gelmiş Koñifar.*
- 572 **Vérmiş ögüt Zelhâ’ya:** Yazmada *Ögüt vérmiş Zelîhâ’ya. Zelhâ’ya:* Yazmada *Zelîhâ’ya.*
- 574 **Kim ol ‘avratlar:** Yazmada *Ol ‘avratlar kim.*
- 575 **Zelhâ’yı qavlaşdılar:** Yazmada *Qavlaşdılar Zelîhâ’yı.*
- 577 **yazugından pāk:** Yazmada *yazuklarından.*
- 578 **Gıybet étmekden:** Yazmada *Söylemekden gıybet. müzd:* Yazmada *müzdün.*
- 579 **Zelhâ:** Yazmada *Zelîhâ.*
- 581 **Zelhâ:** Yazmada *Zelîhâ.*
- 582 Tartı bozuk.
- 583 Tartı bozuk.
Şoñra andan: Yazmada *Andan şoñra.*
- 584 Tartı bozuk.
Zelhâ: Yazmada *Zelîhâ.*
- 585 Tartı bozuk.
siz: Yazmada *size. Kim çağırđı:* Yazmada *Çağırđı kim yâ.*
- 586 **hücreden kim:** Yazmada *hücreden.*
- 587 **unudurlar:** Yazmada *unutdılar.*

- 588 **Ƙıldılar āh:** Yazmada *Āh Ƙıldılar*. **Oldı hayrān:** Yazmada *Ĥayrān oldı*.
- 591 **Ĥod:** Yazmada *Ne Ĥo*.
- 592 ALLĀH: *Ƙur'ān:* 12. Yūsuf 31.
- 593 **Zelĥā:** Yazmada *Zelīĥā*.
- 594 **Kim baƙup bir kez:** Yazmada *Bir kez kim baƙup*.
- 596 Tartı bozuk.
- 598 **Zelĥā:** Yazmada *Zelīĥā*.
- 600 **söyleme:** Yazmada *eyleme*.
- 602 **Yūsuf'a Zelĥā ƙaƙır:** Yazmada *Zelīĥā ƙaƙır Yūsuf'a*.
- 603 Tartı bozuk.
melik: Yazmada *mālik*.
- 604 Tartı bozuk.
Melik: Yazmada *Mālik*.
- 605 **Oldı 'āṣī:** Yazmada *'Āṣī oldı*.
- 606 **ēlt:** Yazmada *ēlet*.
- 607 **Yūsuf'ı ƙor Zelĥā zindāna:** Yazmada *Zelīĥa zindāna urur Yūsuf'ı ƙor*.
dēyüben: Yazmada *dēr*.
- 608 **dünyeye:** Yazmada *dünyāya*.
- 609 **Ol Ƙoṭīfar'dan:** Yazmada *Ƙoṭīfar'dan ol*.
- 610 **Salṭanat:** Yazmada *Sulṭānlıƙ*.
- 612 **Cebre'īl:** *Cebrā'il*. **Ƙıldı selām:** Yazmada *Selām ƙılır*.
- 613 **ēdüp:** Yazmada *ēdüben*. **uṣ sen:** Yazmada *uṣbu*.
- 615 **Bir taṣ uçmaƙdan:** Yazmada *uçmaƙdan bir taṣ*. **Anı yaratmıṣdı incü gibi:** Yazmada *İncü gibi yaratmıṣdı anı*.
- 616 **taṣı:** Yazmada *fermānlayı*.
- 618 **Eytti Rüm'uṣ issi Ƙayṣer:** Yazmada *Rüm'uṣ issi Ƙayṣer eytti*.
- 619 **Ƙavm-i Mıṣr'uṣ:** Yazmada *Mıṣr ƙavminüṣ*.
- 620 Tartı bozuk.
- 621 **Ol varur Mıṣr'a tutar buyruƙ:** Yazmada *Buyruƙ tutar Mıṣr'a varur*.
- 622 Tartı bozuk.
Melik: Yazmada *Mālik*. **tuyar:** Yazmada *tuyar ol*.
- 623 **Söyleṣür:** Yazmada *Söyleṣürler*.
- 624 **her biri söyleṣür:** Yazmada *söyleṣür her biri*. **Zindān içre ƙayguru ağlaṣur:** Yazmada *Ağlaṣurlar zindān içre ƙayguru*.
- 625 **Ĥon-salār u sāƙī:** Yazmada *Sāƙī vü Ĥon-salār*.
- 626 **è:** Yazmada *ey*.
- 628 **Yapar etmek:** Yazmada *Etmek yapar*.
- 629 **Anda tuṣ:** Yazmada *Tuṣ anda*.
- 635 **Daĥı üç günden:** Yazmada *Üç günden daĥı*.
- 637 Tartı bozuk.
- 640 **Ĥon-salār':** Yazmada *Ĥon-salārı*. **Diküp ağaç:** Yazmada *Ağaç diküp*.
- 643 Tartı bozuk.

- 646 **Cebre'îl**: Yazmada *Cebrā'il*.
647 **eydür**: Yazmada *eydür yā*.
648 **sevdürdi kim**: Yazmada *kim sevdürdi*. **Ḳurtaran kim ḳardaşuñdan**:
Yazmada *Ḳardaşlaruñdan kim ḳurtardı*.
649 Tartı bozuk.
651 **Kimdi ol genç oğlanı**: Yazmada *Ol genç oğlanı kim-idi*. **Kimdi saña
bu ḳamuyı**: Yazmada *Bu ḳamuyı kim-idi saña*.
652 **Cebre'îl**: Yazmada *Cebrā'il*.
653 **Necāti kāfirden umduñ kendüñe**: Yazmada *Kāfirden umduñ necāt
kend' özüñe*.
654 **Cebre'îl**: Yazmada *Cebrā'il*.
657 **Cebre'îl**: Yazmada *Cebrā'il*.
658 Tartı bozuk.
661 **oturur**: Yazmada *oturmuş*.
662 **Geldi yakın**: Yazmada *Yakın geldi*.
663 **Gelürem Ken'ān'dan**: Yazmada *Ken'ān'dan geldüm dēdi*. **Ḳayurur
dün gün atañ Ya'ḳüb**: Yazmada *Atañ Ya'ḳüb ḳayurur dün gün*.
668 Tartı bozuk.
Bunda ğarībüm bezergānum: Yazmada *Bāzergānum ğarībüm bunda*.
669 **şāra**: Yazmada *şāhra*.
674 Tartı bozuk.
gördüm anı: Yazmada *gördüm*. **Budağı-y-çün**: *Budağı-y-içün*.
675 **Ol durur Ya'ḳüb şıfaṭlu**: Yazmada *Ol şıfaṭlu Ya'ḳüb durur*. **dēdüñ**:
Yazmada *dēdüñ*.
676 **ēşitdi Yūsuf atası**: Yazmada *Yūsuf ēşitdi atası*.
677 **çün Ken'ān'a**: Yazmada *Ken'ān'a çün*.
678 **Dēyesin ḳıldı selām**: Yazmada *Selām ḳıldı dēyesin*.
679 Tartı bozuk.
680 **Aldı ol demlüci 'Arab**: Yazmada *Ol demlüci 'Arab aldı*.
682 **ne-dēsün**: Yazmada *ne-dērsün*.
684 **ben görüp geldüm**: Yazmada *görüp geldüm ben*. **Selāmın getürdüm
uş**: Yazmada *Selāmını getürdüm*.
685 **Girdi ol kız**: Yazmada *Ol kız girdi*.
691 **şorduñ-m'**: Yazmada *şorduñ-mi*. **gördüñ-m'**: Yazmada *gördüñ-mi*.
695 Tartı bozuk.
697 **Ḳıldı du'ā vardı 'Arab**: Yazmada *Du'ā ḳıldı 'Arab vardı*.
698 **o er**: Yazmada *dildār*.
701 **oldı Yūsuf'a**: Yazmada *Yūsuf'a oldı*. **Cibrîl**: Yazmada *Cebrā'il*.
702 **İmdi ḳurtulduñ Ḥaḳ'a**: Yazmada *Ḳurtulduñ imden ğerü*.
703 **Geldi sultānlıḳ**: Yazmada *Sultānlıḳ geldi*. **Eyle ḳulluḳ**: Yazmada
Ḳulluḳ eyle.
704 **Şükr édüp secde ḳiluban**: Yazmada *Secde ḳiluban şükr édüp*.
707 **Yēr semizleri**: Yazmada *Semizleri yēr*.
708 Tartı bozuk.

- 709 Tartı bozuk.
- 710 **Ol Melik Reyyân:** Yazmada *Mâlik Reyyân ol.*
- 711 **Ögine şarâb-dâruḡ:** Yazmada *Şarâb-dâruḡ ögine.*
- 712 **Bir kez ırḡar anda şarâb-dâr:** Yazmada *Şarâb-dâr bir kez anda ırḡar.*
- Dêr ... baḡa:** Yazmada *Ol ... eydür baḡa.*
- 713 **Gêçdi ögünḡden ne:** Yazmada *Ögünḡden ne geçdi.*
- 714 Tartı bozuk.
- 715 **Eyt neden bildünḡ:** Yazmada *Neden bildünḡ eyt.*
- 716 Tartı bozuk.
- 718 **imdi têt:** Yazmada *têt imdi.*
- 719 **bir ‘ahdüm benüm:** Yazmada *benüm bir ‘ahdüm.*
- 720 **ben’:** Yazmada *beni.*
- 721 Tartı bozuk.
- 722 **bir anuḡ:** Yazmada *anuḡ bir.*
- 724 **yüzne yeḡin:** Yazmada *yeḡin yüzine.*
- 726 Tartı bozuk.
- 727 **Yêdi yaş sünbül ki ol:** Yazmada *Ol ki yêdi yaş sünbül.*
- 728 **Ol ki yâḡud:** Yazmada *Yâḡud ol.*
- 730 **Şoḡra andan:** Yazmada *Andan şoḡra.*
- 731 Tartı bozuk.
- yıl:** Yazmada *yıldan.*
- 733 **Êşidür Reyyân melik:** Yazmada *Mâlik Reyyân êşidür.* **Gêydürünḡ varuḡ aḡa:** Yazmada *Varuḡ aḡa gêydürünḡ.*
- 735 Tartı bozuk.
- Geldi şarab-dâr:** Yazmada *Şarab-dâr geldi.*
- 736 **mâlik seni:** Yazmada *seni mâlik.* **Geldi eylük:** Yazmada *Eylük geldi.*
- 738 **Zelḡâ:** Yazmada *Zelîḡâ.*
- 739 **toḡradı nêçün:** Yazmada *nêçün toḡradılar.*
- 740 Tartı bozuk.
- 741 **Ḥâzr olur Zelḡâ daḡı:** Yazmada *Zelîḡâ daḡı ḡâzır olur.*
- 746 **bola ki eytdüm:** Yazmada *eytdüm bolay-ki.*
- 747 **Çün Melik Reyyân:** Yazmada *Melik Reyyân çün.*
- 748 **Zelḡâ’ya:** Yazmada *Zelîḡâ’ya.*
- 749 **Zelḡâ’yı:** Yazmada *Zelîḡâ’yı.*
- 750 Tartı bozuk.
- Yüsuf’a zindânda ol:** Yazmada *Ol zindânda Yüsuf’a.*
- 751 Tartı bozuk.
- 753 **Bola ki:** Yazmada *Bolay-ki.*
- 754 **Bunları Yüsuf diler:** Yazmada *Yüsuf diler bunları.* **Buları mâlik baḡışlar:** Yazmada *Baḡışlar mâlik buları.*
- 755 **varsa:** Yazmada *var-ısa.* **Ḳurtulur âzâd olur:** Yazmada *Âzâd olur ḡurtulur.*
- 756 **Cebre’îl:** Yazmada *Cebrâ’il.* **geldi sulḡânlıḡ:** Yazmada *sulḡânlıḡ geldi.*

- 757 **Şāra:** Yazmada *Şahra*.
- 758 **Bindi tahta oldı sulṭān:** Yazmada *Tahta bindi sulṭān oldı*.
- 759 **Yūsuf'ı Reyṡān daḥı:** Yazmada *Reyṡān daḥı Yūsuf'ı*.
- 761 **Ol kıyāmetde emir kıla:** Yazmada *Kıyāmetde emir kıla ol*. **Cebre'īl:** Yazmada *Cebrā'il*.
- 763 Tartı bozuk.
- 765 **Cebre'īl:** Yazmada *Cebrā'il*.
- 766 **Cebre'īl:** Yazmada *Cebrā'il*.
- 767 **sizlerüñ:** Yazmada *sizüñ*. **Ötrü neden:** Yazmada *Neden ötrü*.
- 768 **Dün ü:** Yazmada *Dün*.
- 770 Tartı bozuk.
- 771 Tartı bozuk.
- kılmaz ziyān:** Yazmada *ziyān kılmaz*.
- 772 **Eydeler anlar:** Yazmada *Anlar eydeler*.
- 773 **Biz unutduḡ:** Yazmada *Unutduḡ biz*.
- 774 **Cebre'īl:** Yazmada *Cebrā'il*.
- 775 **ol eşitdiler:** Yazmada *eşitdiler ol*.
- 777 **Ḥālümüz bildür bizüm zinhār:** Yazmada *Zinhār bizüm ḥālümüzü bildür*.
- 778 **Ol bizi Ḥaḡ'dan ümīddür:** Yazmada *Ümīddür Ḥaḡ'dan bizi ol*.
- 779 **ol-dem Cebre'īl:** Yazmada *Cebrā'il ol-dem*. **Vère ümmetden ḥaber:** Yazmada *Ḥaber vère ümmetinden*.
- 782 Tartı bozuk.
- 783 Tartı bozuk.
- and':** Yazmada *anda*.
- 784 **Göynümeḡi:** Yazmada *Göynümek*.
- 785 **Çıkraşup bëyinleri:** Yazmada *Bëyinleri çıkraşup*.
- 786 Tartı bozuk.
- 787 **Bunlar ağlaşurlar:** Yazmada *Ağlaşurlar bunlar*.
- 788 Tartı bozuk.
- Zencir oddan:** Yazmada *Oddan zencir*.
- 792 **Cebre'īl:** Yazmada *Cebrā'il*. **ḥabibi:** Yazmada *ḥabibi Muḥammed*. **ne ède:** Yazmada *n'ède*.
- 794 **baḡşladum:** Yazmada *baḡşladum*. **Ḳıldılarsa nece kim:** Yazmada *Nece kim kıldılarsa*.
- 797 **Dèye āzād olduḡuz:** Yazmada *Āzād olduḡuz dèye*.
- 798 **Bu sözi ümmet daḥı:** Yazmada *Ümmet daḥı bu sözi*.
- 799 **Daḥı bunlardan ṡamu:** Yazmada *ṡamu daḥı bunlardan*.
- 802 **Ola abbaḡ:** Yazmada *Abbaḡ ola*.
- 803 **Ḳamunuñ:** Yazmada *Ḳamusunuñ*.
- 805 **Geldi 'aşıler:** Yazmada *'Aşıler geldi*.
- 807 **dèyü zinhār:** Yazmada *zinhār dèyü*.
- 808 **gider bizden:** Yazmada *bizden gider*. **èlet bizi:** Yazmada *bizi èlet*.
- 809 **nişānla:** Yazmada *nişān-ıla*.

- 810 **êşitdi bu sözi:** Yazmada *bu sözi êşitdi.*
- 812 **Şoŋra andan:** Yazmada *Andan ŋoŋra.*
- 813 **Vère hürî:** Yazmada *Hürî vère.*
- 814 Tartı bozuk.
Vère köşkler: Yazmada *Köşkler vère.* **Hem:** Yazmada *Dürlü.*
- 815 **Şonra andan:** Yazmada *Andan ŋoŋra.* **Anı mü'minler:** Yazmada *Mü'minler anı.*
- 816 **Bize yâ Rab:** Yazmada *Yâ Rab bize.*
- 817 Tartı bozuk.
- 819 **Kim Melik Reyyân:** Yazmada *Mâlik Reyyân kim.*
- 820 **Yüsuf'uş:** Yazmada *Yüsuf.* **Oldı zindân ehli âzâd:** Yazmada *Zindân ehli âzâd oldı.*
- 821 **Hağ size 'aceb midür:** Yazmada *'Aceb midür Hağ size.*
- 824 **hazne:** Yazmada *hazne içreki.* **ısmarla hep:** Yazmada *hep ismarla.*
- 826 **Mâlım Reyyân melik:** Yazmada *Mâlik Reyyân mâlım.*
- 827 **Êtdi buyruğ:** Yazmada *Buyurdi.* **ekin:** Yazmada *ekin çoğ.*
- 828 Tartı bozuk.
- 830 **Bitmez ot yağmaz ki yağmur:** Yazmada *Yağmaz yağmur nebât bitmez.*
- 831 Tartı bozuk.
- 832 **Vêrdiler ikinci yıl:** Yazmada *İkinci yıl vèrürler.* **Aldılar buğday:** Yazmada *Buğday alurlar.*
- 833 **At katır üçünci yıl:** Yazmada *Üçünci yıl at katır.* **Yüsuf'a buğday aluban:** Yazmada *Buğday aluban Yüsuf'a.*
- 834 **Şatdılar dördünci yıl:** Yazmada *Dördünci yıl şatdılar.* **Yêdiler buğday alup:** Yazmada *Buğday alup yêdiler.*
- 835 **Yêdiler beşinci yıl mülk:** Yazmada *Beşinci yıl yerler mülkler.* **Vêrüben buğday ki Yüsuf:** Yazmada *Kim Yüsuf buğday vèrüben.*
- 836 Tartı bozuk.
hem oğul kız: Yazmada *oğlın kızların.*
- 837 Tartı bozuk.
- 838 **yıldan kim:** Yazmada *yıldan.*
- 839 **Cibrîl eytdi kim Yüsuf'a:** Yazmada *Cebrâ'il Yüsuf'a eytdi ki.* **Êtdi buyruğ:** Yazmada *Buyruğ êtdi.* **şârdan:** Yazmada *şahrdan.*
- 840 **Bu halâyık ayda bir:** Yazmada *Ayda bir kez bu halâyık.*
- 842 **Ayda bir Yüsuf çıhar şârdan:** Yazmada *Çıhardı Yüsuf ayda bir kez şahırdan.*
- 845 **Ehli cennet:** Yazmada *Cennet ehli.*
- 847 **Kıl hâşıl mağşüdümüzi:** Yazmada *Mağşüdümüzi hâşıl kıl.*
- 848 **Al-karimu:** Yazmada *Ki al-kârimu.*
- 850 **Dağı Yüsuf'ı şatan hoca:** Yazmada *Yüsuf'ı şatan hoca dağı.* **Kend' özin kırk oğlı-y-ıla:** Yazmada *Kırk oğlıyla kend' özini.*
- 851 **Yüsuf anuğ üzre bu kez:** Yazmada *Bu kez Yüsuf anuğ üzre.*
- 852 **Cebre'îl:** Yazmada *Cebrâ'il.* **Oldı kul kim:** Yazmada *Kul kim oldı.*

- 854 **şārdan:** Yazmada *şahrdan*. **Saḡa qarşu kim gelür gör:** Yazmada *Gör saḡa kim gelür qarşu*.
- 856 **Ṭāzisin:** Yazmada *Ṭāzisini*.
- 857 **Binse Yūsuf:** Yazmada *Yūsuf binse*.
- 858 **kamu Mışırlu:** Yazmada *Mışırlu kamu*.
- 859 **dêrildi:** Yazmada *dêrilürdi*.
- 859 **Bindi bilürlerdi Yūsuf:** Yazmada *Bilürlerdi Yūsuf bindi*.
- 860 **At tūrur kim aḡa ol Yūsuf:** Yazmada *Ol at tūrur ki Yūsuf aḡa*. **Kişner ol at binicek:** Yazmada *Binicek kişner ol at*.
- 862 **Çıkıdı şārdan gördi Yūsuf:** Yazmada *Yūsuf çıkar şahrdan görür ki*.
- 864 **Cebre'îl:** Yazmada *Cebrā'il*.
- 866 **gêyür:** Yazmada *gêydür*.
- 867 **döndi:** Yazmada *döner*.
- 869 **Oldı yoḡsul oldı muhtāc:** Yazmada *Yoḡsul oldı muhtāc oldı*. **günde:** Yazmada *günde yemek*.
- 870 **Gêydi kilim:** Yazmada *Kilim gêydi*. **Oldı yoḡsul:** Yazmada *Yoḡsul oldı*.
- 871 **Oldı görmez:** Yazmada *Görmez oldı*. **oldı Yūsuf:** Yazmada *Yūsuf oldı*.
- 872 **Êşide Yūsuf:** Yazmada *Yūsuf êşide*.
- 876 Tartı bozuk.
- 877 **Zelîhā ismarladı:** Yazmada *Ismarladı Zelîhā*. **Yūsuf ol vaḡt kim:** Yazmada *Ol vaḡt kim Yūsuf*.
- 878 **êlt:** Yazmada *êlet*.
- 879 **Bola ki:** Yazmada *Bolay-ki*.
- 880 **Zelḡā'ya:** Yazmada *Zelîhā'ya*.
- 881 **Zelḡā'ya:** Yazmada *Zelîhā'ya*. **Yūsuf'uḡ uş geldi:** Yazmada *Geldi uş Yūsuf'uḡ*.
- 882 **anı getürdi:** Yazmada *getürdi anı*. **üze:** Yazmada *üzre*.
- 883 **Eyle tîmār:** Yazmada *Tîmār eyle*.
- 884 **anı Yūsuf:** Yazmada *Yūsuf anı*. **Ol ne ḡod êşitdi:** Yazmada *Ne ḡod êşitdi ol*.
- 885 **geld':** Yazmada *geldi*. **Ḳaḡıdı şoḡrandı çoḡ:** Yazmada *Çoḡ şoḡrandı kaḡıdı*.
- 886 **Āḡir ac koyduḡ tūlaz yoḡsul:** Yazmada *Tūlaz yoḡsul ac koyduḡ āḡir*.
- 888 **Yūsḡ kulkan:** Yazmada *Yūsuf kul-iken*.
- 889 Tartı bozuk.
- 890 **inandum:** *inandum bir*.
- 892 **Geldi Yūsuf yine hem:** Yazmada *Yine Yūsuf geldi*. **Ṭurdı yol üstinde Zelḡā:** Yazmada *Yol üstinde Zelîhā tūrdu*.
- 893 **sen esirge bir iş êt:** Yazmada *esirge sen bir êşit*.
- 896 **Zelḡā bî-çāre benem:** Yazmada *Zelîhā benem bî-çāre*. **Eyle tîmār:** Yazmada *Tîmār eyle*.
- 897 **dün ü:** Yazmada *dün*.

- 900 **Zelhâ:** Yazmada *Zelîhâ*. **Kıldı âh kamçı oda düşdi:** Yazmada *Âh kıldı düşdi kamçı oda*.
- 901 **Görđi ol Yūsuf anı:** Yazmada *Anı görđi ol Yūsuf*.
- 902 **Ťurđı Yūsuf Zelhâ:** Yazmada *Zelîhâ Yūsuf Ťurmuşđı*. **Geldi Cebrâ'il ênüp:** Yazmada *Cebrâ'il ênüp geldi*.
- 903 Tartı bozuk.
Zelhâ'yı: Yazmada *Zelîhâ'yı*.
- 904 **Anı cüftlen:** Yazmada *Cüftlen anı*.
- 905 **Vêre yigitlik:** Yazmada *Yigitlik vêre*.
- 906 Tartı bozuk.
- 907 **çıkdı:** Yazmada *çıkar*. **Zelhâ'yı:** Yazmada *Zelîhâ'yı*. **sâraya:** *sarây*.
- 908 **Cebre'îl:** Yazmada *Cebrâ'il*.
- 910 **Hem Melik Reyyn dahı:** Yazmada *Melik Reyyn dahı hem*.
- 911 **Yeyüben çün:** Yazmada *Çün yeyüben*.
- 912 **Girdi Zelhâ-y-ıla Yūsuf:** Yazmada *Girür Yūsuf Zelîhâyıla*.
- 913 **Anda kızlanur Zelîhâ:** Yazmada *Kızlanur Zelîhâ anda*.
- 914 **Anda Yūsuf:** Yazmada *Yūsuf anda*. **Zelhâ:** Yazmada *Zelîhâ*.
- 915 **Zelhâ:** Yazmada *Zelîhâ*.
- 916 **Kılsa KoŤıfar kaçan:** Yazmada *Kaçan kılsa KoŤıfar*.
- 918 **Zelhâ'dan:** Yazmada *Zelîhâ'dan*.
- 920 **idi:** Yazmada *adı*. **Ol qalanınuŤ Kaş'an-durur:** Yazmada *Kaş'an-durur ol qalanınuŤ*.
- 921 **ulu:** Yazmada *uludan*.
- 922 Tartı bozuk.
- 923 Tartı bozuk.
sultân ki Yūsuf: Yazmada *Yūsuf sultân*.
- 924 Tartı bozuk.
buyurup: Yazmada *buyuruban*.
- 926 **Buyurup:** Yazmada *Buyurđı*.
- 927 **Kim-'dügin:** Yazmada *Kim-idügin*.
- 928 **Yūsuf'un maŤşüđi ol:** Yazmada *MaŤşüđi ol Yūsuf'uy*. **Dêrđi kaçan gele görem:** Yazmada *Kaçan gele görem dêrđi*.
- 929 Tartı bozuk.
- 930 Tartı bozuk.
- 933 Tartı bozuk.
- 934 **Kimisi:** Yazmada *Kimi*.
- 936 Tartı bozuk.
Mısr'a Yūsuf müşebbek: Yazmada *Yūsuf Mısr'a müşebbek*.
- 937 Tartı bozuk.
- 938 **qardaşların:** Yazmada *qardaşlarını*. **Gêrü ol müşebbekin:** Yazmada *Müşebbekin ol gêrü*.
- 939 Tartı bozuk.

- 940 **Kim mü'mindür ol kişi:** Yazmada *Ol kişi kim mü'mindür. **kademd'**:*
Yazmada *kademde.*
- 942 Tartı bozuk.
Uçmağa mü'minleri çün: Yazmada *Mü'minleri çün uçmağa.*
- 943 Tartı bozuk.
Kala uçmaqlık uçmağda: Yazmada *Uçmaqlık uçmağda kalalar.*
kimse: Yazmada *kimesne.*
- 945 **Ķamu varur anda buğday:** Yazmada *Varur anda buğday kamu.*
- 946 **Buğalur Ya'küb nebî:** Yazmada *Ya'küb nebî buğalur. Oğıdı*
oğlanların: Yazmada *Oğlanların oğıdı.*
- 947 **anuç katına varasız:** Yazmada *varasız anuç katına.*
- 948 **Ben eşitdüm:** Yazmada *Eşitdüm ben.*
- 949 **Çün aña lâ-büd:** Yazmada *Lâ-büd aña çün.*
- 950 **Oldı hâzır kıldı on oğlı:** Yazmada *On oğlı hâzır oldı kıldı.*
- 951 **gıtdiler:** Yazmada *giderler.*
- 953 Tartı bozuk.
Vêür etmek: Yazmada *Etmek vêür.*
- 954 Tartı bozuk.
- 955 **Anı bunlar göricek:** Yazmada *Bunlar görür anı çok. Çok cömerdmış:*
Yazmada *Cömerd imiş.*
- 956 Tartı bozuk.
Her: Yazmada *Her kim.*
- 957 Tartı bozuk.
- 958 **Anları Yūsuf baqar köşkten:** Yazmada *Yūsuf baqar köşkten anları.*
- 959 **Baqar 'acebler vezîr:** Yazmada *Vezîr baqar 'acebler.*
- 960 **Bize sen vèrgil haber:** Yazmada *Haber vèrgil bize sen.*
- 961 **Anlara şor:** Yazmada *Şor anlara.*
- 962 **Geldiler Ken'an'dan:** Yazmada *Ken'an'dan geldiler hem.*
- 963 **Anları ni'met-ile:** Yazmada *Ni'met-ile anları.*
- 964 **Getürür vezîr varur:** Yazmada *Vezîr varur getürür. **Ķondurur:***
Yazmada *Ķondarur.*
- 965 **Yêdürür ni'met töker:** Yazmada *Ni'met töker yêdürür. Yêr bular*
kendüsi: Yazmada *Bunlar yêrler kendü.*
- 966 **Biri:** Yazmada *bir. vêür bular:* Yazmada *vêürler bunlar. altun 'Azîz*
bizde: Yazmada *'Azîz bizde altun.*
- 967 **baqmaya-y-ıdı:** Yazmada *baqmayaydı.*
- 968 **Yahūd':** Yazmada *Yahūda. ne ki bunlar:* Yazmada *bunlar ki ne.*
- 969 **Êşidür Yūsuf bulardan:** Yazmada *Yūsuf eşidür bunlardan. Anda*
ağlar: Yazmada *Ağlar anda.*
- 970 Tartı bozuk.
Gelür qardaşlarına: Yazmada *Qardaşlarına gelür ol.*
- 971 **Nêçe qardaşsız yâ:** Yazmada *Yâ nêçe qardaşsız.*
- 972 Tartı bozuk.
şerîfüz: Yazmada *şerîflerüz.*

- 974 **Yédi kırt kiçimüzi:** Yazmada *Kiçimüzi kırt yédi.*
- 975 **Ğıla peygâmbere kaçan:** Yazmada *Peygâmbere kaçan ğıla.*
- 979 **biz:** Yazmada *bize.* **düş:** Yazmada *düşin.*
- 980 **Néce atası düşün:** Yazmada *Atası düşün néce.*
- 981 Tartı bozuk.
- 985 **Buğda:** Yazmada *Buğday.*
- 986 Tartı bozuk.
- 988 **Gèrü varıcağ eve:** Yazmada *Varıcağ eve gèrü.*
- 989 **Buğda vérem:** Yazmada *Vérem buğday.*
- 992 **Varsa:** Yazmada *Var-ısa.*
- 993 **iyisini:** Yazmada *iyisin.*
- 994 **Tā ki:** Yazmada *Tā.* **Dün ü:** Yazmada *Dün.*
- 1003 Tartı bozuk.
oğlanların': Yazmada *oğlanlarına.*
- 1007 **Dèdi sultān:** Yazmada *Sultān dèdi.*
- 1008 **Ne durur mağşuduğuz:** Yazmada *Mağşuduğuz ne durur.*
- 1010 **Èltdüğüz:** Yazmada *Èletdüğüz.*
- 1011 **Kim bunı dahı dilersiz:** Yazmada *Bunı dahı dilersiz kim.* **Èltüben:**
Yazmada *Èletüben.*
- 1012 **Alduğuz Yüsfi'ı nite kim:** Yazmada *Nite kim alduğuz Yüsfi'ı.*
- 1014 **Bir uğurda kamusı:** Yazmada *Kamusı bir uğurda.*
- 1015 **èltdüğü:** Yazmada *èldüğü.* **gördi bir bir:** Yazmada *bir bir gördi.*
- 1016 Tartı bozuk.
ALLĀH: *Ğur'an:* 12. Yūsuf 65.
- 1017 **ol begenmedi:** Yazmada *begenmedi ol.*
- 1018 **Yine ol ğumāşı:** Yazmada *Ol ğumāşı yine.*
- 1020 **Kim kaçan illā:** Yazmada *İllā kaçan kim.* **şāra:** Yazmada *şāhra.*
- 1022 **Varasız çün ol şāra:** Yazmada *Çünki varasız ol şāhra.*
- 1023 **yöneldi:** Yazmada *yöneldiler.* **Saklayup:** Yazmada *Saklarlar.*
- 1024 **Mısr'a girdiler kaçan:** Yazmada *Kaçan kim Mısr'a girdiler.* **Girdiler iki iki olup şāra:** Yazmada *İki iki olup girdiler şāhra.*
- 1025 **Ğaldı Bünyāmīn:** Yazmada *Bünyāmīn ğaldı.*
- 1026 **Ğapuda Şemdīn turur:** Yazmada *Şemdīn turur ğapuda.* **Geldi Bünyāmīn hem ol:** Yazmada *Bünyāmīn geldi hem.*
- 1027 **bilmez-idi:** Yazmada *bilemezdi.* **bilür görürse hod:** Yazmada *ho bilür görürse.*
- 1028 **Geldi Cebrā'il:** Yazmada *Cebrā'il geldi.*
- 1031 Tartı bozuk.
- 1032 **Ğapudan Şemdīn ğomaz:** Yazmada *Şemdīn ğomaz ğapudan.* **Kimse:**
Yazmada *Kimesne.*
- 1034 **Vèrdi selām:** Yazmada *Selām vèrdi.*
- 1036 Tartı bozuk.
Ken'an: Yazmada *Ken'an'dan.* hem **benüm:** Yazmada *benüm hem.*

- 1037 **Geldüm on ƣardaşum-ıla:** Yazmada *On ƣardaşum-ıla geldüm.*
- 1039 **Ƙanda öğrendüñ haber vër:** Yazmada *Haber vër ƣanda öğrendüñ.*
- 1040 Tartı bozuk.
anda: Yazmada *anda bu.*
- 1041 **gösterüp:** Yazmada *gösterdi.*
- 1042 Tartı bozuk.
Hem ƣıƣardı vërdi bir demlüc: Yazmada *Ƙıƣardı bir demlüc vërdi.*
- 1043 Tartı bozuk.
demlüc: Yazmada *demlücdi.* **Degerdi:** Yazmada *deger-idi.*
- 1044 **Aldı Bünyāmīn:** Yazmada *Bünyāmīn aldı.*
- 1045 **dër:** Yazmada *dër ben.*
- 1046 **Ëltdi Yūsuf:** Yazmada *Yūsuf ëletdi.*
- 1048 **Şoñra andan gelüben bunlar:** Yazmada *Andan şoñra bunlar dañı gelür.*
- 1049 **Āh:** Yazmada *Bir āh.*
- 1050 **Anı ƣardaşları:** Yazmada *Ƙardaşları anı.*
- 1051 **Kim ne olduñ:** Yazmada *Ne olduñ kim.*
- 1052 **deveye:** Yazmada *deve.*
- 1053 **Geldi ‘İmrānīce söyledi:** Yazmada *Söyledi ‘İmrānīce geldi.*
- 1056 **Vërdi Bünyāmīn:** Yazmada *Bünyāmīn vërdi.*
- 1058 **uş inanmazsañ:** Yazmada *Ger inanmazsañ uş.*
- 1060 **İmdi eşit:** Yazmada *Ëşit imdi.*
- 1061 **Şüratın Ya‘ƣüb:** Yazmada *Ya‘ƣüb şüratın.*
- 1062 **Ol sarāyuñ ƣırƣ arış olur ëni:** Yazmada *Ƙırƣ ‘arşun ƣılır ol sarāyuñ uzunu. uzunu:* Yazmada *ëni.*
- 1063 **Ƙıldılar Yūsuf’a ne ki:** Yazmada *Ne ki ƣıldılar Yūsuf’a.*
- 1064 **Ƙaşdı öldürmek bular:** Yazmada *Öldürmek ƣaşdı bunlar.*
- 1065 **Bitide üç ‘aybı var:** Yazmada *Üç ‘aybı var dëyü bitide.*
- 1066 **Hem yalan:** Yazmada *Yalan.* **Yazdurur:** Yazmada *Yazdurdı.*
- 1067 Tartı bozuk.
Oƣur andan: Yazmada *Andan oƣur.*
- 1068 **Gördiler ƣaçan baƣup:** Yazmada *Ƙaçan baƣup görürler.*
- 1069 **Bizüm eydürler o:** Yazmada *Eydürler bizüm ol.* **yazlu:** Yazmada *yazulu.*
- 1070 **Kim bular şürata ol-dem:** Yazmada *Ol-dem kim bunlar şürata.*
- 1072 **Ƙamu bunlar ağlaşur baƣmaz:** Yazmada *Bunlar ƣamu ağlaşur baƣmazlar.* **Şordı Yūsuf:** Yazmada *Yūsuf şorar.*
- 1073 **Vardı ƣardaşlarımız:** Yazmada *Ƙardaşlarımız vardı.*
- 1075 **Yëdi ƣurd:** Yazmada *Ƙurd yëdi.* **Anı añduƣ:** Yazmada *Añduƣ anı.*
- 1077 **ëltüñ:** Yazmada *ëletüñ.* **toynca bular:** Yazmada *bunlar toynca.*
- 1078 **Ëltdiler:** Yazmada *Ëletdiler.*
- 1081 **Kim şorar Yūsuf aña:** Yazmada *Yūsuf şorar aña kim.* **bir nedendür:** Yazmada *nedendür bir.*
- 1082 **Yëdi bunlar:** Yazmada *Bunlar yëdi.*

- 1084 Tartı bozuk.
 1086 Tartı bozuk.
aķar eksilmez: Yazmada *eksilmez aķar*.
 1089 **Ŧurđı YÛsuf dağı:** Yazmada *YÛsuf dağı Ŧurđı*.
 1090 **Girdi BÛnyâmĭn:** Yazmada *BÛnyâmĭn girdi*. **gögÛsin:** Yazmada *lögessin*.
 1096 **bir nedendÛr:** Yazmada *nedendÛr bir*.
 1098 **gözden:** Yazmada *gözÛmden*.
 1100 **Yoĝ-ımiş Ken‘ân‘da hęc:** Yazmada *Ken‘ân‘da hęc yoĝ-ımiş*.
 1101 **Ol:** Yazmada *Ol ki*.
 1102 **ol senÛĝ:** Yazmada *senÛĝ ol*. **hoş-durur:** Yazmada *hoşdur*.
 1105 **ķavuşdur beni göreyÛm:** Yazmada *beni ķavuşdur aņa görem*.
Ķandadur dër yâ: Yazmada *Yâ ķandadur dër*.
 1108 Tartı bozuk.
ħalvet-ħāney‘: Yazmada *ħalvet-ħāneye*.
 1110 **BÛnyâmĭn girÛr:** Yazmada *girÛr BÛnyâmĭn*.
 1111 Tartı bozuk.
 1112 **benden oldu ol:** Yazmada *oldı ol benden*.
 1114 **Oldı ırmaķ gözi yaşı:** Yazmada *Gözi yaşı ırmaķ oldu*.
 1115 **Nāzenĭn ol:** Yazmada *Ol nāzenĭ*.
 1116 **Ķavzanup kendÛsi:** Yazmada *KendÛ dağı ķavzanup*. **DÛn ü:** Yazmada *DÛn*.
 1117 **Gëymedi bir Ŧon ki kırķ yıldur:** Yazmada *Ķırķ yıldur ki gëymedi bir Ŧon*.
 1118 Tartı bozuk.
Ķızuĝ oĝluĝ: Yazmada *Oĝluĝ kızuĝ*.
 1119 **var üç oĝlum:** Yazmada *üç oĝlum var*. **VërdÛm ef‘ālÛne beĝzer:** Yazmada *Ef‘ālÛne beĝzer aduĝ vërdÛm*.
 1120 **birine vërdÛm:** Yazmada *ad vërdÛm birine*. **Dağı YÛsuf birine:** Yazmada *Birine dağı YÛsuf*.
 1121 **Uşbu maķşÛdın işÛĝ eyt ne idi:** Yazmada *MaķşÛdın eyt uşbu işÛĝ neydi*.
 1122 Tartı bozuk.
Yëdi ķurd YÛsuf‘ı: Yazmada *YÛsuf‘ı ķurd yëdi*.
 1123 Tartı bozuk.
 1124 **Ķurd dëdÛm bir oĝluma:** Yazmada *Bir oĝluma Ķurd dëdÛm*. **Ķan dëdÛm ikinci:** Yazmada *İkinci Ķan dëdÛm*.
 1125 **VërdÛm ad üçÛnciye:** Yazmada *ÜçÛnci ad vërdÛm*.
 1128 **bularuĝ:** Yazmada *bunlaruĝ*.
 1129 Tartı bozuk.
ËşidÛĝ YÛsuf‘ı kim imdi: Yazmada *İmdi eşidÛĝ YÛsuf‘ı kim*.
 1131 **Kim YÛsuf buyurđı:** Yazmada *YÛsuf buyurđı ki*.
 1132 Tartı bozuk.

- Yēsün otursun ʔaʕām ʔoysun dēgin:** Yazmada *Otursun ʔaʕām yēsün ʔoysun dēdūgin.*
- 1133 **ünder-iken:** Yazmada *ünde-y-iken.* **Anda Bünyāmīn:** Yazmada *Bünyāmīn anda.*
- 1134 **ʔarındaş:** Yazmada *ʔardaş.*
- 1135 **arada:** Yazmada *yérde.*
- 1136 Tartı bozuk.
bular ʔaʕāmdan: Yazmada *ʔaʕāmdan bunlar.*
- 1137 **ʔıldılar duʕā:** Yazmada *Duʕā ʔıldılar.*
- 1139 **Ēdüben alʔış:** Yazmada *Alʔış ēdüben.* **Bindürür Yūsuf çeri:** Yazmada *Yūsuf çeri bindürür.*
- 1140 **ʔāfleiy ol:** Yazmada *Ol ʔāfleiy.*
- 1141 **Leşker ü ʔaşem ʔamu:** Yazmada *Leşker ʔaşem ʔamusı.*
- 1143 **biz şāʕ ki:** Yazmada *ki biz şāʕ.*
- 1144 **Egrilik hēç:** Yazmada *Hēç egrilik.*
- 1145 **İki yıl ʔulluʔ ʔılır:** Yazmada *ʔulluʔ ʔılır iki yıl.*
- 1146 Tartı bozuk.
getürdiler buları: Yazmada *buları getürdiler.*
- 1147 **Bindi Yūsuf:** Yazmada *Yūsuf bindi.* **gör aratdı:** Yazmada *aratdı gör.*
- 1149 **Buğda:** Yazmada *Buğday.*
- 1152 **Var-ıdı bir ʔardaş:** Yazmada *Bir ʔardaş var-ıdı.* **Ol bêter oğrı-y-ıdı bundan:** Yazmada *Oğrı-y-ıdı bundan bêter ol.*
- 1155 **Yūsuf'ı severdi ol dāya:** Yazmada *Ol dāya Yūsuf'ı severdi.* **Var-ıdı bir boncuğı key:** Yazmada *Bir boncuğı vardı.*
- 1156 **Getürüp:** Yazmada *Getürdi.*
- 1157 **Döymedi ol dāya:** Yazmada *Ol dāya döymedi.*
- 1160 **N'ēdeyim ʔızıl yāʔūtdur:** Yazmada *ʔızıl yāʔūtdur n'ēdeyim.*
- 1161 **Vardı Yaʕʔūb:** Yazmada *Yaʕʔūb vardı.*
- 1162 **boncuğı:** Yazmada *boncuğın.*
- 1163 **Anı Yaʕʔūb:** Yazmada *Yaʕʔūb anı.* **Gērü var:** Yazmada *Var gērü.*
- 1164 **Yūsuf alurdı ʔaʕām yérken:** Yazmada *ʔaʕām yérken Yūsuf alurdi.*
- 1169 **Anda Yūsuf:** Yazmada *Yūsuf anda.* **zindān dapa ēletdürür:** Yazmada *zindā dapa ēledürür.*
- 1170 Tartı bozuk.
ayağ'na: Yazmada *ayağına.*
- 1171 Tartı bozuk.
Eyle āzād: Yazmada *Āzād eyle.*
- 1172 Tartı bozuk.
Atamuz ağırla vü: Yazmada *Ağırla atamuzı.* **Eyledük biz bizden ʔutğıl:** Yazmada *Bizden ʔutğıl biz eyledük.*
- 1174 **ʕādil:** Yazmada *ʕadl.*
- 1175 **ʔanışuban:** Yazmada *ʔanışudılar.* **Dēr Yahūda başı:** Yazmada *Yahūda eydür baş.*

- 1176 **Alalum bâzâra girüp:** Yazmada *Bâzâra girelüm alalum. şârluyı:*
Yazmada *şahrıuyı.*
- 1177 **şârluyı:** Yazmada *şahrıuyı. içre:* Yazmada *içinde.*
- 1178 Tartı bozuk.
Bünyâmîn'': Yazmada *Bünyâmîn'i. Kim bu şârda:* Yazmada *Bu şahrda kim.*
- 1179 **sıdurdı kim:** Yazmada *sıdurdı.*
- 1180 **eytdi Yûsuf:** Yazmada *Yûsuf eytdi.*
- 1183 **Oldı kuşluk:** Yazmada *Kuşluk oldı.*
- 1184 **Eytdiler qardaşları:** Yazmada *Qardaşları eytdiler. şâr:* Yazmada *şahr.*
- 1185 **eydür ki:** Yazmada *eydür.*
- 1186 **anı cānum:** Yazmada *cānum anı.*
- 1187 **Aşlı peygāber:** Yazmada *Peygāber aşlı.*
- 1188 **Ŧurur iken:** Yazmada *Ŧururlarken. Geldi Yûsuf'dan:* Yazmada *Yûsuf'dan geldi.*
- 1189 **yaş gözlerinden:** Yazmada *gözlerinden yaş.*
- 1190 **ağırlık u hürmet:** Yazmada *hürmetler ağırlıklar.*
- 1191 **qamu:** Yazmada *qamuquz. şâr:* Yazmada *şahr.*
- 1192 **Beni qamuquz eger:** Yazmada *Eger beni qamuquz.*
- 1193 **Ŧurdi Yûsuf:** Yazmada *Yûsuf Ŧurdi.*
- 1195 **qamuquzı:** Yazmada *qamuquzı hep.*
- 1197 **İmdi destürdur varuq siz:** Yazmada *Siz varuq destürdur imdi.*
- 1198 **Dêr Yahûda:** Yazmada *Yahûda eydür.*
- 1201 **Ëtdi Bünyâmîn oğurluq:** Yazmada *Bünyâmîn oğrılık Ëtdi.*
- 1202 **Qaldı anda Yahûda:** Yazmada *Yahûda kaldı anda.*
- 1203 **ëşitdi uşbu Ya'qûb:** Yazmada *ëşidi Ya'qûb uşbu. Qıldı āh ol:*
Yazmada *Āh kıldı.*
- 1204 Tartı bozuk.
eydür yüzin': Yazmada *eydür siz yüzini.*
- 1205 **yükinden:** Yazmada *yükinde.*
- 1206 Tartı bozuk.
qāfileye: Yazmada *qāfileye. Bilürler ahvālümüz':* Yazmada *Ahvālümüzüzi bilürler.*
- 1207 **Dağı görmeklig' ikisin:** Yazmada *İkisin dağı görmeklige.*
- 1208 **de:** Yazmada *dağı.*
- 1209 **şonı düşvârlıq:** Yazmada *düşhârlıq şonı.*
- 1211 Tartı bozuk.
ALLĀH: *Qur'an: 12. Yûsuf 87.*
- 1212 **Ëndi bir gün gökden 'Azrâ'il:** Yazmada *Bir gün ëndi 'Azrâ'il gökden.*
- 1213 Tartı bozuk.
- 1214 **Eydür 'Azrâ'il:** Yazmada *'Azrâ'il eydür.*
- 1215 **sulţān durur oqluq bil:** Yazmada *oqluq sulţān durur.*

- 1216 Tartı bozuk.
Ol batılmışdur: Yazmada *Batılmış durur ol.*
- 1217 **Eydür** ‘Azrā’il: Yazmada *‘Azrā’il eydür.*
- 1218 **ètdi şükr:** Yazmada *şükr ètdi.*
- 1219 **Başını götürdi:** Yazmada *Götürdi başını.* ALLĀH: *Ḥur’ān:* 12. Yūsuf 84.
- 1221 **Bünyāmīn’üm ey görünmeyen:** Yazmada *Görünmeyenüm ey Bünyāmīn’üm.*
- 1223 Tartı bozuk.
Gitmez oldu dilümden: Yazmada *Dilümden gitmez oldu.* **oduḡ:** Yazmada *aduḡ.*
- 1226 **Eytdiler oğlanları:** Yazmada *Oğlanları eytdiler.*
- 1227 **Kes ümīdüḡi Yūsuf’dan:** Yazmada *Ümīdüḡ kes Yūsuf’dan hēç.*
- 1229 **Èşidem hem:** Yazmada *Hem èşidem.*
- 1231 **ki kuvvet:** Yazmada *kuvvet kim.*
- 1232 Tartı bozuk.
- 1233 **şār:** Yazmada *şahr.*
- 1235 **Eytdiler:** Yazmada *Eytdi.* **Bizden eyle sen kabül:** Yazmada *Ḥabül eyle sen bizden.*
- 1236 **Anda bizden güçlüler gördük:** Yazmada *Bizden güçlüler gördük anda.*
- 1239 Tartı bozuk.
- 1240 **Ya’küb’a getürdiler:** Yazmada *Getürdiler Ya’küb’a.*
- 1242 **Şonra andan vaşf kıl:** Yazmada *Andan şonra vaşf eyle.*
- 1243 **Ya’küb’dan:** Yazmada *Ya’küb’dan ol.*
- 1244 **ağlamaḡımı:** Yazmada *ağlamaḡım.*
- 1246 **Ḥasretüm varını eyt şol:** Yazmada *Şol ḥasretüm varını eyt.* **göyündüḡüm:** Yazmada *göyündüḡüm.*
- 1248 **Urduḡ ol kardaşıdur:** Yazmada *Ḥardaşıdur ol kim urduḡ.*
- 1250 Tartı bozuk.
Aḡa eytgil: Yazmada *Eytil aḡa.*
- 1251 **Ol ḥaḡīḡatde:** Yazmada *Ḥaḡīḡatde ol.*
- 1254 **gelür** ‘Azīz’e: Yazmada *‘Azīz’e gelür.*
- 1256 **kaşdum:** Yazmada *maḡşūdum.*
- 1257 **Oḡlumı:** Yazmada *Oḡlum.* **Dün ü:** Yazmada *Dün.*
- 1258 **Dün ü:** Yazmada *Dün.* **du’ā ola:** Yazmada *du’āla.*
- 1261 **Ol ‘Azīz’e varıcaḡ:** Yazmada *Varıcaḡ ol ‘Azīz’e.*
- 1262 **Varuban:** Yazmada *Mışr’a varup.*
- 1264 **Aldı Yūsuf:** Yazmada *Yūsuf aldı.*
- 1265 **öpdüm:** Yazmada *öpdüm ben.* **Dēr severdüm:** Yazmada *Severem dèdi.*
- 1267 **Açar ol bitiḡi Yūsuf:** Yazmada *Yūsuf ol bitiḡi açar.*
- 1268 Tartı bozuk.
var al: Yazmada *var.*
- 1269 **Yūsuf açar şandüḡı:** Yazmada *Şandüḡı açar Yūsuf.*

- 1271 **Bitide:** Yazmada *bitigde*.
- 1272 **Ol bitigde:** Yazmada *bitigde*. **Var üç 'aybı:** Yazmada *Üç 'aybı var*.
- 1273 **Ol yazılmışdur:** Yazmada *Yazılmışdur ol*.
- 1275 **eydür:** Yazmada *eydür bu*. **Bileyüm aḥvālını:** Yazmada *Aḥvālin bileyüm*.
- 1277 Tartı bozuk.
Var üç 'aybı: Yazmada *Üç 'aybı var*.
- 1278 **Dili tutuldu kamu:** Yazmada *Kamu dili tutuldu*.
- 1280 **haberi:** Yazmada *haberi ḥod*.
- 1282 **Ol şā'ı getürdiler:** Yazmada *Getürdiler ol şā'ı*. **Şā'ı altun mîl-ile:** Yazmada *Altun mîlle ol şā'ı*.
- 1284 **bize:** Yazmada *biz*.
- 1285 **vürür misigiz:** Yazmada *vürür misiz buḡa*. **bunı biz:** Yazmada *biz bunı*.
- 1287 **Mîli urur:** Yazmada *Urur mîli*.
- 1288 Tartı bozuk.
baḡa söyler: Yazmada *söyler baḡa*.
- 1291 Tartı bozuk.
Dér bu: Yazmada *Bu*.
- 1292 Tartı bozuk.
- 1293 **söyledi gerçek:** Yazmada *gerçek söyledi*.
- 1294 **Şā'ı bir kez yine ol Yūsuf:** Yazmada *Yūsuf yine ol şā'ı bir kez*. **Yine ol şā'ı çıḡrar u:** Yazmada *Ol şā'ı çıḡrar yine*.
- 1295 Tartı bozuk.
Gerçek mi çıkardunuz: Yazmada *Gerçek midür çıkarmışsınız*.
- 1296 **Dahı gömmişsiz şoḡını:** Yazmada *Şoḡın dahı gömmişsiz*.
- 1297 **Eytdiler kardaşları:** Yazmada *Kardaşları eytdiler*.
- 1298 **Ḳurtarup:** Yazmada *Ḳurtarmış*.
- 1299 **Anda Yūsuf kaḡdı ol şā'ı:** Yazmada *Kaḡdı ol şā'ı Yūsuf anda*. **Şā'ı eşit çıḡradı:** Yazmada *Çıḡradı şā'ı eşit*.
- 1301 **Vérđi haber baḡa bu şā'ı:** Yazmada *Haber vérđi bu şā'ı baḡa*.
- 1302 Tartı bozuk.
Şoḡra bıraḡmışsınız anı: Yazmada *Bıraḡmışsınız anı şoḡra bir*.
- 1303 Tartı bozuk.
- 1304 **Yazduḡuz yalan bitı:** Yazmada *Yalan bitı yazduḡuz*. **Şoḡra andan Taḡrı'dan hem:** Yazmada *Andan şoḡra hem Taḡrı'dan*.
- 1306 **Néce söylersiz yalan siz:** Yazmada *Néçün yalan söylersiz siz*. **Ṭamuya yalançılar:** Yazmada *Yalançılar ṭamuya*.
- 1308 **Ḳamusı yalvardılar:** Yazmada *Yalvardılar Ḳamusı*.
- 1309 **oldı görmez:** Yazmada *görmez oldı*.
- 1311 **İmdi eşit:** Yazmada *Eşit imdi*.
- 1312 **bunlara:** Yazmada *bulara*.
- 1314 **görürler bular:** Yazmada *görür bunlar*.
- 1315 **N'edelüm dér:** Yazmada *N'edelüm*.

- 1316 Tartı bozuk.
Ķıldı sultān: Yazmada *Sultān kıldı.*
- 1317 Tartı bozuk.
Söyledi çün: Yazmada *Çün söyledi.* **dér benem:** Yazmada *benem dér.*
- 1319 **Bize bağışlagil:** Yazmada *Bağışlagil bize.*
- 1320 **bağışla:** Yazmada *bağışla.*
- 1321 **Ķıldum ‘afv:** Yazmada *‘Afv kıldum.*
- 1322 **İmdi gelün:** Yazmada *Gelün imdi.*
- 1323 **Ķamusu görüşdiler:** Yazmada *Görüşdiler Ķamusu.* **Ķamunun oturdılar:** Yazmada *Oturdılar Ķamunun.*
- 1325 **Anı éltün:** Yazmada *Életün anı.*
- 1326 **Bola ki:** Yazmada *Bolay-ki.*
- 1328 **Gönlegüm éltün:** Yazmada *Gönlegümi életün.*
- 1330 **anda ol Yūsuf:** Yazmada *ol Yūsuf anda.*
- 1331 **Cebre’îl:** Yazmada *Cebrā’il.* **Bu ton:** Yazmada *Bu.*
- 1332 **Anı her kim:** Yazmada *Her kim anı.* **Dağı a‘zāsına:** Yazmada *Dağı a‘zāsına hêç.*
- 1333 **geyse:** Yazmada *geyerse.* **Geyse dertsüz kişiler:** Yazmada *Dertsüz kişi geyse.*
- 1334 Tartı bozuk.
görmez gözi: Yazmada *gözi görmez.*
- 1335 **vardur:** Yazmada *var durur.*
- 1336 **vaqt:** Yazmada *vaqtin.*
- 1337 Tartı bozuk.
peygāber ki: Yazmada *peygāber.*
- 1338 **Var-ıdı ol kırnağun:** Yazmada *Ol kırnağun vardı.*
- 1340 **Şatdı Ya‘küb:** Yazmada *Ya‘küb şatdı.*
- 1342 **Ya‘küb ayırdı:** Yazmada *ayırdı Ya‘küb.* **ağladup:** Yazmada *ağlatdı.*
- 1343 **Geldi ün hātıfdan:** Yazmada *Hātıfdan ün geldi.*
- 1345 **Oğluñı ilkin senün:** Yazmada *İlkin senün oğluñı.* **érişdürem:** Yazmada *erürem.*
- 1346 **Ya‘küb’ı ben:** Yazmada *ben Ya‘küb’ı.*
- 1347 **sebebden:** Yazmada *sebebden idi.* **dün ü:** Yazmada *dün.*
- 1348 **gêçdi delim yıl:** Yazmada *delim yıl gêçer.* **éltür:** Yazmada *életür.* **bāzregān:** Yazmada *bāzregān.*
- 1349 **Anı şatar:** Yazmada *Şatar anı.*
- 1351 **Gönlegi Ya‘küb’a ol éltüp:** Yazmada *Ol gönlegi éltüp Ya‘küb’a.*
- 1352 **élt:** Yazmada *élet.*
- 1354 **Tağrı’dan destür gelür:** Yazmada *Destür gelür Çalab’dan.*
- 1355 **Éledür Yūsuf қоhusın:** Yazmada *Yūsuf қоhusın éledür.* **Bir kez ol Ķāşıd:** Yazmada *Ķāşıd bir kez.*
- 1356 **Bildürem dêrmiş:** Yazmada *Dêrmiş bildürem.*
- 1357 Tartı bozuk.
iysi: Yazmada *iyisi.*

- 1358 Tartı bozuk.
- 1359 **İmdi Ken'ân'a Beşîr êrdi:** Yazmada *Êrdi Beşîr Ken'ân'a imdi ey.*
tonın: Yazmada *ton.* **'avrat:** Yazmada *'avrat hem.*
- 1360 **Vêrdi selâm aldı ol 'avrat:** Yazmada *Selâm vêrdi ol 'avrat aldı.*
- 1362 **ağrısı Ya'küb:** Yazmada *Ya'küb ağrısı.* **geldi Yûsuf'dan:** Yazmada *Yûsuf'dan geldi.*
- 1363 **Şaldı çün Yûsuf:** Yazmada *Yûsuf şaldı.* **Anı geldüm:** Yazmada *Geldüm anı.*
- 1364 **Çünkü ol 'avrat:** Yazmada *Ol 'avrat çün.* **Ķıldı âh hem:** Yazmada *Ķıldı.*
- 1365 **Ķıldı âh eydür ki ol:** Yazmada *Ķıldı kim eydür.* **eytdüñ-idi:** Yazmada *eytdüñ-idi ben.*
- 1366 **İlk:** Yazmada *İlkin.* **Şoñra andan:** Yazmada *Andan şoñra.*
- 1367 **Geldi Yûsuf'dan uş imdi:** Yazmada *İmdi geldi uş Yûsuf'dan.* **çopdı içümden:** Yazmada *içümden çopdı.*
- 1370 **eydeyüm:** Yazmada *ne-déyem.*
- 1372 **Eydür:** Yazmada *'Avrat eydür.*
- 1375 **Ol yine:** Yazmada *yine.*
- 1376 **Görüşür bu kez tururlar:** Yazmada *Bu kez turur görüşürler.* **çalur görür-ise:** Yazmada *görürse çalurlar.*
- 1377 **Ķutar elin:** Yazmada *Elin Ķutar.* **êltür:** Yazmada *êletür.*
- 1378 **Ya'küb'a selâm vêrür:** Yazmada *Selâm vêrür Ya'küb'a.* **Yüzine Ya'küb alur:** Yazmada *Ya'küb alur yüzine.*
- 1379 **gözi:** Yazmada *göz.* **nesin:** Yazmada *kimsin.*
- 1382 **Şatduñ ögsüz çoduñ anamdan:** Yazmada *Ögsüz çoduñ anamdan şatduñ.*
- 1383 **Şatduñ anamdan beni:** Yazmada *Beni şatduñ anamdan.*
- 1386 **Ol getürdi:** Yazmada *Getürdi.*
- 1387 **Tağrı adıyla sözün şeytân:** Yazmada *Şeytân sözün Tağrı adıyla.*
- 1389 Tartı bozuk.
Ben yazılmış: Yazmada *Yazılmış ben.* **Sağa biğ katla selâm olsun:** Yazmada *Selâm olsun biğ katla sağa.*
- 1390 **Yûsuf adum:** Yazmada *adum Yûsuf.*
- 1391 **Sağa kaçan vara benden:** Yazmada *Kaçan vara benden sağa.* **dün ü:** Yazmada *dün.*
- 1392 **êrüre:** Yazmada *êrdüre.*
- 1393 **Ya'küb eşidüp:** Yazmada *eşitdi Ya'küb.*
- 1395 **At Ķatır deve üküş hil'at:** Yazmada *Üküş hil'at at Ķatır deve.*
- 1396 **Kimse:** Yazmada *Kimesne.*
- 1397 **Geldiler oğlanları:** Yazmada *Oğlanları geldiler.* **Otururlar:** Yazmada *Oturdılar.*
- 1399 **Tağrı kılmış Mısr'da sultân:** Yazmada *Sultân kılmış Mısr'da Çalab.*
- 1402 **Ķıla Ķabül:** Yazmada *Ķabül Ķılsun.*

- 1403 **Geldi ol sâ'at içinde Cebre'îl:** Yazmada *Ol sâ'at içinde geldi Cebrâ'il.*
- 1404 **Var kavuşğil tur örü:** Yazmada *Tur örü var kavuşğil. Şükür olsun dün ü gün:* Yazmada *Şükr olsun düni günü.*
- 1405 **Devşürür oğlanların:** Yazmada *Oğlanların devşürür. varur Mısr'a:* Yazmada *Mısr'a vardılar.*
- 1406 **Dağı Yūsuf:** Yazmada *Yūsuf dağı. Bindi leşker ü haşem:* Yazmada *Leşker ü haşem bindi.*
- 1407 **Ëndi atdan vü görüşd':** Yazmada *Atdan ëndi görüşdi.*
- 1410 **Buyurup Yūsuf:** Yazmada *Yūsuf buyurdi. Bay u:* Yazmada *Bay.*
- 1411 **eytdi Yūsuf:** Yazmada *Yūsuf eytdi.*
- 1412 **ëtdüm āzād:** Yazmada *āzād ëtdüm.*
- 1414 Tartı bozuk.
- 1415 **Gëçdi kırk yıl dër nêçeler:** Yazmada *Bir nêçeler eydür kırk yıl gëçdi. Gelü bulmuş:* Yazmada *Gelmiş bulmuş.*
- 1416 **Geldi bir nükte bu yërde bil bayıq:** Yazmada *Bir nükte geldi bu arada bil ayıq.*
- 1417 **Ëtdi āzād:** Yazmada *Āzād ëtdi.*
- 1418 **Atası'çün:** Yazmada *Atası-içün.*
- 1419 **Qıla cōmerdlık:** Yazmada *Cōmerdlık kıla. Qulların bağıslaya:* Yazmada *Bağıslaya qulların.*
- 1424 **ëtdüm āzād:** Yazmada *āzād ëtdüm. Ben sizüñ 'afv kıldum ol:* Yazmada *'Afv kıldum ben sizüñ.*
- 1425 **Ben bağısladum:** Yazmada *Bağısladum ben.*
- 1427 **uşbular kim:** Yazmada *bu kimlerdür.*
- 1428 Tartı bozuk.
oğlanlarumdur: Yazmada *oğlanlarum durur. vërdi haber:* Yazmada *haber vërdi.*
- 1429 **Dër Zelîhâ'dan olan:** Yazmada *Zelîhâ'dan olanlardur. Anda şükür kıldı Ya'küb:* Yazmada *Şükr kıldı Ya'küb anda.*
- 1430 **Zelhâ'yı:** Yazmada *Zelîhâ'yi.*
- 1431 Tartı bozuk.
getüre: Yazmada *getürsün.*
- 1432 **Zelhâ'yı hādım varur:** Yazmada *Hādım varur Zelîhâ'yi. Anı Ya'küb:* Yazmada *Ya'küb.*
- 1433 **Zelhâ'nuq:** Yazmada *Zelîhâ'nuq. Söyler ol döner: Döner söyler ol.*
- 1434 **Zelhâ:** Yazmada *Zelîhâ. Vër ki destür ol:* Yazmada *Destür vërgil kim.*
- 1435 Tartı bozuk.
- 1437 **sen mihmān:** Yazmada *saña mihmān nihān.*
- 1438 Tartı bozuk.
- 1439 **eyle ev sen bil:** Yazmada *bellü ev eyle sen. Vara andan:* Yazmada *Andan vara.*
- 1441 **Ṭurur ol Ya'küb:** Yazmada *Ya'küb ṭurur ol. 'Acebe qalur:* Yazmada *'Aceb qalur ol.*
- 1442 Tartı bozuk.

- Hem haber vèrür:** Yazmada *Haber vèrür hem.*
- 1443 **Anda Ya'küb:** Yazmada *Ya'küb anda.* **Zelhâ:** Yazmada *Zelîhâ.*
- 1445 Tartı bozuk.
böyle: Yazmada *bunuş gibi.* **Peygâmbër:** Yazmada *Peygâmbër olan.*
- 1446 **Ya'küb tûrur:** Yazmada *tûrur Ya'küb.* **Cebre'îl:** Yazmada *Cebrâ'il.*
- 1447 **Gelüp 'Azrâ'il:** Yazmada *'Azrâ'il gelüp.* **êltmege:** Yazmada *êletmege.*
- 1450 **gelür 'Azrâ'il:** Yazmada *'Azrâ'il gelür.*
- 1451 **Andadur şimden gèrü:** Yazmada *Şimden gèrü andadur.*
- 1452 **Oldı buyruk:** Yazmada *Buyruk oldı.* **şârdan:** Yazmada *şahrdan.*
- 1453 **Çıkdı Ken'ân dapa Ya'küb:** Yazmada *Ken'ân dapa Ya'küb çıkar.*
oğulın: Yazmada *oğlın.*
- 1454 Tartı bozuk.
Hem varur: Yazmada *Varur.* **Anda bir kaç gün olur bunlar:** Yazmada *Bir kaç gün olur bunlar anda.*
- 1455 **Anda sin qazar ferîsteler:** Yazmada *Ferîsteler anda sin qazar.*
- 1456 **Vèrdi selâm:** Yazmada *Selâm vèrdi.* **Bu ne sindür:** Yazmada *Ne sindür bu.*
- 1460 **İmrenür girmek diler:** Yazmada *Girmek diler imrenür.* **Bağ u:** Yazmada *Bağ.*
- 1461 **Eytdiler ferîsteler:** Yazmada *Ferîsteler eydürler.*
- 1462 **bir kadeh tûtmuş:** Yazmada *tûtmuş bir kadeh.*
- 1464 Tartı bozuk.
- 1465 **Anda ferîsteler anı:** Yazmada *Ferîsteler anı anda.*
- 1466 Tartı bozuk.
Ya'küb'ı kefen şarup: Yazmada *Kefen şarup Ya'küb'ı.*
- 1468 **İşhâk:** Yazmada *İşhâk ey.*
- 1469 Tartı bozuk.
Sârâ'dur üçünci: Yazmada *Üçünci Sârâ'dur.* **Anda yatarlar ki dört devletlü:** Yazmada *Dört devletlü yatarlar bir birinden.*
- 1470 **diñle:** Yazmada *diñle ol.*
- 1472 Tartı bozuk.
Yüsuf êşitdi: Yazmada *Êşitdi Yüsuf.* **Qıldı zârî:** Yazmada *Zârî kıldı.*
- 1473 Tartı bozuk.
ALLÂH: Qur'an: 12. Yüsuf 101. Êndi gökden: Yazmada *Gökden êndi.*
- 1474 **Getürüp Rab'dan selâm:** Yazmada *Rab'dan selâm getürdi.*
- 1475 **Ecelüñ:** Yazmada *Ecel.*
- 1476 Tartı bozuk.
Geldi peygâmbërlik: Yazmada *Peygâmbërlik geldi.* **Eyle da'vet:** Yazmada *Da'vet eyle.*
- 1477 **Halkı da'vet kıldı:** Yazmada *Da'vet kıldı halkı.* **Kilse:** Yazmada *Kelîse.*
- 1478 **Vardı Mâlik Reyân'a:** Yazmada *Mâlik Reyân'a varur.* **Gile kılurlar kâfirler kim:** Yazmada *Kâfirler kılurlar giley.*

- 1479 Tartı bozuk.
 1480 Tartı bozuk.
 1481 Tartı bozuk.
 1482 **Çıkaram şârdan bulardan:** Yazmada *Çıkam şahrđan bunlardan.*
 1483 Tartı bozuk.
Şâr daşında: Yazmada *Şahrđan daşra.*
 1484 Tartı bozuk.
Dağı kardaşların Yûsuf: Yazmada *Yûsuf dağı kardaşlarını.* **Dağı şârdan daşra ol:** Yazmada *Şahrđan daşra ol dağı.*
 1486 **yêre:** Yazmada *yêrde kim.*
 1487 **bünyâd kıldı şârin:** Yazmada *kıldı şahrın bünyâd.*
 1488 **Urdı ad Şahrü 'l-Gayûm:** Yazmada *Şahrü 'l-Gayûm ad urdı.* **Anı görenler batar-ıdı:** Yazmada *Görenler batar-ıdı anı.*
 1489 **Yapdı şâr iki yanın:** Yazmada *İki yanın şahr yapdı.* **Vurdı ad Harman aña hem:** Yazmada *Harman ad vurdı aña.*
 1490 **Ŧoldı ol şâr içi şöyle:** Yazmada *Şöyle Ŧoldı ol şahr içi.*
 1491 **Diledi Reyyân melik:** Yazmada *Melik Reyyân diledi.* **Aña Yûsuf'dan diler destûr:** Yazmada *Destûr diler Yûsuf'dan aña.*
 1492 **bunda kâfir:** Yazmada *kâfir bunda.* **şâra:** Yazmada *şahra.*
 1494 **Gelsün andan:** Yazmada *Andan gelsün.* **ol ol şâra:** Yazmada *ol şahra.*
 1495 **Êşidür çün getirür Reyyân:** Yazmada *Çün êşidür Reyyân getirür.*
 1496 **Gezer ol şâri vü:** Yazmada *Ol şahrı gezer.*
 1497 **şâri:** Yazmada *şahrı.*
 1498 **Anda Yûsuf:** Yazmada *Yûsuf anda.* **‘Ömri kim yakın gelir:** Yazmada *Yakın gelir ‘ömri kim.*
 1499 **Kim ulu oğın oğır:** Yazmada *Ulu oğın oğır kim.*
 1500 **Zelhâ hâtün kendüden oğdin:** Yazmada *Kendüden oğdin ol Zelhâ hâtün.*
 1501 Tartı bozuk.
 1502 **İhvân:** Yazmada *İhvân u. tâbüt:* Yazmada *tâtüt.*
 1504 Tartı bozuk.
 1505 Tartı bozuk.
 1506 **Şaldı Reyyân kişi:** Yazmada *Kişi şalur Reyyân.* **Çıkar ol tâbüti:** Yazmada *Ol tâbüti çıkar.*
 1508 **Mışr'dan Yûsuf'ı:** Yazmada *Yûsuf'ı Mışr'dan.*
 1509 **Tâbüti çıkardılar:** Yazmada *Çıkardılar tâbüti.* **Oldı tarlık bu kez:** Yazmada *Bu kez tarlık oldı.*
 1511 **şâr:** Yazmada *şahr.*
 1512 Tartı bozuk.
 1513 **bundan şonra diñle:** Yazmada *diñle bundan şonra.* **İmdi eydeyüm:** Yazmada *Eydeyüm imdi.*
 1514 **Aña buyurđı Çalab:** Yazmada *Çalab aña buyurđı.*
 1515 **Yûsuf'ı Ya'kûb dapa êltseñ:** Yazmada *Ya'kûb dapa Yûsuf'ı êltseñ.*
 1517 **dêr:** Yazmada *eydür.*

- 1518 **Ķamu ĥalk Şol gün içinde:** Yazmada *Şol gün içinde ki ĥalk Ķamu. tam'*: Yazmada *tamu*.
- 1519 **SaĶa Ķiyāmetde:** Yazmada *Ķiyāmetde saĶa*.
- 1523 **Ķoylupdur anda:** Yazmada *anda Ķoyulupdur*.
- 1524 **ĶiŐŐa uşbu:** Yazmada *bu ĶiŐŐa bu*. **Vērelm Őalavāt ulu:** Yazmada *Őalavāt vērelm uludan*.
- 1528 **Eyle raĥmet:** Yazmada *Raĥmet eyle*.